

**ZPRÁVA O ČINNOSTI VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE
PRO ZASTUPOVÁNÍ ČESKÉ REPUBLIKY
PŘED SOUDNÍM DVOREM EVROPSKÉ UNIE
ZA ROK 2017**



**MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
ODBOR KOMUNITÁRNÍHO PRÁVA
PRAHA 2018**

Tato zpráva byla předložena vládě České republiky pro informaci, a to na jejím zasedání dne 18. července 2018. Vláda vzala zprávu na vědomí.

© Tato zpráva je dílem autorského kolektivu pracovníků Kanceláře vládního zmocněnce působících při Odboru komunitárního práva Ministerstva zahraničních věcí České republiky. Na zprávě se jmenovitě podíleli Anna Brabcová, Dominika Czechová, Lucie Dvořáková, Iva Gavrilová, Markéta Hedvábná, Aneta Kasalická, Tereza Machovičová, Thomas Müller, Kristýna Najmanová, Hana Pešková, Jiří Pavliš, Ondřej Serdula, Martin Smolek, Soňa Šindelková, Michael Švarc a Jiří Vláčil.

OBSAH

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	9
ÚVODNÍ SLOVO VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE.....	10
KANCELÁŘ VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE.....	12
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE V ROCE 2017	14
ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE.....	15
K POVAZE ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE	15
K ÚČASTI VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE NA ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE V ROCE 2017	16
SHRNUTÍ VYJÁDRĚNÍ ČR V ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE V ROCE 2017.....	18
1. Zemědělství	18
2. Životní prostředí.....	18
C-671/16 <i>Inter-Environnement Bruxelles</i>	18
C-206/17 <i>Denker</i>	18
C-411/17 <i>Inter-Environnement Wallonie a Bond Beter Leefamilieu Vlaanderen</i>	19
C-461/17 <i>Holohan</i>	19
3. Dopravní politika	19
4. Energetická politika	19
5. Průmyslová politika (elektronické komunikace)	20
6. Ochrana osobních údajů	20
C-207/16 <i>Ministerio Fiscal</i>	20
C-25/17 <i>Jehovan todistajat</i>	20
C-345/17 <i>Buivids</i>	21
7. Veřejné zakázky.....	21
C-531/16 <i>Specializuotas transportas</i>	21
C-216/17 <i>Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato - Antitrust et Coopservice</i>	21
C-328/17 <i>Amt Azienda Trasporti e Mobilità</i>	22
8. Státní podpory.....	22
9. Hospodářská soutěž	22
10. Daně a finanční trh.....	22
C-524/15 <i>Menci</i>	22
C-542/16 <i>Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag</i>	23
C-676/16 <i>CORPORATE COMPANIES</i>	23
C-414/17 <i>AREX CZ</i>	24
E-21/16 <i>Pascal Nobile</i>	24
E-9/17 <i>Edmund Falkenhahn AG v. Liechtenstein Financial Market Authority</i>	24
11. Volný pohyb služeb a svoboda usazování.....	24
C-33/17 <i>Čepelnik</i>	24

12. Volný pohyb zboží a duševní vlastnictví.....	25
C-567/16 <i>Merck Sharp</i>	25
C-339/17 <i>Verein für lauterer Wettbewerb</i>	25
C-425/17 <i>Günter Hartmann Tabakvertrieb</i>	26
C-439/17 <i>British American Tobacco</i>	26
C-443/17 <i>Abraxis Bioscience</i>	26
13. Volný pohyb kapitálu.....	27
14. Ochrana spotřebitele.....	27
C-92/16 <i>Bankia</i>	27
C-167/16 <i>Banco Bilbao Vizcaya Argentaria</i>	27
C-63/17 <i>Banque Solfea</i>	28
15. Volný pohyb osob	28
C-181/16 <i>Gnandi</i>	28
C-403/16 <i>El Hassani</i>	29
C-442/16 <i>Gusa</i>	29
C-585/16 <i>Alheto</i>	30
C-638/16 <i>PPU X a X</i>	30
C-652/16 <i>Ahmedbekova</i>	30
C-77/17 a 78/17 <i>X a další</i>	31
C-343/17 <i>Fremuluc</i>	31
C-369/17 <i>Ahmed</i>	31
C-483/17 <i>Tarola</i>	31
C-517/17, C-540/17 a C-541/17 <i>Addis a další</i>	32
16. Sociální politika.....	32
C-378/17 <i>The Minister for Justice and Equality a Commissioner An Garda Síochána</i>	32
17. Sociální zabezpečení migrujících pracovníků	33
C-527/16 <i>Alpenrind</i>	33
C-551/16 <i>Klein Schiphorst</i>	33
C-679/16 <i>A</i>	33
C-477/17 <i>Balandin</i>	34
18. Vnější vztahy.....	34
19. Celní unie.....	34
20. Společný celní sazebník	34
21. Justice a vnitřní věci.....	34
C-390/16 <i>Lada</i>	34
C-560/16 <i>Dědouch</i>	35
C-247/17 <i>Raugecivius</i>	35
C-268/17 <i>AY</i>	36
C-324/17 <i>Gavanozov</i>	36
C-335/17 <i>Valcheva</i>	36
C-386/17 <i>Liberato</i>	37
C-510/17 <i>ML</i>	37
C-512/17 <i>HR</i>	38
22. Právo institucí a jejich zaměstnanců.....	38

23. Společná zahraniční a bezpečnostní politika	38
24. Principiální a průřezové otázky	38
C-284/16 <i>Achmea</i>	38
ZAJÍMAVÉ ROZSUDKY VYNESENÉ V ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE V ROCE 2017	39
1. Zemědělství	39
2. Životní prostředí	39
C-460/15 <i>Schaefer Kalk</i>	39
C-4/16 <i>J.D.</i>	40
C-321/15 <i>ArcelorMittal Rodange a Schifflange</i>	40
C-535/15 <i>Pinckernelle</i>	41
C-529/15 <i>Folk</i>	41
C-196/16 <i>Comune di Corridonia</i>	41
C-281/16 <i>Vereniging Hoekschewaards Landschap</i>	42
3. Dopravní politika	42
C-253/16 <i>Flibtravel International SA a Leonard Travel International</i>	42
C-497/15 <i>Euro-Team</i>	43
C-315/15 <i>Pešková a Peška</i>	43
C-302/16 <i>Krijgsman</i>	44
C-290/16 <i>Air Berlin</i>	44
C-559/16 <i>Bossen</i>	45
C-195/16 <i>I</i>	45
4. Energetická politika	46
C-226/16 <i>Eni a další</i>	46
5. Průmyslová politika (elektronické komunikace)	46
C-112/16 <i>Persidera</i>	46
6. Ochrana osobních údajů	47
C-398/15 <i>Manni</i>	47
C-13/16 <i>Rigas Satiksme</i>	47
C-73/16 <i>Puškár</i>	48
C-434/16 <i>Nowak</i>	48
7. Veřejné zakázky.....	48
C-391/15 <i>Marina del Mediterraneo a další</i>	48
C-223/16 <i>Casertana Costruzioni</i>	49
8. Státní podpory.....	49
C-74/16 <i>Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania</i>	49
C-329/15 <i>ENEA</i>	49
9. Hospodářská soutěž	50
C-177/16 <i>Biedrība "Autortiesību un komunikēšanās konsultāciju aģentūra - Latvijas Autoru apvienība"</i> <i>Konkurences padome</i>	50
C-671/15 <i>APVE a další</i>	50
C-427/16 a C-428/16 <i>CHEZ Elektro Bulgaria, FrontEx International</i>	51

10. Daně a finanční trh.....	52
C-37/16 SAWP	52
C-390/15 RPO	52
C-448/15 Wereldhave Belgium a další	52
C-638/15 Eko-Tabak	53
C-682/15 Berlioz Investment Fund	53
C-587/15 Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuras	53
C-254/16 Glencore Grain Hungary	54
C-413/15 Farrell.....	54
C-101/16 Paper Consult	55
E-21/16 Pascal Nobile	55
C-514/16 Rodrigues de Andrade	55
11. Volný pohyb služeb a usazování.....	56
C-507/15 Agro Foreign Trade	56
C-591/15 The Gibraltar Betting and Gaming Association Limited a The Queen	56
C-125/16 Malta Dental Technologists Association a Reynaud	56
C-434/15 Asociación Profesional Elite Taxi	57
C-255/16 Falbert	57
C-322/16 Global Starnet	58
12. Volný pohyb zboží (duševní vlastnictví).....	58
C-427/15 NEW WAVE CZ	58
C-219/15 Schmitt	58
C-641/15 Verwertungsgesellschaft Rundfunk	59
E-5/16 Municipality of Oslo	59
C-527/15 Stichting Brein	60
C-610/15 Stichting Brein	60
C-93/16 Ornuva	60
C-231/16 Merck	61
C-106/16 POLBUD - WYKONAWSTWO.....	61
C-381/16 Benjumea Bravo de Laguna	61
C-265/16 VCAST	62
C-567/16 Merck Sharp & Dohme Corporation	62
C-291/16 Schweppes	63
C-393/16 Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne	63
C-397/16 a C-435/16 Acacia	63
13. Volný pohyb kapitálu.....	64
14. Ochrana spotřebitele.....	64
C-375/15 BAWAG.....	64
C-421/14 Banco Primus.....	64
C-562/15 Carrefour Hypermarchés	65
C-146/16 Verband Sozialer Wettbewerb eV	65
C-621/15 W.	66
C-186/16 Andrić a další.....	66
C-598/15 Banco Santander	66
15. Volný pohyb osob	67
C-573/14 Lounani	67
C-560/14 M	67

C-578/16 C.K.	68
C-638/16 X a X	68
C-528/15 Al Chodor	68
C-544/15 Fahimian	69
C-133/15 Chavez-Vilchez a další	69
C-690/15 de Lobkowicz	69
C-420/15 U	70
C-9/16 A	70
C-348/16 Sacko	70
C-490/16 A.S.	71
C-646/16 Jafari	71
C-670/16 Mengesteab	71
C-18/16 K	72
C-409/16 Kalliri	72
C-201/16 Shiri.....	73
C-165/16 Lounes	73
C-403/16 El Hassani	73
16. Sociální politika.....	74
C-157/15 G4S Secure Solutions	74
C-188/15 Bougnaoui a ADDH	74
C-174/16 H.	75
C-98/15 Espadas Recio	75
17. Sociální zabezpečení migrujících pracovníků	76
C-620/15 A-Rosa Flussschiff	76
C-258/14 Florescu a další	76
C-89/16 Szoja	76
C-569/15 X	77
C-570/15 X	77
C-189/16 Zaniewicz-Dybeck	77
C-442/16 Gusa	78
18. Vnější vztahy.....	78
19. Celní unie.....	78
C-661/15 X.....	78
20. Společný celní sazebník	78
21. Justice a vnitřní věci.....	79
C-640/15 Vilkas.....	79
C-283/16 S.	79
C-499/15 W a V	79
C-503/15 Margarit Panicello	80
C-354/15 Henderson	80
C-497/16 Sokáč	81
C-342/15 Piringer	81
C-484/15 Zulfikarpašić	81
C-551/15 Pula Parking	82
C-3/16 Aquino	82
C-124/16, C-213/16 a C-188/16 Tranca, Opria, Reiter	82
C-29/16 HanseYachts	83

C-617/15 <i>Hummel Holding</i>	83
C-99/16 <i>Lahorgue</i>	83
C-111/17 PPU <i>OL</i>	84
C-436/16 <i>Leventis</i>	84
C-368/16 <i>Assens Havn</i>	84
C-670/15 <i>Šalplachta</i>	85
C-270/17 PPU <i>Tupikas</i>	85
C-271/17 PPU <i>Zdziaszek</i>	86
C-171/16 <i>Beškov</i>	86
C-341/16 <i>Hanssen Beleggingen</i>	86
C-218/16 <i>Kubicka</i>	87
C-278/16 <i>Sleutjes</i>	87
C-194/16 <i>Bolagsupplysningen a Ilsjan</i>	88
C-195/16 <i>I</i>	88
C-66/17 <i>Chudaś</i>	88
C-372/16 <i>Sahyouni</i>	89
C-649/16 <i>Valach a další</i>	89
22. Právo institucí a jejich zaměstnanců	89
23. Společná zahraniční a bezpečnostní politika	90
C-158/14 <i>A a další</i>	90
C-72/15 <i>Rosneft</i>	90
24. Principiální a průřezové otázky	91
C-144/16 <i>Município de Palmela</i>	91
C-217/15 a C-350/15 <i>Orsi a Baldetti</i>	91
C-217/16 <i>Dimos Zagoriou</i>	91
C-42/17 <i>M.A.S. a M.B.</i>	92
ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA	93
PŘED ZAHÁJENÍM ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA	93
Co je EU Pilot	94
Postup řízení	94
Vývoj v roce 2017	94
PRŮBĚH ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA	95
Řízení podle čl. 258 SFEU	95
Řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU	98
Budoucí výhled	99
ÚLOHA VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE V ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA.....	99
ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA VEDENÁ PROTI ČR	100
Celkový přehled.....	100
Nenotifikační v. věcná řízení	103
Vývoj v roce 2017 – nově zahájená řízení.....	103
Přehled nenotifikačních řízení zahájených v roce 2017	105
Přehled věcných řízení zahájených v roce 2017	109
Rozhodnutí Komise o postupu v běžících řízeních učiněná v průběhu roku 2017	110
Řízení ukončená v roce 2017	113
Řízení projednávaná v roce 2017 před Soudním dvorem	115
Přehled řízení o porušení unijního práva běžících ke dni 31. prosince 2017.....	116

ŘÍZENÍ O ŽALOBĚ NA NEPLATNOST AKTU EU	125
OBECNĚ K ŘÍZENÍ O ŽALOBÁCH NA NEPLATNOST A NA NEČINNOST.....	125
Řízení o žalobě na neplatnost aktu EU (čl. 263 SFEU).....	125
Řízení o žalobě na nečinnost (čl. 265 SFEU).....	126
ŽALOBY ČR.....	126
T-147/15 <i>Česká republika v. Komise</i> (antidumpingové clo).....	126
C-696/15 P <i>Česká republika v. Komise</i> (dopravní systémy).....	127
T-627/16 <i>Česká republika v. Komise</i> (korekce ze tří auditů v zemědělství).....	127
C-4/17 P <i>Česká republika v. Komise</i> (restrukturalizace vinic).....	127
T-18/17 <i>Česká republika v. Komise</i> (eurodenaturant).....	127
C-482/17 <i>Česká republika v. Parlament a Rada</i> (směrnice o zbraních).....	128
T-629/17 <i>Česká republika v. Komise</i> (broadcasting).....	128
INTERVENCE	129
VĚCI, V NICHŽ ČR V ROCE 2017 POŽÁDALA O VSTUP DO ŘÍZENÍ.....	129
T-738/16 <i>La Quadrature du Net a další v. Komise</i>	129
T-53/17 <i>Austrian Power Grid v. ACER</i>	129
T-217/17 <i>FVE Holýšov a další v. Komise</i>	130
T-332/17 <i>E-Control v. ACER</i>	130
T-332/17 <i>Austrian Power Grid a Voralberger Übertragungsnetz v. ACER</i>	130
T-603/17 <i>Litva v. Komise</i>	130
ŘÍZENÍ O POSUDKU	131
<i>Posudek 3/15</i>	131
<i>Posudek 2/15</i>	131
<i>Posudek 1/15</i>	132
DALŠÍ AKTIVITY VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE	133
VÝBOR VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE V ROCE 2017.....	133
PRACOVNÍ SKUPINA RADY „SOUDNÍ DVŮR“.....	133
PRACOVNÍCI KANCELÁŘE VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE A SVĚŘENÉ AGENDY	134

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČR	Česká republika
EK	Evropská komise
EP	Evropský parlament
ES	Evropská společenství
ESLP	Evropský soud pro lidská práva
EU	Evropská unie
ESVO	Evropské sdružení volného obchodu
GA	Generální advokát
JŘ	Jednací řád
NSS	Nejvyšší správní soud
OKP	Odbor komunitárního práva
SES	Smlouva o založení Evropského společenství
SEU	Smlouva o Evropské unii
SFEU	Smlouva o fungování Evropské unie
Listina	Listina základních práv Evropské unie
VLZ	Vládní zmocněnc

Pro označení ostatních členských států je používán dvoupísmenný kód ISO (ISO 3166 alpha-2), s výjimkou zkratky EL pro Řecko a UK pro Spojené království, které jsou bez ohledu na uvedené ISO ve vztahu k těmto státům v EU obvykle používány.

Pro označení ministerstev ČR a dalších centrálních orgánů státní správy jsou používány obvyklé zkratky jejich názvů.

ÚVODNÍ SLOVO VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE

Vážení čtenáři,

nedávno mne zaujaly nově zveřejněné statistiky Soudního dvora EU. Soud v uplynulém roce opět vykázal rekordní počet případů, které mu byly předloženy k rozhodnutí: konkrétně 1656, z toho 739 věcí tvořil nápad samotného Soudního dvora. Daleko největší podíl z posledně uvedeného čísla připadá na řízení o předběžné otázce, sice 533 případů, což je téměř o sto řízení o předběžné otázce více, než bylo zahájeno v roce 2016. Tyto statistiky neukazují pouze vzrůstající oblíbenost této formy soudního dialogu mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem, ale jsou především jasným důkazem, že právo EU prorůstá do stále více oblastí a ovlivňuje přímo životy občanů EU.



Výčet byť pouze nejdůležitějších rozsudků vydaných v minulém roce by daleko přesáhl prostor určený pro toto krátké úvodní slovo, ostatně řada z nich je detailněji představena v samotné zprávě. Zmíním proto jedinou oblast, a sice oblast migrace, která se zdá být aktuálně jedním z největších problémů Unie a která v sobě zahrnuje mnoho – z části i dříve netušených – právních otázek. Patrně zdaleka nejdůležitějším rozsudkem, který Soudní dvůr v této oblasti v minulém roce vynesl, byl rozsudek vydaný v řízení z důvodu naléhavosti (tzv. PPU) v kauze známé pod označením *X a X. Belgický soud se tázal Soudního dvora, zda existuje právní nárok syrských občanů na udělení schengenského víza v situaci, kdy jim na území jejich vlastního státu hrozí zabití či nelidské zacházení, a z tohoto důvodu hodlají využít pobytu založeného na schengenském vízu k podání žádosti o azyl. Důsledky případného rozhodnutí, které by konstatovalo právní nárok na udělení víza v takové situaci, není potřeba blíže vysvětlovat. Soudní dvůr se ale musel vypořádat s velmi složitou právní otázkou, jak naložit s takovou situací, kdy konzul zamítající vízum přinejmenším fakticky používal schengenský vízový kodex, tedy právo EU, a tedy zda bylo potřeba na takovou situaci uplatnit Listinu EU, která obsahuje mj. právo na život a zákaz nelidského zacházení. Soudní dvůr aplikaci Listiny EU vyloučil s argumentem, že žadatelé o schengenské vízum, kteří se netajili záměrem podat v Belgii žádost o azyl, ve skutečnosti nežádali o vízum umožňující pouze krátkodobý pobyt po dobu nejvýše tří měsíců, ale o pobyt dlouhodobý, o kterém rozhodují*

členské státy ve vlastní pravomoci, tj. při takovém rozhodování nepoužívají právo EU. Jak tenká je zde hranice mezi použitím a vyloučením Listiny EU, a tedy dosažením diametrálně odlišného výsledku, nicméně dokládá stanovisko generálního advokáta Mengozziho, který navrhl přesně opačný přístup.

Ostatně v prosinci minulého roku byl vynesena rozsudek ve věci *El Hassani*, která se rovněž týká interakce mezi unijním sekundárním předpisem a Listinou EU v oblasti migrace, a která se přímo dotýká českého právního řádu. Konkrétně se jednalo o otázku, zda je pro přezkum neudělení schengenského víza dostačující úroveň správního přezkumu, či zda má cizinec s ohledem na čl. 47 Listiny EU právo na přezkum nezávislým soudem. Soudní dvůr v tomto případě aplikovatelnost Listiny EU – a tedy i práva na přezkum na úrovni soudní – potvrdil. Jedná se o jeden z rozsudků, v jehož důsledku bude potřeba změnit českou legislativu, která dosud soudní přezkum v takovém případě vylučovala.

Vážení čtenáři, doufám, že Vám zpráva, kterou máte před sebou, poskytne inspirativní četbu.

V Praze dne 12. května 2018



KANCELÁŘ VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE

V řízeních před Soudním dvorem EU jsou členské státy zastoupeny zmocněnci (viz čl. 19 Statutu Soudního dvora). Zastupování ČR před Soudním dvorem a Tribunálem je zajišťováno vládním zmocněncem pro zastupování České republiky před Soudním dvorem Evropské unie (dále jen „VLZ“) na základě usnesení vlády č. 113 ze dne 4. 2. 2004 o Statutu vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Soudním dvorem Evropské unie (dále jen „Statut VLZ“), ve znění usnesení vlády č. 382 ze dne 24. 5. 2010.

Dne 10. 3. 2008 byl do této funkce jmenován usnesením vlády č. 246 JUDr. Martin Smolek, Ph.D., LL.M.

Usnesením vlády č. 435 ze dne 13. 4. 2005 bylo rozhodnuto, že VLZ bude rovněž zajišťovat zastupování ČR před Soudem ESVO.

Usnesením vlády č. 382 ze dne 24. 5. 2010 byla přijata novela Statutu VLZ, kterou bylo reagováno zejména na terminologické změny související se vstupem Lisabonské smlouvy v platnost.

VLZ podle čl. 2 a čl. 8 Statutu VLZ působí při Ministerstvu zahraničních věcí (dále jen „MZV“). K plnění svých úkolů využívá zaměstnance OKP, který je rozdělen na tři oddělení, z nichž dvě (Oddělení pro Soudní dvůr EU a Oddělení pro infringementy, dále jen „Kancelář VLZ“) se zabývají všemi záležitostmi týkajícími se agendy VLZ. Na činnosti Kanceláře VLZ se podílí také třetí oddělení OKP, Oddělení pro obecné otázky a vnější vztahy EU.

Jak vyplývá ze Statutu VLZ, nejsou kompetence VLZ omezeny pouze na zastupování ČR před soudními orgány EU, ale zahrnují rovněž hájení zájmů ČR v prejudiciální (administrativní) fázi řízení s EK (dále též jen „Komise“) týkajících se možných porušení závazků vyplývajících ze členství v EU, včetně mechanismu EU Pilot.

VLZ zastupuje ČR v těchto řízeních:

- řízení o porušení unijního práva, tzv. infringement,
- řízení o předběžné otázce,
- řízení o posudku,
- řízení, do nichž ČR vstupuje jako vedlejší účastník, tzv. intervence, či
- řízení o přímé žalobě ČR na neplatnost aktů vydaných orgánem EU, popř. na nečinnost orgánu EU.

Pravidelnou agendu VLZ představuje zejména zastupování ČR v řízení o předběžné otázce a v řízení o porušení unijního práva.

Zajištění zastupování ČR před Soudním dvorem EU a před EK obstarávají v Kanceláři VLZ zaměstnanci, jejichž stručný profil, včetně kontaktních údajů, naleznete na konci této Zprávy.

Kancelář VLZ využívá pravidelně také služeb stážistů, kterým na tomto místě náleží poděkování za kvalitně odváděnou práci.

VLZ je v jeho činnosti nápomocen Výbor vládního zmocněnce (dále jen „Výbor VLZ“) složený ze zástupců jednotlivých ústředních orgánů státní správy, v jejichž čele stojí člen vlády, a rovněž ze zástupců dalších orgánů (např. ÚV, ČNB a ÚOHS). Jde o mezirezortní poradní a konzultační orgán, jehož úkolem je napomáhat VLZ při plnění jeho úkolů.

VLZ na pravidelných setkáních Výboru VLZ informuje o aktuálních řízeních, jež před Soudním dvorem a Komisí probíhají, o důležitých rozsudcích a stanoviscích generálních advokátů a také o řízeních o porušení unijního práva vedených proti ČR. Výbor VLZ je fórem, kde dochází k výměně názorů mezi jednotlivými resorty, což umožňuje formulovat stanoviska ČR s přihlédnutím ke všem relevantním zájmům, které mohou v dané oblasti existovat.

Prostřednictvím členů Výboru VLZ také dochází ke komunikaci mezi VLZ a příslušnými ministerstvy, eventuálně jinými ústředními orgány státní správy nebo jimi podřízenými orgány při zpracování vyjádření ČR v jednotlivých typech řízení. Postup při zpracování vyjádření ČR probíhá v zásadě takto: VLZ informuje příslušného člena Výboru VLZ, do jehož působnosti daná problematika spadá, o zahájení řízení, ať již před soudními orgány EU nebo ze strany EK, příp. též doporučí vhodný postup v daném řízení. Na základě odezvy, resp. podkladů daného resortu, vypracuje VLZ ve spolupráci s resortem vyjádření ČR, které je po odsouhlasení příslušným resortem zasláno soudnímu orgánu nebo EK.

Komunikace probíhá přímo nebo prostřednictvím zvláštní databáze spravované VLZ (tzv. databáze ISAP).

V roce 2017 se výbor scházel pravidelně, přibližně jednou za měsíc.

VLZ může také využít možnosti získat informace od právnických či fyzických osob na základě zákona č. 186/2011 Sb., o poskytování součinnosti pro účely řízení před některými mezinárodními soudy a mezinárodními kontrolními orgány a o změně zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „zákon č. 186/2011 Sb.“).

SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÉ UNIE V ROCE 2017

Soudní dvůr EU je jedním ze základních orgánů Evropské unie, jehož úkolem je především dbát na jednotný výklad unijního práva a rozhodovat spory v oblastech vymezených zakládacími smlouvami (viz především čl. 19 SEU a čl. 251 až 281 SFEU). Soudní dvůr EU (dříve neformálně označovaný jako Evropský soudní dvůr) je v současné době zastřešujícím označením pro dvě soudní instance: Soudní dvůr a Tribunál (dříve Soud prvního stupně). Existence Soudního dvora a Tribunálu je zakotvena přímo v zakládacích smlouvách (čl. 19 SEU).

Členské státy požívají před unijními soudy výjimečného postavení, a to nejen ve smyslu privilegovaných žalobců podle čl. 263 SFEU. Mohou vstupovat do jakýchkoli řízení a svými vyjádřeními ovlivňovat konečnou podobu soudních rozhodnutí (viz čl. 23 a 40 Statutu Soudního dvora). Vedle těchto dvou soudních instancí je třeba k unijním soudům v širším slova smyslu počítat též Soudní dvůr Evropského sdružení volného obchodu (*EFTA Court*; dále jen „Soud ESVO“), jehož význam pro členské státy je nicméně velmi omezený.

V roce 2005 byl vytvořen Soud pro veřejnou službu jakožto specializovaný soud na základě rozhodnutí Rady 2004/752/ES, Euratom ze dne 2. 11. 2004 o zřízení Soudu pro veřejnou službu Evropské unie, za využití bývalého článku 225a SES, resp. 140b SESAE. Posledně jmenovaný soud převzal agendu řešení zaměstnaneckých sporů mezi institucemi EU a jejich zaměstnanci, jež do té doby vykonával Soud prvního stupně. Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 2016/1192 ze dne 6. 7. 2016 bylo působení Soudu pro veřejnou službu ukončeno k 31. 8. 2016 a jeho agenda přešla zpět na Tribunál.

Soudní dvůr je v současné době složen z 28 soudců (jeden za každý členský stát) a z 11 generálních advokátů, jejichž úlohou je poskytovat Soudnímu dvoru nezávislá stanoviska v řízeních před konečným rozhodnutím ve věci. Tribunál byl ke konci roku 2017 složen ze 46 soudců (v rámci postupného přechodu ke dvěma soudcům za každý členský stát, který bude dovršen v roce 2019).

V roce 2017 neprobíhala pravidelná částečná obměna personálního složení Soudního dvora ani Tribunálu, personální změny se tedy týkaly pouze jmenování dvou soudců Tribunálu v souvislosti s přechodem ke dvěma soudcům za každý členský stát. Novými soudci byli jmenováni Colm Mac Eochaidh (IE) a Geert De Baere (BE).

ŘÍZENÍ O PŘEDBĚŽNÉ OTÁZCE

Úkolem této kapitoly je poskytnout obecné informace o charakteru řízení o předběžné otázce, o tom, jak se do tohoto řízení v roce 2017 zapojila ČR a jaké zajímavé rozsudky byly v roce 2017 Soudním dvorem v rámci tohoto typu řízení vyneseny. Oddíly věnované vyjádřením ČR a zajímavým rozsudkům jsou členěny do tematických okruhů, v rámci kterých jsou jednotlivá řízení o předběžné otázce Kanceláří VLZ ze statistických a pracovních-organizačních důvodů monitorována.

K povaze řízení o předběžné otázce

Soudy členských států se na základě čl. 267 SFEU mohou obracet na Soudní dvůr s otázkami výkladu či platnosti unijního práva, jež potřebují pro svá rozhodnutí. Z pohledu konstrukce právního řádu EU se jedná o nejdůležitější soudní řízení.¹ V souladu s čl. 23 Statutu Soudního dvora dostávají vlády členských států EU oznámení o všech řízeních o předběžné otázce. Vedle originálů předkládacích usnesení nebo jejich shrnutí jsou jim v souladu s čl. 98 odst. 1 Jednacího řádu Soudního dvora (dále jen „JŘ Soudního dvora“) doručovány také jejich překlady do úředního jazyka členského státu. Na základě těchto informací o řízení o předběžné otázce se vlády členských států mohou rozhodnout, zda do řízení jako účastník vstoupí či nikoliv.² Nemusí osvědčovat žádný právní zájem.

Po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost má Soudní dvůr obecnou pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách i v oblasti prostoru svobody, bezpečnosti a práva. Součástí obecného právního režimu se staly také oblasti policejní a justiční spolupráce v trestních věcech, tato obecná pravomoc se nyní týká též vízové, azylové a přistěhovalecké politiky a jiných politik týkajících se pohybu osob. Soudní dvůr se může vyslovovat též k Listině základních práv EU, která má dle čl. 6 odst. 1 SFEU stejnou právní sílu jako Smlouvy.

Jedinou oblastí zůstávající mimo pravomoc Soudního dvora je společná zahraniční a bezpečnostní politika (SZBP), která se na základě hlavy V SEU řídí zvláštními pravidly a specifickými postupy. Soudní dvůr není v souladu s čl. 275 SFEU příslušný k přezkumu těchto ustanovení ani aktů přijatých na jejich základě, se dvěma výjimkami: 1) je příslušný k přezkumu vymezení rozsahu pravomocí EU a SZBP, jejíž provádění se nesmí dotknout výkonu pravomocí Unie a rozsahu

¹ K řízení o předběžné otázce srov. M. Bobek, J. Komárek, J. Passer, M. Gillis, *Předběžná otázka v komunitárním právu* (Linde 2005).

² K dalším účastníkům řízení o předběžné otázce srov. čl. 23 Statutu Soudního dvora, popř. M. Bobek, J. Komárek, J. Passer, M. Gillis, *Předběžná otázka v komunitárním právu* (Linde 2005), s. 288 až 291.

pravomocí orgánů pro výkon výlučných a sdílených pravomocí EU; 2) má pravomoc rozhodovat o žalobách na neplatnost směřujících proti rozhodnutím, jimiž se stanoví omezující opatření vůči fyzickým nebo právnickým osobám, přijatým Radou například v rámci boje proti terorismu (zmrazení aktiv).

Řízení o předběžné otázce se týká též aktů přijatých institucemi nebo jinými subjekty EU, jež jsou v důsledku toho začleněny do práva EU a které může Soudní dvůr vykládat a podrobovat přezkumu platnosti na žádost vnitrostátních soudů, aby jim umožnil ověřit soulad jejich vnitrostátních právních předpisů s tímto právem.

VLZ je osobou příslušnou přijímat za ČR dokumentaci zasílanou Soudním dvorem k předběžným otázkám. Ke všem předběžným otázkám zpracuje VLZ analýzu v podobě shrnující tabulky, kterou následně zašle rezortům, do jejichž gesce řešená problematika spadá, aby tyto mohly kvalifikovaně zvážit, zda by bylo v daném případě účelné, aby se ČR vyjádřila. Podrobná analýza je prováděna také ve fázi po vyjádření ostatních účastníků v řízení, protože i v této fázi se mohou objevit nové skutečnosti podstatné pro případné vyjádření ČR.

Již od roku 2004 jsou všechny dokumenty vztahující se k řízení o předběžné otázce v Kanceláři VLZ elektronicky zpracovávány a následně distribuovány rezortům prostřednictvím databáze ISAP. V případech, kde příslušný resort vyhodnotí určitou předběžnou otázku jako důležitou s ohledem na možné budoucí dopady na aplikaci práva EU v ČR, je ve spolupráci s VLZ zpracováno písemné nebo ústní vyjádření (podle fáze), které je následně předloženo Soudnímu dvoru, resp. před Soudním dvorem předneseno.

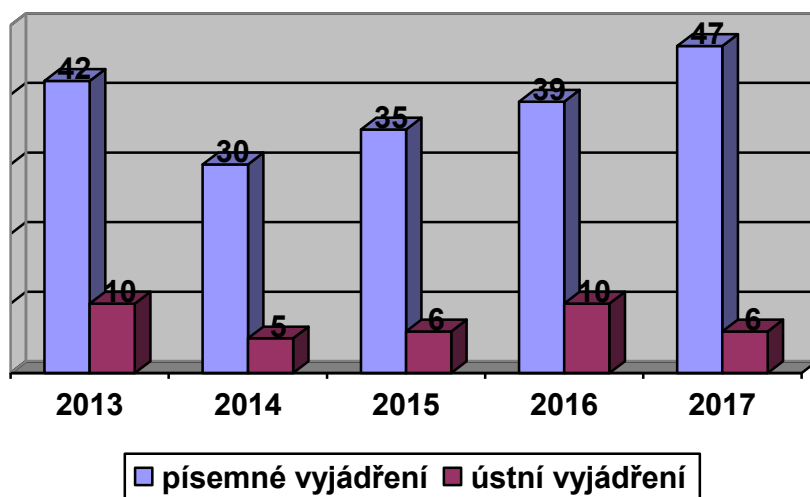
K účasti vládního zmocněnce na řízení o předběžné otázce v roce 2017

Kancelář VLZ obdržela v roce 2017 cca 780 podání v cca 500 řízeních o předběžné otázce. Ke každému podání byla vypracována analýza. Z uvedeného počtu řízení se ČR aktivně zapojila do celkem 51, a to v podobě písemného vyjádření nebo ústního vystoupení, případně obojího.³ Důvodem pro vyjádření ČR v jednotlivých řízeních byla zejména důležitost položených předběžných otázek pro vnitrostátní úpravu a aplikační praxi v ČR a zájem na prosazení výkladu zastávaného ČR. Ve 47 případech bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření a v 6 případech se ČR prostřednictvím VLZ účastnila ústního jednání (ve 2 případech se ČR zapojila do obou fází řízení). Aktivita ČR v řízení o předběžné otázce v roce 2017 se tedy

³ Rozhodným datem je datum předložení vyjádření (popř. účasti ČR na ústním jednání). Pokud tedy bylo zahájené řízení o předběžné otázce oznámeno ČR před 31. 12. 2017, ale k předložení písemného vyjádření došlo až po tomto datu, není v uvedeném přehledu zahrnuto. Do následujícího přehledu byla zahrnuta i dvě písemná vyjádření ve věcech projednávaných Soudem ESVO.

pohybovala v intencích této aktivity během posledních pěti let, se vzrůstajícím trendem.

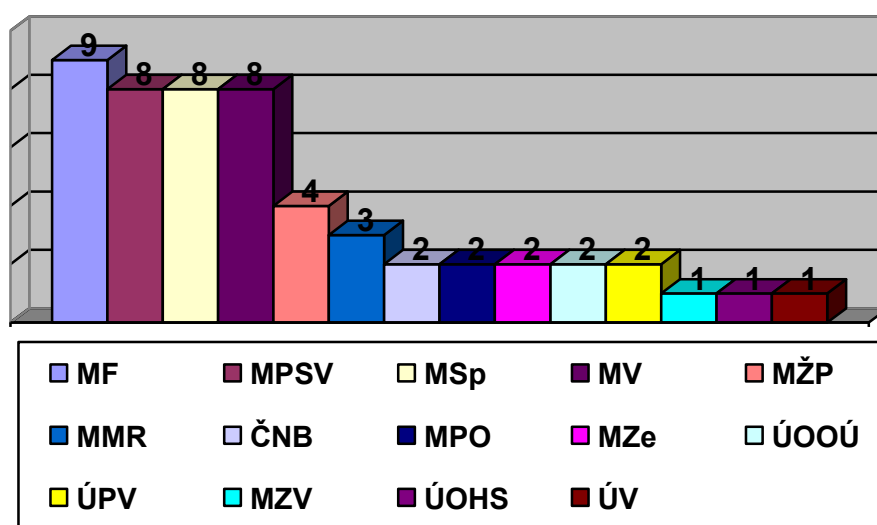
Přehled vyjádření ČR v řízení o předběžné otázce v letech 2013 – 2017



Vyjádření směřovala zejména do oblasti volného pohybu osob, ochrany spotřebitele, daňových otázek, sociálního zabezpečení migrujících osob a ochrany osobních údajů.

Jelikož má každé řízení o předběžné otázce svůj příslušný vnitrostátní hlavní gesční resort, lze vyjádření ČR v roce 2017 srovnat také z hlediska podílu jednotlivých gestorů na celkovém počtu zpracovaných vyjádření.

Přehled vyjádření ČR v řízení před Soudním dvorem v roce 2017 podle gestorů



Shrnutí vyjádření ČR v řízení o předběžné otázce v roce 2017

Následuje přehled řízení, ve kterých ČR předložila v roce 2017 písemné vyjádření anebo se účastnila ústního jednání.⁴

1. Zemědělství

10 zahájených řízení (označování a bezpečnost potravin, společná pravidla pro režim přímých podpor, veterinární léčivé přípravky, ochrana zvířat během přepravy atd.); ČR se nevyjádřila v žádné věci.

2. Životní prostředí

22 zahájených řízení (posuzování vlivů na životní prostředí, účast veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně životního prostředí, ochrana přírodních stanovišť, povolenky na emise skleníkových plynů, nakládání s odpady atd.); ČR se písemně vyjádřila ve čtyřech věcech.

C-671/16 Inter-Environnement Bruxelles

Předmětem původního řízení je zrušení belgické vyhlášky, jíž se schvalovalo pásmové nařízení o oblastním územním plánování, které vymezovalo normy, jež se v dané čtvrti použijí na stavby a otevřená prostranství. V rámci řízení byla vznesena předběžná otázka, zda se v daném případě jedná o „plán“ nebo „program“ podléhající směrnici 2001/42 o posuzování vlivů na životní prostředí. Ve spolupráci s MMR a MŽP bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření ve smyslu, že pojmy „plán“ a „program“ je nutné vykládat restriktivně, směrnice se proto na dotčený předpis nevztahuje.

C-206/17 Denker

Spor se týká platnosti regulačního plánu, který byl základem pro vybudování několika větrných elektráren, a otázky, zda směrnice 2011/92 o posuzování vlivů na životní prostředí brání německé právní úpravě, která stanoví roční lhůtu pro vznesení námitek vůči regulačnímu plánu z hlediska porušení práva na účast veřejnosti. Ve spolupráci s MMR a MŽP bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření ve smyslu, že směrnice nepředstavuje úplnou harmonizaci procesních pravidel. S ohledem na zásadu procesní autonomie má členský stát má právo na stanovení obdobných podmínek, dodrží-li zásady efektivity a ekvivalence.

⁴ Případy jsou řazeny vzestupně dle spisových značek, pořadí nemusí nutně odrážet posloupnost, v jaké byly případy doručovány VLZ.

C-411/17 *Inter-Environnement Wallonie a Bond Beter Leefamilieu Vlaanderen*

Řízení se týká dvou belgických jaderných elektráren, které byly původně zprovozněny na dobu neurčitou. Belgický zákonodárce posléze stanovil, že všechny jaderné elektrárny budou postupně odstavovány (s možností výjimek). V případě dotčených dvou elektráren však bylo rozhodnuto o odkladu jejich odstavení. Zásadní otázkou je, zda tento odklad odstavení (resp. prodloužení činnosti jaderné elektrárny) musí být podroben posuzování vlivů na životní prostředí (EIA). Ve spolupráci s MŽP bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření ve smyslu, že v daném případě není posuzování vlivů na životní prostředí nutné.

C-461/17 *Holohan*

Irské orgány schválily výstavbu silnice, která protíná řadu chráněných přírodních oblastí podle směrnice 92/43 o stanovištích a směrnice 79/409 o ptácích. Původní spor vznikl v souvislosti s otázkou, zda orgány náležitě zohlednily vlivy hlavních zkoumaných alternativních řešení na životní prostředí. Předkládající soud proto položil Soudnímu dvoru řadu otázek týkajících se zejména nezbytných náležitostí posuzování vlivů na životní prostředí. Ve spolupráci s MŽP bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření zaměřené na výklad směrnice o stanovištích, konkrétně v tom smyslu, že odpovídající posouzení důsledků plánu nebo projektu na konkrétní lokalitu v rámci soustavy Natura 2000 musí proběhnout z hlediska cílů ochrany dotčené lokality, přičemž může být potřeba zohlednit i případné vlivy na předmět ochrany projevující se za hranicemi dané lokality.

3. Dopravní politika

21 zahájených řízení (náhrady a pomoc cestujícím v letecké dopravě při zrušení či zpoždění letu, společná pravidla pro provozování leteckých služeb v Unii, technické požadavky na posádky v civilním letectví atd.);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

4. Energetická politika

9 zahájených řízení (podpora obnovitelných zdrojů energie, zdanění energetických produktů, společná pravidla pro vnitřní trh s elektřinou a zemním plynem atd.);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

5. Průmyslová politika (elektronické komunikace)

2 zahájená řízení (sítě a služby elektronických komunikací);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

6. Ochrana osobních údajů

8 zahájených řízení (uchovávání osobních údajů za účelem vyšetřování trestných činů, předávání osobních údajů mezi jednotlivými správci a zvláštní aspekty ochrany osobních údajů na internetu);

ČR se písemně vyjádřila ve třech věcech.

C-207/16 Ministerio Fiscal

Předběžná otázka se týká povinnosti uchovávat údaje spojené s komunikačními procesy (tzv. „data retention“), kterou ukládá poskytovatelům telekomunikačních služeb národní právo za účelem vyšetřování závažných trestných činů. Předkládající soud se táže, zda při posuzování kritéria závažnosti trestného činu lze vycházet pouze z výše trestu, který lze za daný čin dle národního práva uložit, či zda je vždy potřeba zohlednit i další aspekty. Pro případ, že Soudní dvůr shledá, že lze vycházet čistě z výše trestu, táže se předkládající soud, zda je v souladu s unijním právem taková národní úprava, která stanoví tento „práh závažnosti“ na tři roky odnětí svobody. Ve spolupráci s MV, MSp, MPaO a ČTÚ bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření zastávající názor, že je na každém členském státu, aby sám s ohledem na svůj právní řád jako celek určil množinu závažných trestných činů pro účely data retention.

C-25/17 Jehovan todistajat

Věc se týká podomní evangelizační činnosti náboženské skupiny Svědci Jehovovi, v rámci které její členové vyhotovují záznamy o osobách, které při této činnosti navštívili (údaje o jejich bydlišti, majetkových poměrech, náboženském vyznání apod.). Předkládající soud se táže, zda shromažďování těchto údajů představuje zpracování osobních údajů ve smyslu směrnice 95/46 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů. Ve spolupráci s MV a ÚOOÚ bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření v tom smyslu, že se o zpracování osobních údajů bezpochyby jedná.

C-345/17 *Buivids*

Jádrem sporu je otázka, zda pořízení videozáznamu policejních úředníků při provádění procesních úkonů a jeho následné zveřejnění na internetu spadá do působnosti směrnice 95/46 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a zda lze zmíněnou činnost považovat za zpracování osobních údajů výlučně pro účely žurnalistiky. Ve spolupráci s MV a ÚOOÚ bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření v tom smyslu, že pořízení takového videozáznamu do působnosti směrnice spadá a nelze jej považovat za zpracování výlučně pro účely žurnalistiky, nicméně je v zásadě možné z důvodu existence oprávněného zájmu správce na kontrole veřejné moci.

7. Veřejné zakázky

16 zahájených řízení (postup při zadávání veřejných zakázek a přezkumné řízení); ČR se písemně vyjádřila ve třech věcech.

C-531/16 *Specializuotas transportas*

Spor se týká toho, jak je třeba v rámci zadávacího řízení nakládat s nabídkami dvou propojených hospodářských subjektů (mající stejné představenstvo a stejnou mateřskou společnost), které předložily samostatné nabídky a z nichž jedna prohlásila, že jedná samostatně a v souladu s pravidly hospodářské soutěže. Vystává otázka, jaké jsou povinnosti zadavatele a přezkumného orgánů v takové věci, aby bylo zajištěno nediskriminační a transparentní zadávací řízení a nedošlo k jednání ve vzájemné shodě. Ve spolupráci s MMR bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření, v jehož rámci je zastáván názor, že není možné vyloučit uchazeče ze zadávacího řízení pouze z důvodu, že se jedná o propojené podniky. Takové vyloučení je pouze přípustné, pokud zadavatel dospěje k závěru, že propojení podniků má vliv na jednání těchto podniků v rámci zadávacího řízení.

C-216/17 *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato - Antitrust et Coopservice*

Jádrem sporu je, zda unijní právo brání uzavření rámcové dohody o poskytování služeb mezi veřejným zadavatelem a dodavatelem, dle které mohou další veřejní zadavatelé, uvedení na seznamu v této rámcové dohodě, k této dohodě přistoupit, aniž by byl v rámcové dohodě předem specifikován rozsah služeb, které tito další veřejní zadavatelé mohou od daného dodavatele následně požadovat. Ve spolupráci s MMR bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že ačkoliv není nezbytné, aby rámcové dohody vždy stanovily přesný rozsah plnění, který má

být na jejich základě poskytnut, je nezbytné, aby tento rozsah vyplýval alespoň indikativně ze zadávacího řízení, které k uzavření dotčené rámcové dohody směřuje.

C-328/17 Amt Azienda Trasporti e Mobilità

Spor se týká výběrového řízení na zadání zakázky na služby místní veřejné dopravy na území Regione Liguria. Spor byl zahájen žalobkyněmi, které se výběrového řízení nezúčastnily, neboť s ohledem na nastavené podmínky zakázky bylo málo pravděpodobné, že uspějí. Z hlediska unijního práva je sporný vnitrostátní právní předpis, který přiznává možnost napadnout akty v zadávacím řízení pouze hospodářským subjektům, které požádaly o účast v zadávacím řízení, i když žaloba u soudu napadá základ řízení, jako v předmětné věci, protože ze zadávací dokumentace vyplývá vysoká pravděpodobnost, že zakázka nebude žalobkyním zadána. Ve spolupráci s ÚOHS a MMR bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření, v jehož rámci je zastáván názor, že není možné vyloučit hospodářské subjekty z možnosti napadnout akty v zadávacím řízení pouze z důvodu, že se ho neúčastnily.

8. Státní podpory

7 zahájených řízení (státní podpora v jednotlivých sektorech a definice státní podpory);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

9. Hospodářská soutěž

7 zahájených řízení (kartelové dohody atd.);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

10. Daně a finanční trh

84 zahájených řízení (DPH, zásada *ne bis in idem* v daňové oblasti, pojištění odpovědnosti z provozu motorových vozidel, spotřební daň, zdanění mateřských a dceřiných společností, zdanění při fúzích a převodech aktiv, kolektivní investování, platební služby na vnitřním trhu atd.);

ČR se písemně a ústně vyjádřila v šesti věcech.

C-524/15 Menci

Daný případ se týká otázky výkladu zásady *ne bis in idem* obsažené v čl. 50 Listiny v případě souběhu správního a trestního postihu za stejný skutek v oblasti DPH.

Usnesením ze dne 25. ledna 2017 vyzval Soudní dvůr účastníky řízení, aby se vyjádřili k doplňujícím otázkám, kterými se Soudní dvůr v zásadě táže, do jaké míry má při posuzování otázky *ne bis in idem* brát v potaz nedávnou judikaturu ESLP v dané oblasti. Judikatura ESLP totiž nově umožňuje souběh správního a trestního řízení za stejný skutek za podmínky, že obě řízení vykazují dostatečnou časovou a věcnou souvislost. Ve spolupráci s MF bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že dosavadní judikatura Soudního dvora nijak nebrání tomu, aby byl výklad zásady *ne bis in idem* dále doplněn a rozvinut ve smyslu nové judikatury ESLP.

C-542/16 *Länsförsäkringar Sak Försäkringsaktiebolag*

Je sporné, zda se směrnice 2002/92 o zprostředkování pojištění použije i v případě, kdy zprostředkovatel kapitálového životního pojištění nemá fakticky v úmyslu pojištění poskytnout (a finance plánuje zpronevěřit), či v případě, kdy zprostředkovatel takového pojištění způsobí klientovi škodu v rámci investičního poradenství, které se *stricto sensu* netýká uzavření vlastní pojistné smlouvy. Ve spolupráci s MF a ČNB bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že se směrnice použije vždy, když zprostředkovatel pojištění svým konáním objektivně naplní znaky tzv. přípravných prací pro uzavírání pojistných smluv či napomáhání při správě pojistných smluv, a tedy i ve výše zmíněných případech. Stejně stanovisko bylo následně zastáváno i na ústním jednání dne 14. září 2017.

C-676/16 *CORPORATE COMPANIES*

Předběžná otázka předložená českým Nejvyšším správním soudem vychází ze sporu mezi MF a společností CORPORATE COMPANIES, jejíž činnost spočívá v prodeji tzv. ready-made společností (společností již zapsaných do obchodního rejstříku, založených výlučně za účelem prodeje), který tato společnost realizuje tak, že klientům za úplatu převádí podíly ve svých dceřiných společnostech. Nejvyšší správní soud se táže, zda tato činnost žalobkyně spadá pod čl. 2 odst. 1 bod 3 písm. c) ve spojení s čl. 3 bod 7 písm. a) směrnice 2015/849 o předcházení zneužití finančního systému, a zda tedy žalobkyně musí plnit povinnosti vyplývající z této směrnice (např. vést dokumentaci o svých klientech apod.). Ve spolupráci s MF bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření hájící názor, že žalobkyně je povinnou osobou ve smyslu uvedené směrnice, tudíž musí plnit výše uvedené povinnosti.

C-414/17 AREX CZ

Jádrem sporu je, jak z hlediska osvobození od DPH posoudit nákup pohonných hmot, které stěžovatelka (česká obchodní společnost) nakoupila od českých dodavatelů jako jeden z článků řetězové transakce s několika kupujícími, na jejímž počátku byl rakouský prodejce, a to za situace, kdy tyto pohonné hmoty byly ve skutečnosti v Rakousku dodány rovnou stěžovateli, která si sama zajišťovala jejich přepravu. Ve spolupráci s MF bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření zastávající názor, že za intrakomunitární plnění osvobozené od DPH je potřeba považovat jen jedno dodání v rámci řetězové transakce, a to takové, které je spojeno s faktickou přepravou přes hranice.

E-21/16 Pascal Nobile

Podstatou sporu je otázka, zda směrnice 2009/138 (Solventnost II) brání takovému ustanovení smlouvy o pojištění právní ochrany, které stanoví, že pojištěnou osobu bude v zásadě zastupovat pouze pojistitel a v případě, že si pojištěná osoba zvolí jiného právního zástupce, je toto považováno za porušení smlouvy. Ve spolupráci s MF bylo Soudu ESVO zasláno písemné vyjádření zastávající názor, že dané smluvní ustanovení je v rozporu se směrnicí, která výslovně zakotvuje právo pojištěné osoby na svobodnou volbu právního zástupce.

E-9/17 Edmund Falkenhahn AG v. Liechtenstein Financial Market Authority

Jádrem sporu je otázka, zda směrnice 2009/110 o činnosti institucí elektronických peněz umožňuje, aby se hodnota směněných elektronických peněz odvíjela od hodnoty zlata. Ve spolupráci s MF a ČNB bylo Soudu ESVO zasláno písemné vyjádření v tom smyslu, že hodnota elektronických peněz musí vždy odpovídat hodnotě skutečných peněz, za které byly elektronické peníze směněny, a tudíž nemůže být vázána na hodnotu zlata.

11. Volný pohyb služeb a svoboda usazování

21 zahájených řízení (služby na vnitřním trhu, sektor loterií a hazardních her, koncesní smlouvy, služby sdílené ekonomiky uznávání kvalifikací atd.);

ČR se písemně vyjádřila v jedné věci.

C-33/17 Čepelnik

Spor se týká rakouské úpravy, která ukládá pozastavit platby a zaplacení jistoty ve výši neuhrazených odměn za práci vykonanou pro rakouského zákazníka, přičemž

toto pozastavení plateb a jistota slouží pouze k pokrytí možné pokuty uložené poskytovateli služeb pocházejícího z jiného členského státu. Ve spolupráci s MPSV a MPO bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření v tom smyslu, že taková vnitrostátní úprava je v rozporu se směrnicí 96/71 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb, volným pohybem služeb i právem na účinnou soudní ochranu dle čl. 47 Listiny.

12. Volný pohyb zboží a duševní vlastnictví

34 zahájených řízení (ochranné známky, dodatková ochranná osvědčení, autorské právo a půjčování elektronických knih, kolektivní správa autorských práv, léčivé přípravky, ochranné známky, zdravotnické prostředky a zemědělské produkty atd.); ČR se písemně vyjádřila v pěti věcech.

C-567/16 Merck Sharp

Společnosti MSD byl udělen základní patent v roce 1999; na jeho základě pak v roce 2014 požádala o dodatkové ochranné osvědčení (DOO) pro přípravek Atozet (pro území Spojeného království). MSD nicméně v den podání žádosti neměla k dispozici rozhodnutí o registraci přípravku v UK, nýbrž jen oznámení o ukončení řízení. Den po podání žádosti o DOO navíc uplynula doba platnosti patentu. Žádost o DOO pak byla ze strany příslušného úřadu (Comptroller) zamítnuta s tím, že MSD neměla platnou registraci v UK. Společnost MSD tvrdí, že podle správného chápání čl. 3 nařízení č. 469/2009 o DOO je oznámení o ukončení řízení v této souvislosti rovnocenné platné registraci. Strany se dále přou o to, zda nedostatek v podobě chybějícího rozhodnutí o registraci bylo možné zhojit. Comptroller tvrdí, že nikoliv, neboť pro splnění požadavku dle čl. 28 odst. 5 směrnice 2001/83 o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků musí být rozhodnutí o registraci vydáno před datem podání žádosti o DOO. MSD s tímto tvrzením nesouhlasí. Ve spolupráci s ÚPV a MZd bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že oznámení o ukončení řízení nelze považovat za rovnocenné vydanému rozhodnutí o registraci a v případě, že toto rozhodnutí nebylo vydáno ke dni podání žádosti o DOO, se jedná o vadu žádosti, kterou již nelze zhojit.

C-339/17 Verein für lauterer Wettbewerb

Spor se týká porušení pravidel proti nekalé soutěži, a to (mimo jiné) z důvodu označování zboží v rozporu s nařízením č. 1007/2011 o názvech textilních vláken, konkrétně označování tzv. čistých textilních výrobků. Je otázkou, zda alternativní

možnosti označování takového zboží uvedené v čl. 7 nařízení („100 %“, „čisté“ nebo „pouze z“) je potřeba vykládat jako výlučné či jako možné podoby povinného označování či zda je označování složení takových výrobků dokonce zcela nepovinné. Ve spolupráci s MPO bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že označování uvedené v článku 7 nařízení je povinné a je třeba zvolit vždy jednu z uvedených variant.

C-425/17 *Günter Hartmann Tabakvertrieb*

Ve sporu v původním řízení byly napadeny zákazy prodeje vztahující se na tabákové výrobky v porézních sáčcích nebo v sáčkových porcích, jelikož tabák pro orální užití je dle směrnice 2014/40 o tabáku zakázán. Vznikl však spor o to, zda tyto výrobky představují tabákový výrobek pro orální užití, který je určen ke žvýkání, jelikož pro tyto tabákové výrobky platí výjimka z uvedeného zákazu. Ve spolupráci s MZe bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že za žvýkácké tabákové výrobky lze považovat pouze takové tabákové výrobky, ze kterých se látky neuvolňují samostatně již při vložení do ústní dutiny, ale až při mechanickém namáhání způsobeném žvýkáním. Při posuzování tohoto aspektu je třeba zhodnotit tabákový výrobek komplexně, tedy zohlednit objektivní vlastnosti výrobku, údaje poskytnuté výrobcem i způsob běžného užívání výrobku spotřebiteli.

C-439/17 *British American Tobacco*

Spor se týká otázky, zda se přechodné ustanovení vztahující se k zakazu uvádění tabákových výrobků s charakteristickou příchutí na trh podle směrnice 2014/40 o tabáku vztahuje také na tabákové výrobky obsahující aroma. Ve spolupráci s MZe bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, dotčené přechodné ustanovení se vztahuje na oba aspekty, jelikož tabákový výrobek má charakteristickou příchutí právě tehdy, když obsahuje aroma. Zároveň je zastáván názor, že přechodné ustanovení dopadá na situace, kdy prodej určité kategorie tabákových výrobků (např. cigaret, doutníků apod.) se stejnou charakteristickou příchutí představuje v celé EU v rámci této kategorie alespoň 3 %.

C-443/17 *Abraxis Bioscience*

Britský patentový úřad zamítl žádost společnosti Abraxis Bioscience o dodatkové ochranné osvědčení pro přípravek označený jako nab-paclitaxel, neboť předmětem ochrany má být starší účinná látka paclitaxel, která je již registrovaná jako léčivý přípravek. Předmětem předběžné otázky je, zda by čl. 3 písm. d) nařízení č. 469/2009 o dodatkovém ochranném osvědčení měl být vykládán tak, že umožňuje udělení

dodatkového ochranného osvědčení přípravku, který sestává z nové a jedinečné formulace starší účinné látky. Ve spolupráci s ÚPV bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření ve smyslu, že dodatkové ochranné osvědčení nelze poskytnout pouhé nové formulaci starší účinné látky.

13. Volný pohyb kapitálu

1 zahájené řízení (zdanění kapitálového vkladu);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

14. Ochrana spotřebitele

31 zahájených řízení (spotřebitelský úvěr, odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku, nepřiměřené podmínky ve spotřebitelských smlouvách, nekalé obchodní praktiky, záruka na spotřební zboží atd.);

ČR se písemně vyjádřila ve třech věcech.

C-92/16 Bankia

Mezi navrhovatelkou a odpůrci byla uzavřena smlouva o hypotečním úvěru obsahující klauzuli umožňující okamžité zesplatnění pohledávky v případě nezaplacení byť jediné ze stanovených splátek. Vzhledem k tomu, že odpůrci hypotéku nespláceli řádně, přistoupila navrhovatelka k vymáhání celé jistiny, což vyústilo až v exekuční řízení, na jehož základě mělo dojít k prodeji nemovitosti zatížené hypotékou. Dlužníci se proti takovému postupu věřitelky bránili soudně s tím, že ujednání o zesplatnění pohledávky je zneužívající ve smyslu směrnice 93/13 o nepřiměřených podmínkách spotřebitelských smluv. Před španělskými soudy vyvstalo několik pochybností o výkladu této směrnice, zejména s ohledem na další existenci smlouvy o úvěru v případě, že po odstranění zneužívajícího ujednání vzniknou pro poskytovatele úvěru nepřiměřeně tvrdé podmínky. Ve spolupráci s MF bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že případné nepřiměřeně tvrdé podmínky pro poskytovatele úvěru nepředstavují důvod pro zneplatnění smlouvy o úvěru jako celku.

C-167/16 Banco Bilbao Vizcaya Argentaria

Ve smlouvě o hypotečním spotřebitelském úvěru, kterou žalovaní uzavřeli s žalobkyní Banco Bilbao, bylo ujednáno, že při prodlení se splátkou jistiny či úroků může banka prohlásit předčasnou splatnost celé půjčky a požadovat předčasné vrácení jistiny. V důsledku neuhrazení splátek zahájila banka proti žalovaným

vymáhací řízení. Je sporné, zda příslušné smluvní ujednání o předčasné splatnosti jistiny je zneužívající povahy, resp. jaké jsou důsledky prohlášení tohoto ustanovení za zneužívající ve smyslu směrnice 93/13 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách. Předkládající soud mimo jiné poukazuje na to, že poskytovatel úvěru v tomto případě nevyužil zneužívající ujednání a splacení jistiny začal vymáhat až po prodlení s úhradou více splátek ze strany dlužníků. Ve spolupráci s MF bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření v tom smyslu, že zneužívající povahu smluvního ujednání je třeba posuzovat s ohledem na okolnosti, které se vážou k době uzavření smlouvy, a nikoliv s ohledem na další postup stran závazku. Důsledkem zneužívající povahy je nepoužitelnost daného ustanovení, přičemž na smlouvu lze uplatnit dispozitivní ustanovení vnitrostátního práva, pokud jsou splněny podmínky pro jejich aplikaci.

C-63/17 *Banque Solfea*

Banque Solfea poskytla spotřebitelský úvěr s uvedenou roční procentní sazbou nákladů (RPSN) ve výši 6,75 %. Poté, co několik splátek nebylo uhrazeno, rozhodla se úvěrová společnost pro zesplatnění úvěru. Vnitrostátní soud projednávající tuto věc nicméně zjistil, že výše RPSN (6,75 %) je ve smlouvě uvedena nesprávně, neboť výsledný výpočet RPSN se rovná 6,75772 %, což je číslo, které musí být zaokrouhleno na 6,76 %. Předkládající soud se táže, zda pravidlu pro přesné vyjádření RPSN obsaženému v bodě I. písm. d) přílohy I směrnice 2008/48 o smlouvách o spotřebitelském úvěru odpovídá hodnota RPSN 6,75 %, když faktická RPSN činila 6,75772 %. Ve spolupráci s MF bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření v tom smyslu, že 6,75 % není přesným vyjádřením RPSN ve faktické výši 6,75772 %.

15. Volný pohyb osob

42 zahájených řízení (navracení nelegálních migrantů, přemístění žadatele o azyl, zamítnutí žádosti o azyl, kvalifikační směrnice, soudní přezkum neudělení víza, nárok na zvláštní nepřispěvkové dávky a sociální pomoc, vyhoštění, povinnost členského státu udělit vízum atd.);

ČR se písemně nebo ústně vyjádřila v jedenácti věcech.

C-181/16 *Gnandi*

Podstatou sporu je otázka, zda je uložení povinnosti opustit území ještě před vyčerpáním opravných prostředků v rozporu se směrnicí 2008/115 o navracení, pokud takové rozhodnutí o navrácení směřuje vůči osobě, jejíž žádost o azyl byla v prvním stupni zamítnuta, a toto rozhodnutí se dosud nestalo konečným.

V návaznosti na stanovisko generálního advokáta položil Soudní dvůr několik dalších otázek, jejichž podstatou je vyjasnit povahu povinnosti členského státu „povolit setrvání na území“ ve smyslu směrnice 2005/85 z hlediska možnosti vydat vůči dotčené osobě rozhodnutí o navrácení podle směrnice 2008/115. Pokud členský stát vůči určité osobě není oprávněn vykonat rozhodnutí o vyhoštění, nelze dle generálního advokáta tuto osobu pokládat za „neoprávněně pobývající“ podle směrnice 2008/115, a tedy vůči ní nelze vydat rozhodnutí o navrácení. Ve spolupráci s MV bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření v tom smyslu, že teze generálního advokáta není správná, jelikož tento přístup dává dotčeným osobám více práv pouze opticky, ve skutečnosti však výrazně komplikuje efektivní provádění návratové politiky.

C-403/16 *El Hassani*

Spor se týká otázky, zda dle nařízení č. 810/2009 (Vízový kodex) a čl. 47 Listiny musí být ve vnitrostátním právu dána možnost soudního opravného prostředku proti rozhodnutí o neudělení schengenského víza. Na ústním jednání dne 17. května 2017 byl v návaznosti na písemné vyjádření nadále zastáván názor, že z Vízového kodexu nevyplývá hmotné právo na udělení víza, neboť žádost o vízum nepředstavuje klasickou nárokovou žádost, která by vedla k „zaručenému“ právu chráněnému článkem 47 Listiny. Není proto účelné trvat na soudním přezkumu rozhodnutí o neudělení víza, který oproti správnímu přezkumu v daném případě nemá žádnou přidanou hodnotu.

C-442/16 *Gusa*

Spor se týká přístupu ke zvláštním nepřispěvkovým dávkám ve smyslu nařízení č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, které představují zároveň sociální pomoc ve smyslu pobytové směrnice 2004/38 osoby, která v hostitelském členském státě po čtyřech letech ukončila výkon samostatné výdělečné činnosti. Na ústním jednání dne 14. června 2017 byl v návaznosti na písemné vyjádření dále hájen názor, že tato osoba si po ukončení výdělečné činnosti nezachovala postavení osoby zaměstnané, ale při posuzování nepřiměřenosti zátěže pro sociální systém hostitelského členského státu musí příslušné instituce zohlednit individuální poměry dotčené osoby, přičemž předchozí výkon samostatné výdělečné činnosti představuje při posuzování důležitou okolnost.

C-585/16 *Alheto*

Spor se týká několika procesních a materiálních otázek výkladu tzv. kvalifikační směrnice 2011/95 a použití směrnice 2013/32 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, mj. v souvislosti s tím, zda žadatelka o azyl pochází z bezpečné třetí země a zda může být navrácena do Pásma Gazy. Předkládající soud si navíc nebyl jist, nakolik se může zabývat otázkami, které nebyly řešeny v předcházejícím správním řízení. Ve spolupráci s MV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření k vybraným předběžným otázkám týkajícím se procesní stránky sporu, a to v tom smyslu, že směrnice 2013/32 nestanoví podrobné kontury soudního přezkumu ani možnosti postupu soudu v konkrétní situaci.

C-638/16 PPU *X a X*

Navrhovatelé syrského občanství požádali na belgické ambasádě v Libanonu o udělení víza s omezenou územní platností dle čl. 25 odst. 1 nařízení č. 810/2009 (Vízový kodex) se záměrem v Belgii požádat o azyl. Tato žádost byla zamítnuta dle čl. 32 odst. 1 písm. b) vízového kodexu s tím, že vízum není možné udělit osobě, která projevila úmysl v členském státě požádat o azyl a pobývat v něm tak dobu zjevně delší než 90 dnů. Otázky předkládané Soudnímu dvoru se týkají interpretace čl. 25 odst. 1 Vízového kodexu, především obsahu pojmu „mezinárodní závazky“ a dále, zda v případě hrozícího porušení těchto závazků je členský stát povinen vízum vydat. Na ústním jednání dne 30. ledna 2017 byl zastáván názor, že žádost o vízum za účelem podání žádosti o azyl není žádostí o krátkodobý pobyt, tj. není žádostí ve smyslu Vízového kodexu, proto se na tuto žádost nepoužije ani Listina. I kdyby se však Listina měla uplatnit, pak z jejích čl. 4 a 18 nelze dovodit povinnost členského státu udělit v posuzované situaci vízum s omezenou územní platností.

C-652/16 *Ahmedbekova*

Ázerbájdžánské státní příslušnici bylo bulharskými orgány odmítnuto přiznat postavení uprchlíka, jakož i status humanitární ochrany z důvodu, že podmínky udělení nebyly splněny, neboť politické pronásledování a potíže s dodržováním lidských práv se netýkají její osoby. Soudnímu dvoru bylo zasláno písemné vyjádření připravené ve spolupráci s MV v tom smyslu, že kvalifikační směrnice 2011/95 nebrání, aby při posuzování obav žadatele z pronásledování byly vzaty v potaz okolnosti odvozené od jiné příbuzné osoby a současně že směrnice nebrání, aby rodinní příslušníci osoby, které byl dle vnitrostátního práva přiznán status uprchlíka, byli rovněž za uprchlíky považováni.

C-77/17 a 78/17 X a další

Spor se týká platnosti čl. 14 odst. 4 a 5 kvalifikační směrnice 2011/95, podle nichž lze postavení uprchlíka odejmout osobě, která je důvodně pokládána za hrozbu pro bezpečnost hostitelského členského státu nebo která je z důvodu pravomocného odsouzení za zvlášť závažný trestný čin pokládána za hrozbu pro společnost hostitelského členského státu. Předkládající soud pochybuje, zda tato ustanovení směrnice nejsou nepřipustným rozšířením čl. 1 písm. F Ženevské úmluvy. Soudnímu dvoru bylo zasláno písemné vyjádření připravené ve spolupráci s MV v tom smyslu, že podobně jako ve věci C-391/16 *M* tato ustanovení směrnice jsou v souladu se Ženevskou úmluvou i s primárním právem.

C-343/17 *Fremuluc*

Podstatou sporu je, zda unijní právo (čl. 21, 45, 49 a 63 SFEU a čl. 22 a 24 pobytové směrnice 2004/38) brání vnitrostátní úpravě stanovující předkupní právo veřejného orgánu, který provádí politiku sociálního bydlení v oblasti pozemků a bytové výstavby. Ve spolupráci s MMR a MV bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření v tom smyslu, že předkupní právo představuje odůvodněné omezení příslušných základních svobod zaručených SFEU.

C-369/17 *Ahmed*

Předmětem sporu je otázka, zda lze trest za konkrétní zločin, který je stanoven předpisy členského státu považovat za jediné kritérium pro posouzení toho, zda se žadatel o doplňkovou ochranu dopustil „vážného zločinu“, který jej dle kvalifikační směrnice 2011/95 může vyloučit z nároku na doplňkovou ochranu. Ve spolupráci s MV bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření, v němž je zastáván názor, že vyloučení z doplňkové ochrany na základě skutečnosti, že se dotčená osoba dopustila vážného zločinu, může být provedeno na základě výše trestu, který je pro konkrétní zločin stanoven vnitrostátním právem. A to tím spíše za situace, kdy byl za tento zločin již uložen trest soudem hostitelského členského státu.

C-483/17 *Tarola*

Spor se týká toho, zda si osoba, která v hostitelském členském státě pracovala po dobu dvou týdnů a poté se stala nedobrovolně nezaměstnanou, zachovává postavení pracovníka po dobu alespoň šesti měsíců ve smyslu pobytové směrnice 2004/38, tedy též související právo na sociální dávky. Ve spolupráci s MPSV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že osoba, která vykonávala skutečnou a efektivní činnost po dobu kratší než jeden rok a poté se stala skutečně

nedobrovolně nezaměstnanou, si zachovává postavení pracovníka alespoň na šest měsíců, avšak členské státy mají zároveň právo takové postavení nepřiznat v případě zjevného podvodu či zneužití práva.

C-517/17, C-540/17 a C-541/17 *Addis a další*

Žalobci, příslušníci třetích zemí, požádali v Německu o mezinárodní ochranu poté, co jim bylo postavení uprchlíka již přiznáno, buď v Itálii, nebo Bulharsku. Podstatou sporu je otázka, zda členský stát může takovou druhou žádost o azyl zamítnout dle čl. 33 směrnice 2013/32 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany jako nepřipustnou, pokud forma mezinárodní ochrany, zejména životní podmínky ve státech, kde byl azyl udělen, nesplňuje požadavky kvalifikační směrnice 2011/95 nebo je v rozporu s čl. 4 Listiny, potažmo čl. 3 EÚLP. Ve spolupráci s MV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že unijní právo v tomto kontextu nebrání členskému státu, aby opětovně podanou žádost o azyl zamítl jako nepřipustnou dle směrnice 2013/32.

16. Sociální politika

37 zahájených řízení (rovné zacházení v zaměstnání a povolání, hromadné propouštění, pracovní poměry na dobu určitou, úprava pracovní doby, bezpečnost a ochrana zdraví při práci, převody podniků atd.);

ČR se písemně vyjádřila v jedné věci.

C-378/17 *The Minister for Justice and Equality a Commissioner An Garda Síochána*

Spor se týká stížnosti v souvislosti s maximálním věkem pro nábor do národních policejních sborů. V této souvislosti se předkládající soud táže, zda z unijního práva vyplývají konkrétní pravomoci vnitrostátního orgánu, který je podle vnitrostátního práva nadán obecnou pravomocí zajišťovat prosazování unijního práva v určité oblasti, konkrétně v kontextu směrnice 2000/78, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání. Ve spolupráci s ÚV bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření v tom smyslu, že zásadu vnitrostátní procesní autonomie je třeba vykládat v tom smyslu, že při dodržení zásad rovnocennosti a efektivity je stanovení prostředků k dosažení cílů sledovaných dotčenou unijní úpravou ryze na členském státu, včetně vymezení pravomocí vnitrostátních orgánů.

17. Sociální zabezpečení migrujících pracovníků

8 zahájených řízení (určení příslušného členského státu, závaznost potvrzení E101/A1, výpočet starobního důchodu, nárok na dávky sociálního zabezpečení atd.); ČR se písemně a ústně vyjádřila ve čtyřech věcech.

C-527/16 *Alpenrind*

Spor se týká závaznosti osvědčení o příslušnosti k právním předpisům sociálního zabezpečení. Otázkou je, zda musí závazný účinek tohoto potvrzení platit i pro soudy hostitelského členského státu. Dále je třeba vyřešit, zda je závazný účinek potvrzení zachován i v situaci, kdy Správní komise v rámci dohodovacího řízení dojde k závěru, že potvrzení bylo vydáno nesprávně, ale instituce, které toto potvrzení vydala, závěr Správní komise nerespektuje. Soudnímu dvoru bylo ve spolupráci s MPSV zasláno písemné vyjádření, že potvrzení je pro soudy členských států závazné a pokud se instituce odmítne řídit stanoviskem Správní komise, je záhodno až do konečného vyřešení sporu o určení použitelných právních předpisů postupovat dle mechanismu prozatímního určení příslušné legislativy. Stejně stanovisko bylo zastáváno i na ústním jednání dne 28. září 2017.

C-551/16 *Klein Schiphorst*

Jádro sporu spočívá v posouzení, zda mohou instituce členských států *a priori* odmítat uplatňovat diskreční pravomoc ohledně prodloužení exportu dávek při nezaměstnanosti. Ve spolupráci s MPSV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že automatické neuplatňování diskreční pravomoci je v tomto případě nepřijatelné.

C-679/16 A

Spor v původním řízení se týká výplaty dávky osobní asistence za situace, kdy se osoba nachází v jiném členském státě. Navrhovatel si totiž požádal o předmětnou dávku, která mu však byla zamítnuta s odůvodněním, že studuje (tříleté prezenční studium) v jiném členském státě, kde se nachází většinu týdne. Podle vnitrostátní úpravy totiž tuto dávku nelze vyplácet do zahraničí, s výjimkou období, kdy je osoba na dovolené či služební cestě. Podle předkládajícího soudu je nutno posoudit, zda předmětná dávka představuje dávku v nemoci ve smyslu nařízení č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení. Ve spolupráci s MPSV bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření v tom smyslu, že se jedná o dávku v nemoci, ovšem za předpokladu, že její přiznání není předmětem individuálního a diskrečního posouzení.

C-477/17 Balandin

Jádrem sporu je otázka, zda se na základě čl. 1 nařízení č. 1231/2010 o rozšíření působnosti nařízení č. 883/2004 a č. 987/2009 na státní příslušníky třetích zemí mají posledně zmíněná nařízení vztahovat i na občana třetí země, který nemá obvyklé bydliště na území žádného členského státu a na území Unie pracuje pouze dočasně. Ve spolupráci s MPSV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že ano, jelikož z textu ani účelu dotčených nařízení podmínka obvyklého bydliště na území Unie nevyplývá.

18. Vnější vztahy

Žádné zahájené řízení;

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

19. Celní unie

3 zahájená řízení (tranzit zboží, osvědčení původu zboží, celní prohlášení na vývoz zboží atd.);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

20. Společný celní sazebník

9 zahájených řízení (celní zařazení zboží);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

21. Justice a vnitřní věci

49 zahájených řízení (soudní příslušnost v občanských a obchodních věcech a ve věcech rodičovské zodpovědnosti, rozhodné právo pro smluvní a mimosmluvní závazkové vztahy, doručování soudních a mimosoudních písemností, evropské dědické osvědčení, vydání k trestnímu stíhání či k výkonu trestu odnětí svobody atd.);

ČR se písemně vyjádřila v devíti věcech.

C-390/16 Lada

Při uznávání cizího trestního rozsudku musí být v Maďarsku zahájeno *ex novo* zvláštní řízení s cílem uznat účinnost tohoto cizího rozsudku. Činy spáchané obviněným musí být v řízení o uznání účinnosti znovu kvalifikovány podle maďarského práva, přičemž body, které jsou součástí výroku zahraničního

rozsudku, jímž je uložena sankce, jsou upraveny podle použitelného maďarského trestního zákoníku – a to dokonce i v případě, že to povede k uložení trestní sankce jiného druhu nebo jiného rozsahu. Předkládající soud se proto táže, zda je režim „uznávání účinnosti zahraničních rozsudků“ platný podle maďarského práva slučitelný s unijními předpisy, konkrétně s čl. 67 a 82 SFEU, jakož i se zásadou *ne bis in idem* v čl. 50 Listiny. Ve spolupráci s MSp bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že ustanovení SFEU nepředstavují kompletní právní základ pro automatické účinky odsouzení v členských státech a že uznávací řízení, jehož účelem není nové posouzení skutkových okolností, není v rozporu se zásadou *ne bis in idem*.

C-560/16 Dédouch

Minoritní akcionáři žádají o soudní přezkum přiměřenosti protiplnění, které je povinen poskytnout hlavní akcionář jako protihodnotu za účastnické cenné papíry, jež na něj přešly v důsledku rozhodnutí valné hromady o nuceném přechodu účastnických cenných papírů na hlavního akcionáře (tzv. „squeeze out“). Hlavní akcionář nicméně namítá nepřislusnost českých soudů a tvrdí, že mezinárodně příslušné jsou s ohledem na jeho sídlo soudy SRN. Soudní dvůr bude posuzovat, zda přezkum přiměřenosti protiplnění za převod účastnických cenných papírů je spor týkající se usnesení orgánu společnosti (čl. 22 odst. 2 nařízení Brusel I), anebo spor, jehož předmět tvoří nároky ze smlouvy – hlavní akcionář se svými hlasy prosadil vytěsnění menšinových akcionářů a převzal současně dobrovolně závazek vyplatit jim protiplnění (čl. 5 nařízení Brusel I), anebo zda je třeba příslusnost určit dle obecného pravidla v čl. 2 nařízení a spor vést u soudu, v jehož obvodu má hlavní akcionář (žalovaný) sídlo. Ve spolupráci s MSp bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření, které se shoduje s právním názorem předkládajícího soudu, tedy že je ve věci třeba uplatnit výlučnou příslusnost dle čl. 22 odst. 2 nařízení Brusel I. V opačném případě by tím bylo dotčeno právo minoritních akcionářů na soudní přezkum, které je jim jako protiváha hmotným právem zaručeno.

C-247/17 Raugecivius

Předmětem řízení je žádost o vydání příslušníka jiného členského státu EU do třetí země (Ruska) za účelem výkonu trestu. Vydávaná osoba je jak občanem EU, tak státním příslušníkem země, do níž má být vydána. Věc navazuje na rozsudek C-182/15 *Petruhhin*, přičemž aktuální předběžné otázky se týkají případu vydání pro výkon trestu do třetí země. Předkládající soud se tedy zejména ptá, zda je třeba výklad v rozsudku *Petruhhin* (vydání za účelem trestního stíhání) vztáhnout i na případy vydání k výkonu trestu. Ve spolupráci s MSp bylo Soudnímu dvoru zasláno

písemné vyjádření v tom smyslu, že členský stát v tomto případě nemá povinnost zajistit občanům jiných členských států stejnou úroveň ochrany, jakou zajišťuje svým vlastním občanům.

C-268/17 AY

Jádrem sporu je otázka, zda lze na základě čl. 3 odst. 2 či čl. 4 odst. 3 rámcového rozhodnutí 2002/584 o evropském zatýkacím rozkazu odmítnout vykonat evropský zatýkací rozkaz z důvodu, že ve vykonávajícím či jiném členském státě bylo pro daný trestný čin již pravomocně ukončeno trestní stíhání, v rámci kterého měla vyžádaná osoba postavení svědka. Ve spolupráci s MSp bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření v tom smyslu, že dotčené články rámcového rozhodnutí jsou toliko odrazem zásady *ne bis in idem*, která nebrání následnému stíhání a předání vyžádané osoby, která v již ukončeném trestním řízení měla postavení svědka, jelikož se uplatní pouze na osobu, vůči které původní trestní řízení směřovalo.

C-324/17 Gavanozov

Spor se týká otázky, zda směrnice 2014/41 o evropském vyšetřovacím příkazu ukládá členským státům povinnost zakotvit ve svých vnitrostátních právních řádech opravné prostředky proti rozhodnutí o vydání evropského vyšetřovacího příkazu a zda přiznává dotčené osobě právo napadnout takové rozhodnutí, přestože vnitrostátní právní předpisy takovou možnost nestanoví. Zároveň je třeba vymezit okruh osob, kterým směrnice přiznává právo k napadení věcných důvodů pro vydání evropského vyšetřovacího příkazu. Ve spolupráci s MSp bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření, v němž je zastáván názor, že úprava opravných prostředků a vymezení okruhu osob mající právo tyto opravné prostředky podat je ponechána členským státům.

C-335/17 Valcheva

Bulharská státní příslušnice N. Valcheva se domáhá, aby byly soudně stanoveny podmínky pro výkon práva na styk s jejím nezletilým vnukem, který je dle soudního rozhodnutí v péči svého otce a žije v Řecku. Bulharský soud se prohlásil za nepřislušný s tím, že nezletilý má obvyklé bydliště v jiném členském státě. N. Valcheva zpochybňuje použitelnost nařízení 2201/2003 (Brusel II bis), neboť se domnívá, že se tento předpis vztahuje výlučně na rodiče nezletilých a nikoliv na prarodiče či jiné příbuzné. Soudní dvůr tak má rozhodnout, zda nařízení platí pro případy, v nichž předmětem řízení není určení podmínek pro styk rodičů s dítětem, nýbrž styk dítěte s ostatními příbuznými – např. prarodiči. Ve spolupráci s MPSV

a MSp bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření s tím, že se působnost nařízení vztahuje i na případy řízení ohledně styku dítěte s jinými příbuznými, tedy nejen s rodiči.

C-386/17 *Liberato*

Spor se týká rozvodu manželství a svěřeni nezletilého do péče, přičemž o těchto otázkách bylo rozhodnuto soudy dvou členských států. Nejprve bylo zahájeno řízení před italskými soudy z podnětu otce nezletilého, z podnětu matky následně došlo k zahájení řízení před rumunskými soudy. Výsledkem řízení jsou dva protichůdné rozsudky, které svěřují nezletilého do péče jinému rodiči. Matka nezletilého se nyní domáhá uznání rozhodnutí rumunských soudů v Itálii. Předkládající (italský) soud se domnívá, že konečný rumunský rozsudek, o jehož uznání matka dítěte požádala, byl vydán soudem, který nebyl příslušný v této věci rozhodnout, protože řízení bylo zahájeno později. Předkládající soud se tudíž ptá, zda taková situace představuje překážku uznání pravomocného rumunského rozsudku. Ve spolupráci s MSp bylo Soudnímu dvoru zasláno písemné vyjádření v tom smyslu, že porušení pravidla litispendence nepředstavuje překážku uznání nebo výkonu rozsudku, neboť se jedná o pravidlo úzce spjaté s pravidly určení příslušnosti, které soud jiného členského státu nesmí dle nařízení č. 2201/2003 (Brusel II bis) přezkoumat.

C-510/17 *ML*

ML je stíhán pro spáchání zvláště závažného zločinu nedovolené výroby omamných a psychotropních látek. ML byl policejními orgány zadržen, přičemž mu nebylo umožněno nahlédnout do spisu, neboť toto právo má dle slovenské úpravy zadržená osoba až poté, co proti ní bylo vzneseno obvinění. Dále orgány činné v trestním řízení zadrženého ani nepoučily o právu bránit se proti neposkytnutí informací. Předkládající soud se táže, zda neposkytnutí informací ve smyslu čl. 4 směrnice 2012/13 o právu na informace v trestním řízení má vliv na zákonnost samotného zadržení. Dále se předkládající soud táže, zda jsou sazby stanovené vnitrostátní úpravou (konkrétně se spodní hranicí 15 let a s horní hranicí 20 let) za drogový trestný čin v souladu s čl. 49 odst. 3 Listiny, který zakotvuje právo na přiměřený trest. Přeje si rovněž objasnit, zda taková konstrukce trestní sazby odpovídá rámcovému rozhodnutí Rady 2004/757 o trestných činech a sankcích v oblasti nedovoleného obchodu s drogami. Ve spolupráci se MSp bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření s tím, že ze směrnice nevyplývá členským státům povinnost umožnit zadrženému podezřelému nahlížet do spisu a že směrnice, v případě, kdy v dané fázi řízení toto právo zadrženému nesvědčí, nevyžaduje ani to, aby o této skutečnosti musel být poučen.

C-512/17 HR

Polská státní příslušnice je matkou 18 měsíční dcery. S otcem dcery žila ve společné domácnosti od roku 2014, po narození dcery se v průběhu rodičovské dovolené se souhlasem otce dítěte zdržovala střídavě v Bruselu a v Polsku. V srpnu 2016 se s otcem dítěte rozešli. Vzhledem k tomu, že se poměry k dítěti nepodařilo upravit dohodou prostřednictvím mediace, podala matka návrh na úpravu poměrů k polskému soudu. Ten se však prohlásil mezinárodně nepřislusným, neboť obvyklé bydliště dítěte není podle jeho názoru v Polsku, ale v Belgii. Sporné jsou podmínky určení obvyklého bydliště dítěte. Ve spolupráci s MSp a MPSV bylo Soudnímu dvoru odesláno písemné vyjádření v tom smyslu, že obvyklé bydliště dítěte skutečně není v Polsku, neboť je třeba posuzovat situaci z hlediska původního usazení rodiny a faktických vazeb dítěte na oba rodiče.

22. Právo institucí a jejich zaměstnanců

Žádné zahájené řízení;

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

23. Společná zahraniční a bezpečnostní politika

2 zahájená řízení (jurisdikce Soudního dvora, omezující opatření);

ČR se nevyjádřila v žádné věci.

24. Principiální a průřezové otázky

8 zahájených řízení (dvoustranné dohody v oblasti investic uvnitř Unie, zásada *ne bis in idem*);

ČR se ústně vyjádřila v jedné věci.

C-284/16 Achmea

Předmětem řízení je otázka, zda je rozhodčí doložka obsažená v bilaterální investiční smlouvě mezi Slovenskem a Nizozemskem slučitelná s unijním právem, zejména pokud jde o příslušnost rozhodčího soudu s ohledem na pozdější přistoupení Slovenska k EU. Na ústním jednání dne 19. června 2017 byl v návaznosti na písemné vyjádření nadále hájen názor, že rozhodčí doložka obsažená v bilaterální investiční smlouvě mezi dvěma členskými státy (stejně jako režim takových bilaterálních investičních smluv obecně) není slučitelná s unijním právem, a sice s ohledem na čl. 267, čl. 344 a čl. 4 odst. 3 SFEU, jakož i judikaturu Soudního dvora k autonomii unijního právního řádu.

Zajímavé rozsudky vynesené v řízení o předběžné otázce v roce 2017

Následuje přehled z pohledu VLZ nejzajímavějších rozsudků vydaných v průběhu roku 2017 v řízení o předběžné otázce. Primárně byly v rámci jednotlivých tematických okruhů vybrány rozsudky, v nichž se ČR vyjadřovala, nebo rozsudky, o kterých bylo informováno na zasedáních výboru VLZ.⁵ Účelem tohoto přehledu není poskytnutí vyčerpávajících informací o každém z uvedených rozsudků, spíše na rozsudky a jejich závěry stručně upozornit. Plná znění všech rozsudků jsou dostupná na webových stránkách Soudního dvora (<http://curia.europa.eu>).

1. Zemědělství

14 rozsudků (označování a bezpečnost potravin, společná pravidla pro režim přímých podpor, veterinární léčivé přípravky atd.);

2. Životní prostředí

11 rozsudků (posuzování vlivů na životní prostředí, účast veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně, ochrana přírodních stanovišť, systém pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, nakládání s odpady atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-460/15 *Schaefer Kalk* (rozsudek prvního senátu ze dne 19. ledna 2017, GA Sharpston)

Společnost Schaefer Kalk provozuje v Německu zařízení na pálení vápence, jehož činnost spadá do systému obchodování s emisemi skleníkových plynů. Současně však předmětný CO₂, jenž je generován v zařízení na pálení vápence, využívá za účelem výroby uhličitanu vápenatého v jiném zařízení, které nespadá do systému Unie pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů. V rámci řízení o schválení monitorovacího plánu pro své zařízení požádala společnost o povolení, aby se tento CO₂ do celkového množství emisí skleníkových plynů uvedeného ve výkaze nezapočítával, tomu však nebylo vyhověno s ohledem na nařízení Komise č. 601/2012 o monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů. Soudní dvůr v rámci řízení o předběžné otázce konstatoval, že předmětná ustanovení nařízení Komise jsou v rozporu se směrnicí 2003/87 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, a jsou tudíž neplatná, neboť není možné, aby předmětný CO₂ byl považován za emisi do atmosféry bez ohledu na to, zda je nakonec do atmosféry skutečně uvolněn.

⁵ V rámci jednotlivých oblastí jsou rozsudky řazeny podle data jejich vynesení.

C-4/16 J.D. (rozsudek druhého senátu ze dne 2. března 2017, GA Campos Sánchez-Bordona)

Žalobcem v původním řízení je podnik, který byl držitelem koncese na výrobu elektrické energie z obnovitelných zdrojů energie mj. v jedné malé vodní elektrárně, která se nachází v místě, kde jsou vypouštěny průmyslové odpadní vody jiného podniku (jehož činnost nesouvisí s výrobou elektrické energie). V roce 2013 žalobce požádal o prodloužení této koncese na další období, polské orgány mu však nevyhověly s odůvodněním, že za zařízení vyrábějící energii z obnovitelných zdrojů mohou být považovány vodní elektrárny, které využívají energii vyrobenou ze spádu říčních toků – do toho se však dle názoru polských orgánů průmyslové odpadní vody jiného podniku nezapočítávají. Soudní dvůr dal za pravdu žalobci v původním řízení a vyložil pojem „energie z obnovitelných zdrojů“ ve směrnici 2009/28 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů v tom smyslu, že zahrnuje energii vyrobenou malou vodní elektrárnou v místě, kde jsou vypouštěny průmyslové odpadní vody jiného podniku.

C-321/15 ArcelorMittal Rodange a Schifflange (rozsudek pátého senátu ze dne 8. března 2017, GA Campos Sánchez-Bordona)

Společnosti ArcelorMittal bylo na rok 2012 vydáno k zápisu do vnitrostátního registru 81 073 povolenek vztahujících se k zařízení v Schifflange (Lucembursko) této společnosti. V dubnu 2012 požádala společnost ArcelorMittal o přerušování kontrol ochrany životního prostředí z důvodu, že činnost tohoto zařízení byla od konce roku 2011 přerušena na neurčito. V návaznosti na to snížily francouzské orgány celkové množství povolenek na emise přidělených této společnosti pro období 2008-2012 a požadovaly vrácení 80 922 povolenek na emise (dále jen „sporné povolenky“) bez náhrady. V rámci původního řízení řešil francouzský soud otázku, zda vrácení sporných povolenek bez náhrady svými účinky odpovídá protiprávnímu vyvlastnění vzhledem k tomu, že sporné povolenky byly vydány a zapsány do vnitrostátního registru, a v důsledku toho se staly součástí majetku společnosti ArcelorMittal. Soudní dvůr nicméně konstatoval, že povolenky vydané poté, co provozovatel ukončil provoz zařízení, ke kterému se tyto povolenky vztahovaly, aniž o tom předtím uvědomil příslušný orgán, nemohou být kvalifikovány jako „povolenky“ na emise ve smyslu směrnice 2003/87 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů. Vnitrostátní právní předpisy, které umožňují, aby příslušný orgán požadoval vrácení bez náhrady nevyužitých povolenek, které byly bezdůvodně vydány provozovateli v důsledku toho, že tento provozovatel porušil povinnost včas uvědomit příslušný orgán o ukončení provozu zařízení, nejsou v rozporu s unijním právem.

C-535/15 *Pinckernelle* (rozsudek třetího senátu ze dne 27. dubna 2017, GA Tančev)

J. Pinckernelle v Německu obchoduje s chemickými látkami. Po roce 2008 dovezl z Číny minimálně 19,4 tun nikotinsulfátu, aniž provedl předběžnou registraci požadovanou nařízením REACH. Následně požádal Pinckernelle o povolení k vývozu této látky do Ruska, což město Hamburk zamítlo s ohledem na skutečnost, že se tyto látky nacházejí v Hamburku nelegálně. Podstatou otázky předkládajícího soudu bylo, zda musí být článek 5 nařízení REACH (zákaz výroby a uvádění na trh neregistrovaných látek) vykládán v tom smyslu, že látky, které při svém dovozu na území Unie nebyly zaregistrovány podle tohoto nařízení, mohou být z tohoto území vyvezeny. Soudní dvůr rozhodl, že ano (tj. vývoz takových látek je povolen).

C-529/15 *Folk* (rozsudek prvního senátu ze dne 1. června 2017, GA Bobek)

Společnost Wasserkraftanlagen Mürzzuschlag GmbH provozuje v Rakousku vodní elektrárnu, jejíž provoz byl povolen rozhodnutím hejtmana Štýrska. Provoz byl zahájen v průběhu roku 2002, tj. přede dnem vstupu směrnice 2004/35 o odpovědnosti za životní prostředí v platnost. Stěžovatel v původním řízení má oprávnění k lovu ryb po proudu řeky směrem od hráze v úseku dlouhém přibližně 12 km. Podle jeho názoru způsobuje provoz této vodní elektrárny závažné škody na životním prostředí, které narušují přirozenou reprodukci ryb. Rakouská právní úprava o vodách je podle něj v rozporu se směrnicí, neboť vede k tomu, že každé povolení v souladu s ní vydané vede k vyloučení existence škod na životním prostředí. Soudní dvůr rozhodl, že směrnice brání ustanovení vnitrostátního práva, které z pojmu „škody na životním prostředí“ obecně a automaticky vylučuje škodu, která má závažný nepříznivý dopad na ekologický stav nebo potenciál dotčených vod, z pouhého důvodu, že je tato škoda zohledněna v povolení uděleném na základě vnitrostátního práva. Dále konstatoval, že se směrnice vztahuje *ratione temporis* na škody na životním prostředí, k nimž došlo po 30. dubnu 2007, ale byly způsobeny provozem zařízení povoleného v souladu s právní úpravou o vodách a uvedeného do provozu před tímto datem.

C-196/16 *Comune di Corridonia* (rozsudek prvního senátu ze dne 26. července 2017, GA Kokott)

Předmětem původního řízení bylo povolení výstavby a provozování dvou zařízení na výrobu elektrické energie z bioplynu v Itálii. U žádného ze záměrů nedošlo v rámci povolovacího řízení k ověření nutnosti provést posouzení vlivu na životní prostředí, neboť ustanovení vnitrostátního práva v té době stanovila, že takové ověření není třeba provést. Italský soud ovšem později příslušná povolení zrušil z důvodu, že ustanovení vnitrostátního práva byla v rozporu s unijním právem.

Mezitím již ale byla výstavba dokončena, posouzení vlivů zařízení na životní prostředí tak bylo provedeno dodatečně a zařízení byla shledána v souladu s požadavky v oblasti životního prostředí. Soudní dvůr konstatoval, že unijní právo nebrání tomu, aby se posouzení vlivů na životní prostředí uskutečnilo v rámci legalizace po výstavbě a zprovoznění dotyčného zařízení, za podmínky, že vnitrostátní pravidla nevedou k obcházení unijního práva a posouzení provedené v rámci legalizace se netýká jen budoucích vlivů, ale zohledňuje rovněž vlivy v oblasti životního prostředí, ke kterým došlo od okamžiku realizace zařízení.

C-281/16 *Vereniging Hoekschewaards Landschap* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 19. října 2017, GA Kokott)

Haringvliet je oblast, která byla rozhodnutím Komise 2004/813, kterým se přijímá seznam lokalit významných pro Společenství v atlantské biogeografické oblasti, na návrh Nizozemska v roce 2004 zařazena na seznam lokalit významných pro Společenství (dále jen „LVS“) dle směrnice 92/43 o stanovištích. Součástí této oblasti byl i polder Leenheeren. V roce 2014 na návrh Nizozemska Komise prováděcím rozhodnutím 2015/72 vyloučila polder Leenheeren z lokality Haringvliet, kterou ale jinak na seznamu LVS ponechala. Komise se domnívala, že původní návrh na zahrnutí polderu do lokality Haringvliet představoval „vědecký omyl“, ve skutečnosti k tomu ovšem došlo na základě rozhodnutí Nizozemska o přehodnocení vnitrostátní politiky týkající se ochrany přírody. Předkládající soud se tázal, zda je prováděcí rozhodnutí 2015/72 platné v části, v níž byla lokalita Haringvliet zařazena do seznamu LVS, aniž by byl polder Leenheeren její součástí. Soudní dvůr konstatoval, že nebylo prokázáno, že ke zmenšení lokality došlo z důvodu vědeckého omylu, tudíž prohlásil prováděcí rozhodnutí 2015/72 v dotčené části za neplatné.

3. Dopravní politika

16 rozsudků (náhrady a pomoc cestujícím v letecké dopravě při zrušení či zpoždění letu, výkon řídičského povolání atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-253/16 *Flibtravel International SA a Leonard Travel International* (rozsudek třetího senátu ze dne 15. března 2017, GA Wahl)

Spor se týkal žaloby na zdržení se jednání, kterou podaly společnosti, které provozují pravidelnou autokarovou linku mezi nádražím Gare du Midi v Bruselu a letišťem Charleroi. Žalobkyně brojí proti praktikám mikrobusů, které na parkovišti před

letištěm lákají cestující s cedulemi s nápisy „shuttle to airport Charleroi 13 €“ a „bus 17 €“. Vzhledem k tomu, že předchozí soudní instance shledala, že praxe mikrobusů odporuje belgické cenové regulaci, vyvstala pro předkládající soud otázka, zda je tato regulace v souladu s ustanovením primárního práva, jež zakazuje uplatňovat takové ceny v oblasti dopravy, které by mohly podporovat či chránit určité podniky. Soudní dvůr shledal, že cílem čl. 96 odst. 1 SFEU je zabránit tomu, aby členské státy přijímaly podpůrná nebo ochranná opatření, z nichž by nepřímo měli prospěch zákazníci určitého dopravce, který vůči nim uplatňuje tyto ceny a podmínky, a nikoli podpůrná nebo ochranná opatření, z nichž mají přímý prospěch dopravci, kteří se nacházejí v konkurenčním vztahu s prvně uvedeným dopravcem.

C-497/15 *Euro-Team* (rozsudek desátého senátu ze dne 22. března 2017, GA Bobek)

V původním řízení se jednalo o dvě spediční společnosti, jejichž řidiči omylem minuli výjezd ze zpoplatněné dálnice a pokračovali tak po určitou minimální dobu po silnici, k jejímuž užití neměli oprávnění (přičemž jedna společnost ale zaplatila vyšší mýtné za použití souběžné vedlejší silnice a druhá společnost uhradila mýtné z vlastní iniciativy dodatečně, nedošlo tak k žádnému obohacení ani způsobení škody). Maďarské orgány nicméně přesto udělily oběma společnostem pokutu za nezaplacení mýtného. Společnosti se obrátily na maďarský soud s tvrzením, že sankce stanovené nařízením vlády jsou v rozporu s unijním právem, neboť jsou nepřiměřené. Soudní dvůr konstatoval, že požadavek přiměřenosti sankcí ve směrnici 1999/62 o výběru poplatků za užívání určitých pozemních komunikací těžkými nákladními vozidly musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání zavedení systému objektivní odpovědnosti, brání však tomu, aby v rámci tohoto systému byly za jakékoli porušení povinnosti uhradit mýtné ukládány sankce v paušální výši nezávislé na povaze a na závažnosti daného přestupku.

C-315/15 *Pešková a Peška* (rozsudek třetího senátu ze dne 4. května 2017, GA Bot)

Při mezipřistání v Brně se letoun přepravní společnosti Travel Service střetl s ptákem, což si vyžádalo kontrolu technického stavu letadla. Tuto kontrolu provedla nejprve autorizovaná místní společnost, vlastník letounu však trval na kontrole provedené technikem přepravní společnosti, který musel být dopraven ze Slaného. Bylo otázkou, zda je za této situace letecký dopravce povinen hradit odškodnění za zpoždění letu, zejména zda je srážka letounu s ptákem mimořádnou událostí, která leteckého dopravce zcela zprošťuje povinnosti hradit odškodnění, případně zda je této události přičitatelná celá doba zpoždění. Soudní dvůr potvrdil, že střet letounu s ptákem je „mimořádnou okolností“ ve smyslu nařízení č. 261/2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě

odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů. Zároveň konstatoval, že při existenci více okolností, které způsobily zpoždění, je třeba posoudit přičitatelnost jednotlivých okolností leteckému dopravci a zpoždění skutečně způsobené mimořádnou okolností od celkové doby zpoždění daného letu odečíst.

C-302/16 *Krijgsman* (rozsudek osmého senátu ze dne 11. května 2017, GA Saugmandsgaard Øe)

Pan Krijgsman si na internetových stránkách www.gate1.nl zakoupil letenku z Nizozemska do Surinamu na 14. listopad 2014 od společnosti SLM. Dne 9. října informovala SLM na internetových stránkách Gate 1 o zrušení tohoto letu. Dne 4. listopadu 2014 obdržel pan Krijgsman e-mail od internetových stránek Gate 1 s oznámením, že jeho let je nyní naplánován na 15. listopadu. Pan Krijgsman požadoval po SLM uhrazení paušální částky 600 eur dle nařízení č. 261/2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů, to však bylo zamítnuto s odůvodněním, že informace týkající se změny data odletu byly předány internetovým stránkám Gate 1 včas (tj. více než dva týdny před plánovaným časem odletu). Bylo otázkou, jaké požadavky musí být dodrženy, aby byla splněna informační povinnost vylučující odpovědnost dopravce, pokud byla přepravní smlouva uzavřena prostřednictvím cestovní kanceláře nebo internetových stránek. Soudní dvůr konstatoval, že provozující letecký dopravce je odpovědný za náhradu i tehdy, jestliže informoval příslušnou cestovní kancelář včas, ta však nezvládla v příslušné lhůtě předat tuto informaci cestujícímu.

C-290/16 *Air Berlin* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 6. července 2017, GA Wathelet)

Podle Spolkové unie center a sdružení ochrany spotřebitele (Bundesverband) byly částky daní a poplatků za letenky uváděné na internetové stránce společnosti Air Berlin příliš nízké v porovnání s částkami, které letecká společnost podle tarifů letištních poplatků dotyčných letišť skutečně platí (výše poplatku byla uváděna v rozmezí 1-3 EUR). Zbývající část poplatků byla tudíž pravděpodobně započítána do leteckého tarifu, což podle Bundesverband bylo způsobilé uvést spotřebitele v omyl. Soudní dvůr v tomto ohledu rozhodl, že letečtí dopravci musí při zveřejnění svých leteckých tarifů samostatně uvádět částky, které mají zákazníci zaplatit z titulu daní a letištních či jiných poplatků, aby byla zajištěna transparentnost cen, která je cílem nařízení č. 1008/2008 o provozování leteckých služeb. Letečtí dopravci tedy nemohou tyto položky, ani částečně, zahrnout do leteckého tarifu.

C-559/16 *Bossen* (rozsudek osmého senátu ze dne 7. září 2017, GA Bot)

Spor se týká náhrady za zpoždění letu dle nařízení č. 261/2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů. Žalobkyně v důsledku zpoždění prvního letu zmeškaly navazující spojení a do cílové destinace dorazily s více než tříhodinovým zpožděním. Domáhají se kompenzace ve výši 400 eur, neboť součet vzdáleností jednotlivých letů převyšuje hranici 1500 km, pro kterou podle nařízení náleží kompenzace právě v této výši. Žalovaná letecká společnost namítá, že pro určení výše kompenzace je rozhodná přímá vzdálenost mezi místem odletu a posledním místem příletu, která se v dotčeném případě rovnala pouze 1326 km. Žalobkyně by tak měly podle nařízení nárok pouze na kompenzaci ve výši 250 eur. Soudní dvůr se v rozsudku přiklonil k argumentaci letecké společnosti, když rozhodl, že pro výpočet náhrady pro cestující je rozhodnou přímá vzdálenost mezi místem odletu a cílovým místem bez ohledu na skutečnou délku letu.

C-195/16 I (rozsudek druhého senátu ze dne 26. října 2017, GA Bobek)

Spor se týkal toho, že ačkoliv obžalovaný s bydlištěm ve Francii úspěšně složil tamní zkoušky pro získání řidičského oprávnění skupiny B, řídil v Německu pouze s potvrzením o složení uvedené zkoušky, neboť dané oprávnění je vydáváno až po nějaké době. Vystala otázka, zda se obžalovaný dopustil v Německu řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění, resp. zda jsou německé orgány povinny potvrzení o složení uvedené zkoušky uznat jako řidičské oprávnění. Dle Soudního dvora jsou německé orgány pouze povinny uznat řidičské oprávnění, které splňuje požadavky na vzor řidičského průkazu uvedený ve směrnici o řidičských průkazech. Dotčené osobě lze uložit sankce, ale pouze takové, které jsou přiměřené, tj. které zohlední polehčující okolnost, že dotyčná osoba získala v jiném členském státě řidičské oprávnění doložené osvědčením, které bude vyměněno za řidičský průkaz, který bude splňovat požadavky na vzor řidičského průkazu stanovený směrnicí o řidičských průkazech. Zároveň je třeba zohlednit, jaké reálné riziko pro bezpečnost silničního provozu představovala dotyčná osoba na území Německa.

4. Energetická politika

5 rozsudků (pravidla pro vnitřní trh s elektřinou a plynem, podpora využívání energie z obnovitelných zdrojů);

Shrnutí zajímavého rozsudku:

C-226/16 *Eni a další* (rozsudek pátého senátu ze dne 20. prosince 2017, GA Mengozzi)

Jádrem sporu byla otázka rozšíření definice pojmu „chránění zákazníci“ nad rámec nařízení č. 994/2010 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu a povinnost ukládaná dodavatelům zemního plynu disponovat uskladňovacími kapacitami v rozsahu minimálně 80 % na francouzském území. Soudní dvůr konstatoval, že unijní právo nebrání rozšíření pojmu „chránění zákazníci“, pokud budou dodrženy podmínky stanovené nařízením. Naopak je v rozporu s unijním právem, pokud členský stát ukládá dodavatelům zemního plynu povinnosti za účelem zajištění bezpečnosti dodávek v případě krize výlučně prostřednictvím infrastruktury nacházející se na území dotčeného státu.

5. Průmyslová politika (elektronické komunikace)

4 rozsudky (sítě a služby elektronických komunikací, pravomoci národních regulačních orgánů);

Shrnutí zajímavého rozsudku:

C-112/16 *Persidera* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 26. července 2017, GA Kokott)

Ve sporu se jednalo o to, že Itálie v rámci konverze z analogického na digitální televizní vysílání omezila počet frekvencí stávajících provozovatelů o jednu frekvenci, aby novým subjektům umožnila vstup na trh. Soudní dvůr měl za úkol posoudit, zda právo EU brání této národní úpravě, která fakticky používá jiný poměr konverze vůči různým konkurentům ve srovnatelném postavení. Soudní dvůr stanovil, že odlišné zacházení by sice bylo možné ospravedlnit zájmem na zajištění kontinuity televizní nabídky, avšak uvedené opatření porušuje zásadu proporcionality, když stávajícím provozovatelům přiděluje vyšší počet frekvencí, než je k dosažení cíle nezbytné. Soudní dvůr současně stanovil, že pro účely konverze nelze zohledňovat protiprávně provozované analogové stanice, pokud takové zohlednění vede k zachování, či dokonce k posílení neoprávněné konkurenční výhody.

6. Ochrana osobních údajů

4 rozsudky (uchovávání osobních údajů za účelem vyšetřování trestných činů, předávání osobních údajů mezi jednotlivými správci a zvláštní aspekty ochrany osobních údajů na internetu, definice osobních údajů);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-398/15 *Manni* (rozsudek druhého senátu ze dne 9. března 2017, GA Bot)

Předmětem sporu byla otázka, zda čl. 3 směrnice 68/151 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností, a čl. 6 odst. 1 písm. e) směrnice 95/46 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů musí být vykládány v tom smyslu, že členské státy musí umožnit subjektům osobních údajů požádat, aby byl po uplynutí určité doby od likvidace společnosti omezen přístup k osobním údajům týkajícím se subjektu (jednatele společnosti). Soudní dvůr nejprve konstatoval, že zpracování osobních údajů pro účely jejich vedení v obchodním rejstříku je nutné zejména z důvodů právní jistoty a ochrany zájmů třetích osob. Zároveň podle Soudního dvora platí, že otázky vyžadující nakládání s těmito údaji mohou vyvstat ještě řadu let poté, co určitá společnost přestala existovat. Z těchto důvodů tedy unijní právo neukládá členským státům povinnost na žádost subjektu údajů omezit přístup k těmto údajům. Soudní dvůr však dodal, že členské státy mohou přijmout takovou úpravu, která na základě posouzení okolností jednotlivých případů a po uplynutí dostatečně dlouhé doby od likvidace společnosti takové omezení umožňuje.

C-13/16 *Rigas Satiksmes* (rozsudek druhého senátu ze dne 4. května 2017, GA Bobek)

Spor se týkal otázky, zda čl. 7 písm. f) směrnice 95/46 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů musí být vykládán v tom smyslu, že stanoví povinnost sdělit osobní údaje nezletilého viníka dopravní nehody třetí osobě, aby mohla podat žalobu na náhradu škody k občanskoprávnímu soudu. Soudní dvůr nejprve konstatoval, že daný článek neukládá povinnost takové údaje sdělit, nicméně takovému sdělení nebrání, pokud je provedeno na základě vnitrostátního práva za dodržení podmínek nezbytnosti a přiměřenosti (ve smyslu vážení práv subjektu údajů a třetí osoby). Takové posouzení dle Soudního dvora náleží vnitrostátnímu soudu.

C-73/16 Puškár (rozsudek druhého senátu ze dne 27. září 2017, GA Kokott)

Předmětem sporu byl výklad směrnice 95/46 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a čl. 47 Listiny v souvislosti s vedením tzv. „seznamu bílých koní“ slovenskou daňovou správou. Soudní dvůr se nejprve zabýval otázkou, zda unijní právo brání tomu, aby možnost obrátit se na soud ve věci ochrany osobních údajů byla podmíněna předchozím využitím jiných prostředků podle vnitrostátního práva, přičemž konstatoval, že s výhradou posouzení konkrétních okolností vnitrostátním soudem lze takové omezení považovat za přiměřené. Dále Soudní dvůr konstatoval, že čl. 47 Listiny v obecné rovině brání tomu, aby vnitrostátní soud odmítl takový seznam jako důkaz v soudním řízení, byť jej uvedená osoba obdržela bez zákonem vyžadovaného souhlasu správce uvedených údajů. Následně Soudní dvůr konstatoval, že unijní právo v obecné rovině nebrání členským státům vytvářet seznamy tohoto typu, je-li to skutečně vhodné a nezbytné pro účely boje proti daňovým únikům.

C-434/16 Nowak (rozsudek druhého senátu ze dne 20. prosince 2017, GA Wahl)

Podstatou sporu byla otázka, zda písemné odpovědi uvedené zkoušeným při odborné zkoušce a případné korekturní poznámky zkoušejícího, které se k nim pojí, představují osobní údaje ve smyslu směrnice 95/46 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů. Soudní dvůr konstatoval, že ano, jelikož tyto údaje odrážejí úroveň znalostí a schopností zkoušeného, resp. názor nebo hodnocení zkoušejícího týkající se individuálního výkonu zkoušeného. Soudní dvůr v této souvislosti ovšem dodal, že právo na opravu stanovené v čl. 12 písm. b) směrnice nemůže zkoušenému umožnit *ex post* opravit nesprávně vyplněné odpovědi.

7. Veřejné zakázky

13 rozsudků (postup při zadávání veřejných zakázek a přezkumné řízení);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-391/15 Marina del Mediterraneo a další (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 5. dubna 2017, GA Bobek)

Spor se týkal zadávacího řízení na stavební práce spočívající v rozšíření přístavu ve městě Marbella. Konkrétně bylo napadáno rozhodnutí, které odmítlo vyřadit ze soutěže uchazeče, který je orgán veřejné správy. Vyvstala otázka, zda je v souladu s přezkumnou směrnicí v oblasti zadávání veřejných zakázek vnitrostátní úprava, která znemožňuje přezkoumat rozhodnutí o přijetí nabídky některého z uchazečů.

Dle Soudního dvora není taková vnitrostátní úprava v souladu s přezkumnou směrnicí. Soudní dvůr přitom vyšel z úvahy, že dotčená vnitrostátní právní úprava v důsledku požaduje, aby neúspěšný uchazeč čekal na rozhodnutí o zadání dotčené zakázky, než bude moci podat opravný prostředek proti připuštění jiného uchazeče, což je třeba považovat za porušení přezkumné směrnice.

C-223/16 *Casertana Costruzioni* (rozsudek prvního senátu ze dne 14. září 2017, GA Wahl)

Spornou se stala otázka, zda lze ze zadávacího řízení automaticky vyřadit účastníka z toho důvodu, že jeho pomocný podnik v průběhu zadávacího řízení pozbyl požadovanou kvalifikaci, tedy bez možnosti pomocný podnik nahradit. Soudní dvůr shledal takovýto postup přípustným. Požadovaná možnost náhrady pomocného podniku přiznaná nepředvídatelně výlučně jednomu uchazeči by představovala podstatnou změnu nabídky vyžadující novou kontrolu zadavatelem, během níž by se daný uchazeč mohl snažit optimalizovat svou nabídku s cílem lépe čelit nabídkám svých konkurentů, čímž by získal soutěžní výhodu.

8. Státní podpory

5 rozsudků (státní podpora v jednotlivých sektorech a definice státní podpory);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-74/16 *Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania* (rozsudek velkého senátu ze dne 27. června 2017, GA Kokott)

Spor se týkal toho, zda lze považovat osvobození prací na nemovitostech ve vlastnictví katolické církve, které neslouží pouze k náboženským účelům, od placení daně ze staveb, zařízení a prací za slučitelné s čl. 107 odst. 1 SFEU. Soudní dvůr rozhodl, že takové osvobození od daně, které se vztahuje na kongregaci katolické církve, pro účely stavebních prací prováděných na nemovitosti určené k výkonu činností, které nemají čistě náboženský účel, může spadat pod zákaz stanovený v čl. 107 odst. 1 SFEU v rozsahu, v němž jsou tyto činnosti hospodářské povahy.

C-329/15 *ENEA* (rozsudek pátého senátu ze dne 13. září 2017, GA Saugmandsgaard Øe)

Společnost ENEA vlastněná zcela polským státem se dostala do sporu s polským Energetickým regulačním úřadem, který jí uložil peněžitou sankci za porušení její povinnosti vykupovat elektřinu vyráběnou kombinovanou výrobou elektřiny a tepla a pocházející ze zdrojů elektrické energie připojených k síti

a nacházejících se na polském území, přičemž ENEA stanovení této povinnosti polským energetickým zákonem označila za státní podporu, která nebyla oznámena Komisi. Soudní dvůr poukázal na to, že daná společnost nebyla zmocněna ke spravování státních prostředků a v dané věci byla povinna k výkupu elektřiny za použití vlastních finančních prostředků, kdy stát neměl vliv na rozhodování o jejich využití. Na základě toho Soudní dvůr konstatoval, že předmětné vnitrostátní opatření není státním zásahem ani zásahem za použití státních prostředků, a tudíž se nejedná o státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.

9. Hospodářská soutěž

7 rozsudků (kartelové dohody, zneužití dominantního postavení, omezení hospodářské soutěže atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-177/16 Biedrība "Autortiesību un komunikācijā konsultāciju aģentūra - Latvijas Autoru apvienība" Konkurences padome (rozsudek druhého senátu ze dne 14. září 2017, GA Wahl)

Jádrem sporu se stala výše poplatků vybíraných vnitrostátní organizací pro kolektivní správu autorských práv za užití hudebních děl vnitrostátních i zahraničních autorů. Podle Soudního dvora může úroveň poplatků stanovená takovouto společnostmi s monopolním postavením ovlivnit obchod mezi členskými státy ve smyslu čl. 102 SFEU. Pro účely posouzení přiměřenosti těchto poplatků ve smyslu čl. 102 druhého pododstavce písm. a) SFEU je potřeba srovnat jejich výši s výší poplatků účtovaných v okolních členských státech či dalších členských státech vybraných na základě objektivních kritérií, přičemž základ provedeného srovnání musí být jednotný, resp. se týkat konkrétního uživatelského segmentu. Rozdíl mezi sazbami, jenž je znatelný a přetrvávající, naznačuje zneužití dominantního postavení a správci autorských práv přísluší objektivně prokázat přiměřenost jeho sazeb. V souvislosti s určením výše případné sankce v závislosti na výši obratu společnosti Soudní dvůr vyzdvihl potřebu jednotného výkladu pojmu obrat dle čl. 23 odst. 2 nařízení č. 1/2003 o provádění pravidel hospodářské soutěže a stanovil podmínky, za jakých do něj lze zahrnout rovněž odměny pro majitele autorských práv.

C-671/15 APVE a další (rozsudek velkého senátu ze dne 14. listopadu 2017, GA Wahl)

Předmětem sporu se stalo rozhodnutí národního úřadu pro hospodářskou soutěž, který označil za kartelovou dohodu na trhu s čekankou jednání profesních

zemědělských organizací, které spočívalo ve společném určování minimálních prodejních cen, v jednání ve vzájemné shodě ohledně množství uváděného na trh nebo ve výměně strategických informací. Vystala otázka, zda se zákaz kartelových dohod podle čl. 101 odst. 1 SFEU vztahuje na takováto jednání ve vzájemné shodě, ačkoli by mohla souviset s úlohami, které byly dotčným organizacím svěřeny v rámci společné organizace trhu. Soudní dvůr dospěl k závěru, že z působnosti zákazu kartelových dohod mohou být předmětná jednání vyloučena za podmínky, že (i) jsou nezbytně nutná k dosažení jejich cílů v rámci společné organizace dotčeného trhu vymezených unijním právem a (ii) jsou ujednána mezi členy téže organizace producentů nebo téhož sdružení organizací producentů k tomu oprávněných, tzn. uznaných členským státem. Vyloučena z působnosti zákazu tak nejsou taková jednání, která jsou ujednána mezi různými organizacemi producentů nebo sdruženími organizací producentů nebo se subjekty (jinými profesními organizacemi), které nemají členským státem uznané postavení organizace producentů.

C-427/16 a C-428/16 *CHEZ Elektro Bulgaria, FrontEx International* (rozsudek prvního senátu ze dne 23. listopadu 2017, GA Wahl)

V původním řízení se stala spornou otázka slučitelnosti vnitrostátní úpravy týkající se odměny advokáta s unijním právem. Zaprvé, posuzovaná úprava nedovoluje sjednat nižší odměnu advokáta, než je minimální částka stanovená vnitrostátní profesní organizací, ani možnost jejího snížení pod tuto hranici soudem. Dle Soudního dvora platí, že není-li dle vnitrostátního práva zaručeno, že daná organizace podléhá účinné kontrole státu, musí být považována za sdružení podniků ve smyslu čl. 101 SFEU. Dotčená právní úprava ve smyslu závaznosti rozhodnutí takového sdružení tak může být způsobilá omezit hospodářskou soutěž na vnitřním trhu a je ospravedlnitelná pouze sledováním legitimních cílů, což musí ověřit předkládající soud. Zadruhé, úprava, podle níž je DPH nedílnou součástí odměn advokátů registrovaných jako plátců a jejímž důsledkem je tak dvojí zdanění těchto odměn, byla shledána za neslučitelnou se směrnicí 2006/112 o DPH. Zatřetí, za slučitelnou s čl. 101 SFEU i směrnicí 77/249 o usnadnění účinného výkonu volného pohybu služeb advokátů je považována úprava, dle které mají právnické osoby a OSVČ nárok na náhradu odměny advokáta uloženou vnitrostátním soudem, pokud byly zastupovány právním poradcem.

10. Daně a finanční trh

84 rozsudků (DPH, diskriminační přiznání slevy na dani, vrácení daně, pojištění odpovědnosti z provozu motorových vozidel, spotřební daň, platební služby na vnitřním trhu, dvojí zdanění atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-37/16 SAWP (rozsudek osmého senátu ze dne 18. ledna 2017, GA Wathelet)

Soudní dvůr se zabýval otázkou, zda nositelé autorských práv, resp. kolektivní správci, poskytují služby ve smyslu čl. 24 odst. 1 a čl. 25 písm. a) směrnice 2006/112 o DPH výrobcům zboží (např. prázdné CD nosiče), z jehož prodeje jsou ve prospěch nositelů autorských práv vybírány poplatky. Soudní dvůr konstatoval, že nikoliv, protože tyto poplatky jsou určeny k financování spravedlivé odměny pro nositele práv na rozmnožování, přičemž tuto odměnu nelze považovat za přímou protihodnotu poskytnuté služby.

C-390/15 RPO (rozsudek velkého senátu ze dne 7. března 2017, GA Kokott)

Předmětem sporu byla otázka, zda je ustanovení bodu 6 přílohy III směrnice 2006/112 o DPH neplatné, jelikož dovoluje členským státům uplatňovat sníženou sazbu DPH pouze u digitálních knih poskytovaných na fyzickém nosiči, zatímco u digitální knih poskytovaných elektronicky toto snížení neumožňuje, přestože obě tyto kategorie vykazují podobné vlastnosti a slouží k uspokojení stejných potřeb spotřebitelů. Soudní dvůr nejprve konstatoval, že dané ustanovení zavádí rozdílné zacházení se dvěma situacemi, které jsou z hlediska cíle sledovaného unijním normotvůrcem srovnatelné. Dále však Soudní dvůr uvedl, že toto nerovné zacházení je ospravedlněno potřebou celkové soudržnosti daňových opatření uplatňovaných v oblasti elektronických služeb. Takové rozdílné zacházení je tak dle Soudního dvora náležitě odůvodněné a nezpůsobuje neplatnost dotčeného ustanovení.

C-448/15 *Wereldhave Belgium a další* (rozsudek pátého senátu ze dne 8. března 2017, GA Campos Sánchez-Bordona)

Podstatou sporu byla otázka, zda čl. 5 odst. 1 směrnice 90/435 o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností z různých členských států brání vnitrostátní právní úpravě, která uvaluje srážkovou daň na dividendy, které rezidentní dceřiná společnost vyplácí mateřské společnosti usazené v jiném členském státě, pokud tento příjem mateřské společnosti podléhá v daném členském státě nulové sazbě daně z příjmů. Soudní dvůr rozhodl, že společnost, která podléhá korporátní dani s nulovou sazbou, nesplňuje podmínku stanovenou v čl. 2 písm. c)

směrnice, a nespadá tedy pod pojem „společnost členského státu“ ve smyslu směrnice. Tato směrnice tak dotčené národní úpravě bránit nemůže.

C-638/15 *Eko-Tabak* (rozsudek třetího senátu ze dne 6. dubna 2017, GA Wahl)

Spor se týkal rozhodnutí Celního úřadu pro Jihočeský kraj o propadnutí vybraných výrobků, za které jejich majitel neodvedl spotřební daň. Jednalo se o tabákové listy, které byly prodávány (údajně) jako dekorace či hnojivo a které bylo možné kouřit, pokud byly nařezány nebo nadrceny (spotřebitelem). Vystala otázka, zda se jedná o tabákové výrobky, které podléhají spotřební dani na základě směrnice 2011/64 o struktuře a sazbách spotřební daně z tabákových výrobků. Soudní dvůr rozhodl tak, jak navrhovala ČR, tj. že se jedná o tabák ke kouření ve smyslu dotčené směrnice podléhající spotřební dani, neboť takové tabákové listy lze kouřit bez dalšího průmyslového zpracování.

C-682/15 *Berlioz Investment Fund* (rozsudek velkého senátu ze dne 16. května 2017, GA Wathelet)

Spor se týkal situace, kdy daňový orgán jednoho členského státu v rámci přeshraniční spolupráce požádal daňový orgán jiného členského státu o určité informace týkající se společnosti Berlioz. Dožádaný daňový orgán následně uložil společnosti Berlioz tyto informace sdělit, což tato společnost neučinila, načež jí byla uložena pokuta. Jádrem sporu pak byla otázka, zda se na danou situaci uplatní čl. 47 Listiny a jaká mají být případná kritéria pro přezkum toho, zda dožádání bylo provedeno v souladu s unijním právem. Soudní dvůr nejprve konstatoval, že daná situace spadá do působnosti unijního práva a čl. 47 Listiny se uplatní. Dotčený subjekt tak dle Soudního dvora musí mít určitou možnost zpochybnit legalitu rozhodnutí o uložení sankce. V rámci přezkumu opodstatněnosti dožádání, resp. legality sankce, se však má dožadovaný orgán, resp. soud, soustředit v zásadě pouze na to, zda nejsou požadovány informace, u nichž nelze předpokládat žádný význam pro šetření vedené dožadujícím orgánem. Soudní dvůr také rozhodl, že není nezbytné, aby dotčená osoba měla v daném řízení přístup k celé žádosti o informace, pokud bude mít přístup alespoň k informacím uvedeným v čl. 20 odst. 2 směrnice 2011/16 o struktuře a sazbách spotřební daně z tabákových výrobků.

C-587/15 *Lietuvos Respublikos transporto priemonių draudikų biuras* (rozsudek prvního senátu ze dne 15. června 2017, GA Bobek)

Spor se týkal otázky, jaká pravidla stanoví unijní právo pro uplatnění regresní náhrady škody národní kanceláří pojistitelů vůči řidiči nepojištěného vozidla, když

toto vozidlo bylo účastníkem dopravní nehody v jiném členském státě, přičemž poškozené osobě byla škoda uhrazena kanceláří pojistitelů v členském státě místa nehody a kancelář členského státu, v němž je nepojištěné vozidlo obvykle usazeno, poté takto uhrazenou škodu prve uvedené kanceláří uhradila. Soudní dvůr konstatoval, že daná problematika spadá pod tzv. systém zelených karet, a nikoli pod systém zavedený unijním právem. Jelikož tedy v daném případě není uplatňováno unijní právo, nepoužije se dle Soudního dvora ani článek 47 Listiny. Na základě výše uvedeného Soudní dvůr rozhodl, že unijní právo dotčené vnitrostátní úpravě bránit nemůže.

C-254/16 *Glencore Grain Hungary* (rozsudek sedmého senátu ze dne 6. července 2017, GA Wathelet)

Jádrem sporu byla otázka, zda se může neochota osoby povinné k dani spolupracovat v průběhu daňové kontroly projevit i tak, že dojde k prodloužení lhůty pro navrácení nadměrného odpočtu DPH až do doby skončení této kontroly, aniž by osoba povinná k dani měla nárok na náhradu v podobě úroků z prodlení. Soudní dvůr konstatoval, že v takových případech je vždy třeba zkoumat skutečný vliv jednání osoby povinné k dani na délku daňové kontroly a úroky z prodlení odmítnout pouze v odpovídající míře. Právní úprava, která nespolupracující osobě povinné k dani nepřiznává právo na náhradu paušálně, není dle Soudního dvora v souladu se zásadou daňové neutrality.

C-413/15 *Farrell* (rozsudek velkého senátu ze dne 10. října 2017, GA Sharpston)

Předmětem sporu byla otázka, do jaké míry je možné dovolávat se přímého účinku unijních směrnic regulujících pojištění odpovědnosti z provozu vozidel vůči kancelářím pojistitelů, jejichž úkolem je poskytovat náhradu škod způsobených vozidly, u nichž nebyla splněna pojistná povinnost. Soudní dvůr nejprve konstatoval, že kritéria vyplývající z judikatury pro určení subjektů, vůči kterým se lze přímého účinku směrnice dovolávat, nejsou kumulativní. Dále Soudní dvůr rozhodl, že vzhledem k tomu, že společnosti kryjící tento druh škod plní úkoly ve veřejném zájmu, přičemž zároveň existuje zákonná povinnost všech pojistitelů platit těmto subjektům určité poplatky, je třeba je považovat za subjekty s výjimečnými pravomocemi, vůči kterým se přímého účinku směrnice domáhat lze.

C-101/16 *Paper Consult* (rozsudek druhého senátu ze dne 19. října 2017, GA Mengozzi)

Spor se týkal otázky, zda jednání správce daně spočívající v odepření nároku na odpočet DPH bylo v rozporu se směrnicí 2006/112 o DPH, jestliže společnost, se kterou byla uzavřena smlouva o poskytování služeb a na základě které osoba povinná k dani obdržela fakturované služby, byla správcem daně prohlášena za neaktivní a toto prohlášení bylo zveřejněno na internetu. Soudní dvůr rozhodl, že pokud je takové odepření systematické a definitivní bez možnosti předložit důkaz o tom, že k daňovému úniku či ztrátě daňových příjmů nedošlo, jedná se o rozpor se směrnicí.

E-21/16 *Pascal Nobile* (rozsudek soudu ESVO ze dne 24. října 2017)

Podstatou sporu byla otázka, zda směrnice 2009/138 (Solventnost II) brání takovému ustanovení smlouvy o pojištění právní ochrany, které stanoví, že pojištěnou osobu bude v zásadě zastupovat pouze pojistitel a v případě, že si pojištěná osoba zvolí jiného právního zástupce, je toto považováno za porušení smlouvy. Soud ESVO s odkazem na ustálenou judikaturu Soudního dvora konstatoval, že dotčené smluvní ujednání pojištěnce v podstatě zcela zbavuje práva svobodně si zvolit advokáta, a tudíž je v rozporu s textem i účelem čl. 201 odst. 1 písm. a) směrnice.

C-514/16 *Rodrigues de Andrade* (rozsudek velkého senátu ze dne 28. listopadu 2017, GA Bot)

Spor se týkal otázky, zda lze za škodu způsobenou v rámci „provozu vozidla“ ve smyslu čl. 3 směrnice 72/166 o občanskoprávní odpovědnosti z provozu vozidel považovat i situaci, kdy se na zemědělské pracovníky zřítíl zemědělský traktor, který však v daném okamžiku nesloužil jako dopravní prostředek, nýbrž byl používán jako stroj pro získávání hnací síly k pohonu čerpadla. Soudní dvůr nejprve konstatoval, že za „provoz vozidla“ je třeba považovat jakékoli používání vozidla jakožto dopravního prostředku, a následně dospěl k závěru, že v daném případě byl traktor využíván výlučně jako zemědělský stroj, nikoliv jako dopravní prostředek. Směrnice se tudíž na dotčenou situaci nepoužije.

11. Volný pohyb služeb a usazování

13 rozsudků (směrnice o službách na vnitřním trhu, sektor loterií a hazardních her, koncesní smlouvy, obchodní zástupci, uznávání kvalifikace atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-507/15 *Agro Foreign Trade* (rozsudek prvního senátu ze dne 16. února 2017, GA Szpunar)

Spor se týkal toho, zda je směrnice o nezávislých obchodních zástupcích a dohoda o přidružení mezi Společenstvím a Tureckem aplikovatelná na nezávislého obchodního zástupce, který je usazen v Turecku a zde vykonává služby pro belgický podnik. Soudní dvůr shledal, že se směrnice na daného nezávislého obchodního zástupce nepoužije, neboť jejím účelem je ochrana obchodních zástupců působících v EU. Stejně tak z dohody o přidružení nevyplývá, že by se volný pohyb služeb uplatnil na turecké obchodní zástupce ve stejné míře jako na obchodní zástupce v EU.

C-591/15 *The Gibraltar Betting and Gaming Association Limited a The Queen* (rozsudek velkého senátu ze dne 13. června 2017, GA Szpunar)

Spor se týkal daňového režimu ve Spojeném království, který vyžaduje, aby poskytovatelé služeb v oblasti loterií a podobných her platili spotřební daň ze služeb poskytovaných obyvatelům Spojeného království bez ohledu na to, zda mají sídlo tam nebo jinde. Nastalá situace vedla k tomu, že v konkrétním případě osoby usazené v Gibraltaru podléhaly dvojímu zdanění. Předkládající soud požadoval pro účely uplatnění unijního práva vyjasnění statusu Gibraltaru a posouzení dotčeného daňového režimu optikou svobody poskytování služeb v kontextu potřeby náležitého fiskálního dohledu nad trhem v oblasti loterií a podobných her. Soudní dvůr shledal, že článek 355 odst. 3 SFEU ve spojení s článkem 56 SFEU musí být vykládány v tom smyslu, že poskytování služeb hospodářskými subjekty usazenými v Gibraltaru osobám usazeným ve Spojeném království je z pohledu unijního práva situací, jejíž všechny prvky se nacházejí pouze uvnitř jednoho členského státu, a tudíž se jedná o situaci, na které se dotčená ustanovení unijního práva nepoužijí.

C-125/16 *Malta Dental Technologists Association a Reynaud* (rozsudek třetího senátu ze dne 21. září 2017, GA Wathelet)

Jádrem sporu byla otázka, zda směrnice 2005/36 o uznávání odborných kvalifikací a čl. 49 SFEU stanoví povinnost členských států uznat povolání klinického zubního technika za samostatné regulované povolání a umožnit těmto technikům vykonávat

jejich povolání i bez doporučení zubního lékaře. Soudní dvůr nejprve konstatoval, že směrnice upravuje toliko přístup k regulovaným povoláním existujícím v daném členském státě, a tudíž neukládá členským státům povinnost vytvářet nová regulovaná povolání se specifickými podmínkami pro jejich výkon. Následně Soudní dvůr dospěl, s výhradou posouzení vnitrostátním soudem, k závěru, že dotčené vnitrostátní úpravě nebrání ani čl. 49 SFEU, jelikož lze požadavek doporučení zubního lékaře považovat za přiměřený s ohledem na odpovídající riziko pro pacienty.

C-434/15 *Asociación Profesional Elite Taxi* (rozsudek velkého senátu ze dne 20. prosince 2017, GA Szpunar)

Spor se týkal toho, zda společnost UBER musí mít k poskytování svých služeb správné povolení, resp. zda má být okolnost, že toto správné povolení nemá, považována za nekalé chování na trhu. Soudní dvůr se omezil na konstatování, že se jedná o službu z oblasti dopravy, tudíž se na ni nevztahují obecná pravidla volného pohybu služeb ani zvláštní pravidla volného pohybu elektronických služeb. Členské státy tudíž mohou požadovat správné povolení pro výkon dotčené činnosti, resp. tato činnost může být členským státem regulována jako činnost taxislužby.

C-255/16 *Falbert* (rozsudek prvního senátu ze dne 20. prosince 2017, GA Bobek)

Spor se týkal trestního stíhání šéfredaktorů a vlastníků dánského deníku za to, že na internetových stránkách daného deníku byly zobrazeny inzeráty sázkových kanceláří, které nabízely v Dánsku hazardní hry či sázky, aniž by dané sázkové kanceláře získaly pro tyto účely povolení ze strany dánských úřadů. Pro předkládající soud vyvstala otázka, zda měla být dánská úprava oznámena Komisi v souladu se směrnicí 98/34 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů z důvodu, že uvedený zákaz inzerce je částečně nebo úplně zaměřen na služby informační společnosti ve smyslu směrnice a míří zejména na zahraniční společnosti. Soudní dvůr rozhodl, že vnitrostátní ustanovení, které stanoví trestní sankce v případě nabídky hazardních her provozovaných bez povolení, nepředstavuje „technický předpis“, neboť se jedná o ustanovení, které podřizuje výkon činnosti předchozímu souhlasu ve smyslu ustálené judikatury, a tudíž nepodléhá oznamovací povinnosti dle směrnice. Oproti tomu vnitrostátní ustanovení, které stanoví trestní sankce v případě reklamy na hazardní hry, pro něž nebylo vydáno povolení, představuje technický předpis, pokud z přípravných prací k tomuto vnitrostátnímu ustanovení jasně vyplývá, že jeho záměrem a cílem je rozšířit na služby hazardních her poskytované on-line již existující zákaz reklamy.

C-322/16 *Global Starnet* (rozsudek prvního senátu ze dne 20. prosince 2017, GA Wahl)

Podstatou sporu byla otázka, zda články 26, 49, 56 a 63 SFEU, článek 16 Listiny a zásada ochrany legitimního očekávání brání vnitrostátní právní úpravě, která stanoví pro držitele koncesí v oblasti on-line provozování hazardních her nové podmínky výkonu jejich činnosti prostřednictvím dodatku ke stávající koncesní smlouvě. Soudní dvůr nejprve poukázal na široký prostor pro uvážení, kterým členské státy disponují v oblasti hazardu. Následně Soudní dvůr rozhodl, že unijní právo výše uvedené vnitrostátní úpravě nebrání, dospěje-li předkládající soud k závěru, že uvedená právní úprava je odůvodněná naléhavými důvody obecného zájmu, je způsobilá zaručit uskutečnění sledovaného cíle a je vzhledem k tomuto cíli přiměřená.

12. Volný pohyb zboží (duševní vlastnictví)

27 rozsudků (odškodnění za porušení práv duševního vlastnictví, ochranné známky, dodatková ochranná osvědčení, léčivé přípravky, ochranné známky, elektronické cigarety atd.)

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-427/15 *NEW WAVE CZ* (rozsudek devátého senátu ze dne 18. ledna 2017, GA Saugmandsgaard Øe)

Český soud rozhodl, že společnost ALLTOYS porušila práva z ochranné známky společnosti NEW WAVE. V souvislosti s tímto rozsudkem se NEW WAVE soudně domáhala sdělení informací ohledně původu a distribučních sítí zboží ALLTOYS, které porušovalo dotčená práva z ochranné známky. Nebylo nicméně jasné, zda na základě směrnice 2004/48 o dodržování práv duševního vlastnictví lze sdělení informací požadovat v samostatném řízení či zda je třeba o ně žádat výlučně v rámci řízení o porušení práv duševního vlastnictví. Soudní dvůr rozhodl, že v zájmu zajištění vysoké ochrany duševního vlastnictví musí být směrnice vykládána tak, že umožňuje získání informací i mimo řízení o porušení duševního vlastnictví.

C-219/15 *Schmitt* (rozsudek prvního senátu ze dne 16. února 2017, GA Sharpston)

Spor se týkal toho, že žalobkyně, která si nechala aplikovat silikonové prsní implantáty nevhodné kvality, žaluje subjekt, který provedl posouzení shody daného implantátu, za to, že neprovedl dostatečnou kontrolu výrobce implantátů zejména tím, že dostatečně nepřezkoumal obchodní podklady výrobce a neprováděl neohlášené inspekce. Soudní dvůr shledal, že dle směrnice o zdravotnických

prostředcích není oznámený subjekt posuzování shody obecně povinen provádět neohlášené inspekční prohlídky, kontrolovat výrobky nebo zkoumat obchodní podklady výrobce. Nicméně při existenci indicií nasvědčujících tomu, že zdravotnický prostředek možná nesplňuje požadavky dané směrnice, musí tento subjekt přijmout všechna opatření nezbytná k tomu, aby splnil své povinnosti vyplývající z dané směrnice. Dále Soudní dvůr uvedl, že účelem činnosti oznámeného subjektu v rámci postupu vztahujícího se k prohlášení o shodě je chránit konečné příjemce zdravotnických prostředků. Podmínky, za kterých může zaviněné nesplnění povinností, které má tento subjekt v rámci postupu na základě této směrnice, založit jeho odpovědnost vůči těmto příjemcům, jsou dány vnitrostátním právem, s výhradou zásad rovnocennosti a efektivity.

C-641/15 *Verwertungsgesellschaft Rundfunk* (rozsudek druhého senátu ze dne 16. února 2017, GA Szpunar)

Podstatou sporu byla otázka, zda poskytování televizního a rozhlasového vysílání na hotelových pokojích je sdělováním na veřejně přístupném místě za vstupné ve smyslu čl. 8 směrnice 2006/15 o právu na pronájem a půjčování a některých právech v oblasti duševního vlastnictví. Podle Soudního dvora není cena za hotelový pokoj vstupným speciálně požadovaným za sdělování televizního nebo rozhlasového vysílání, ale představuje úplatu za ubytovací službu, přičemž poskytování televizního vysílání je toliko doplňkovou službou. Nelze mít proto za to, že toto doplňkové poskytnutí služby je nabízeno na veřejně přístupném místě za vstupné ve smyslu čl. 8 směrnice.

E-5/16 *Municipality of Oslo* (rozsudek Soudu ESVO ze dne 6. dubna 2017)

Soud ESVO se zabýval otázkou, zda v případě, že se přihláška ochranné známky týká slavného uměleckého díla, jehož doba autorskoprávní ochrany již uplynula, je třeba takovou registraci odmítnout na základě čl. 3 směrnice 2008/95 o ochranných známkách pro rozpor s „veřejným zájmem a dobrými mravy“. Podle Soudu ESVO není registrace ochranné známky uměleckého díla obecně v rozporu s veřejným zájmem a dobrými mravy, je však třeba, aby příslušné orgány rozhodovaly vždy individuálně případ od případu. Zda je registrace ochranné známky v rozporu s dobrými mravy, totiž podle Soudu závisí na mínění relevantní veřejnosti, přičemž toto se může v různých členských státech lišit. Stejně tak se mohou v různých státech lišit i důvody odmítnutí registrace pro rozpor s veřejným zájmem. Orgány, které rozhodují o registraci ochranné známky, tak podle Soudu ESVO mají při posuzování žádostí prostor pro volnou úvahu.

C-527/15 *Stichting Brein* (rozsudek druhého senátu ze dne 26. dubna 2017, GA Campos Sánchez-Bordona)

J. F. Wullems prodává multimediální přehrávače, které umožňují přístup k audiovizuálním dílům zpřístupněným bez svolení nositelů autorských práv na internetových stránkách využívajících streamování. Stichting Brein – nizozemská nadace na ochranu zájmů autorů se domáhá ukončení prodeje těchto přehrávačů s tím, že jejich prodej představuje „sdělování veřejnosti“ ve smyslu směrnice 2001/29 o harmonizaci autorského práva. Soudní dvůr se s tezí nadace Stichting Brein ztotožnil a zároveň rozhodl, že i během přehrávání obsahu z tzv. „streamovacích“ stránek prostřednictvím dotčeného přehrávače dochází k rozmnožování děl chráněných autorským právem, přičemž na toto rozmnožování se nevztahuje žádná z výjimek upravených směrnicí. Rozmnožení děl na tomto přehrávači může navíc být i v rozporu s běžným způsobem užití takových děl a mohou jimi být nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy nositelů autorského práva.

C-610/15 *Stichting Brein* (rozsudek druhého senátu ze dne 14. června 2017, GA Szpunar)

Spor se týkal toho, zda má být poskytovatelům internetového připojení uložena povinnost zablokovat svým předplatitelům přístup k internetové stránce The Pirate Bay, kde jsou ve velkém měřítku sdíleny bez souhlasu nositelů práv multimediální soubory, čímž dochází k porušování autorských práv. Bylo otázkou, zda lze služby poskytované internetovou stránkou podřadit pod pojem „sdělování veřejnosti“ ve smyslu směrnice 2001/29 o aspektech autorského práva. Soudní dvůr shledal, že tento pojem zahrnuje zpřístupnění a správu platformy pro sdílení na internetu, která prostřednictvím indexace metadat týkajících se chráněných děl a poskytování vyhledávače umožňuje uživatelům této platformy tato díla nacházet a sdílet je v rámci sítě „peer-to-peer“.

C-93/16 *Ornua* (rozsudek druhého senátu ze dne 20. července 2017, GA Szpunar)

Spor se týkal ochranné známky EU s názvem KERRYGOLD, vlastněnou společností Ornua, a označení KERRYMAID používaném pro produkty stejného druhu společností T&S. Na území Irska a Spojeného království tato označení pokojně koexistují. Ornua se nicméně soudně brání proti tomu, aby T&S používala označení KERRYMAID i pro produkty distribuované na trhu ve Španělsku, kde podle ní hrozí nebezpečí záměny. Soudní dvůr se proto měl vyjádřit, zda pokojná koexistence takových označení v některém z členských států znamená, že již nelze namítat porušování práv z ochranné známky v jiných členských státech. Podle Soudního dvora nelze pokojnou koexistenci považovat za precedens pro území celé EU. Soudní

dvůr tedy připustil, že nebezpečí záměny může existovat jen na území některých členských států.

C-231/16 *Merck* (rozsudek druhého senátu ze dne 19. října 2017, GA Szpunar)

V projednávané věci byla nejprve podána žaloba proti porušování práv z národní ochranné známky Merck na území jednoho členského státu a posléze i žaloba proti porušování práv k ochranné známce Evropské unie týkající se celého unijního území. Soudní dvůr měl rozhodnout, zda se v takovém případě jedná o souběh totožných řízení a pokud ano, zda je třeba uplatnit pravidla litispendence upravená v nařízení o ochranné známce EU. Soudní dvůr rozhodl, že se o souběh totožných řízení jedná jen v případě, kdy se žaloby vztahují na stejné členské státy a národní a ochranná známka EU jsou totožné. V případě takového souběhu se soud, u kterého byla žaloba podána později, musí prohlásit nepřislušným k projednání části sporu, která se vztahuje k území členského státu, jehož se týká žaloba pro porušení podaná dříve, a to pouze v rozsahu, v němž uvedené ochranné známky platí pro stejné výrobky nebo služby.

C-106/16 *POLBUD - WYKONAWSTWO* (rozsudek velkého senátu ze dne 25. října 2017, GA Kokott)

Spor v původním řízení se týkal výmazu obchodní společnosti z obchodního rejstříku z důvodu přemístění sídla společnosti z Polska do Lucemburska. Vyvstala otázka, zda je polské právo, které výmaz z obchodního rejstříku podmiňuje zrušením společnosti po provedení likvidace, a to zejména v situaci, kdy daná společnost přemístí své sídlo do zahraničí pouze formálně, aniž by přemístila sídlo svého hlavního podniku, které zůstane v Polsku, v souladu s unijním právem. Soudní dvůr nejprve konstatoval, že svoboda usazování se nevztahuje na situace, kdy je statutární sídlo (a nikoli skutečné) založené podle práva jednoho členského státu přemístěno na území jiného členského státu za účelem přeměny společnosti. Soudní dvůr však dospěl k závěru, že vnitrostátní předpis, jenž ukládá povinnost likvidace společnosti, která si přeje přemístit své statutární sídlo do jiného členského státu, není v souladu s čl. 49 a 54 SFEU.

C-381/16 *Benjumea Bravo de Laguna* (rozsudek desátého senátu ze dne 23. listopadu 2017, GA Szpunar)

Vnitrostátní předpisy Španělska rozšiřují režim uplatnění práv z ochranné známky i na případy nepředepsané nařízením č. 207/2009 o ochranné známce. Soudní dvůr měl rozhodnout, zda může být vyhověno návrhu na uplatnění práv z ochranné

známky EU podanému v případě, který není předvídan v nařízení, nýbrž jen ve vnitrostátních právních předpisech. Podle Soudního dvora takovému návrhu vyhovět lze, přičemž se v situacích, na něž se nevztahuje nařízení, např. pokud nařízení neupravuje určitý typ žaloby k uplatnění práv z ochranné známky, použije vnitrostátní úprava daného členského státu.

C-265/16 VCAST (rozsudek třetího senátu ze dne 29. listopadu 2017, GA Szpunar)

VCAST je společnost podle anglického práva, která prostřednictvím internetu poskytuje k užívání způsobem tzv. cloud computingu počítačový systém pro vyhotovování videozáznamů televizních programů hlavních italských televizních stanic, včetně R.T.I. Systém funguje tak, že na žádost uživatele zajistí příjem televizního signálu a zaznamená jej na nemateriální nosič, kterým je prostor na tzv. cloudu. Jinými slovy je uživateli vytvořena kopie televizního vysílání, která mu je pro soukromé účely dostupná přímo z prostředí cloudu. R.T.I. tvrdí, že provozování uvedené služby porušuje její výlučné právo k dílům vysílaným v její síti. Soudní dvůr dal televizní společnosti za pravdu a uvedl, že na takovouto službu umožňující pořizování záznamu na dálku se nevztahuje výjimka zajišťující právo na rozmnožování děl pro soukromé účely.

C-567/16 Merck Sharp & Dohme Corporation (rozsudek sedmého senátu ze dne 7. prosince 2017, GA Saugmandsgaard Øe)

Merck Sharp & Dohme Corporation (MSD) podala v několika členských státech žádosti o registraci léčivého přípravku Atozet, a to na základě decentralizovaného postupu registrace dle směrnice 2001/83 o léčivých přípravcích s tím, že následně požádá dle nařízení č. 469/2009 o udělení dodatkového ochranného osvědčení (DOO). DOO totiž nelze bez provedené registrace přípravku v členském státě vydat. Vzhledem k blížícímu se datu expirace základního patentu, bez něhož již dále o ochranu žádat nelze, podala MSD žádost o DOO ve Spojeném království, aniž by disponovala rozhodnutím o registraci přípravku. Namísto toho k žádosti připojila pouze oznámení o ukončení řízení o registraci, přičemž tvrdila, že toto oznámení je rovnocenné platné registraci. Podle Soudního dvora však oznámení o ukončení řízení nelze považovat za rovnocenné rozhodnutí o registraci, a tudíž na základě něj nelze vydat dodatkové ochranné osvědčení. Zároveň žadatel o DOO nemůže rozhodnutí o registraci ve členském státě dodat až ex post (nedodané rozhodnutí tedy není takovým nedostatkem žádosti, který by bylo možné později zhojit).

C-291/16 *Schweppes* (rozsudek druhého senátu za dne 20. prosince 2017, GA Mengozzi)

Označení „Schweppes“ bylo dlouhou dobu zapsáno jako národní slovní a obrazová ochranná známka v každém z členských států EU a EHP. Původně byla majitelkou všech ochranných známek Schweppes společnost Cadbury Schweppes. V roce 1999 však část těchto paralelních ochranných známek převedla na společnost Coca-Cola, v důsledku čehož existovaly paralelně dva odlišné subjekty s právy k totožnému označení, přičemž oprávnění každého z těchto subjektů užívat ochrannou známku platilo jen v konkrétních členských státech. Ke sporu mezi těmito dvěma společnostmi došlo v okamžiku, kdy společnost Coca-Cola dovezla lahve toniku označené ochrannou známkou „Schweppes“ do Španělska a tam je dále distribuovala, přičemž na území Španělska se však její oprávnění z ochranné známky nevztahovalo, naopak zde platila výlučná licence právního nástupce původního vlastníka ochranné známky. Podle Soudního dvora takovému dovozu brání směrnice 2008/95 o ochranných známkách, zejména pokud majitelé oprávnění z této známky pokračují v aktivní a vědomé podpoře jednotného a globálního vzhledu ochranné známky (jako tomu v případě označení „Schweppes“ je), neboť by tak mohlo dojít ke zmatení veřejnosti, pokud jde o obchodní původ výrobků opatřených touto ochrannou známkou.

C-393/16 *Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne* (rozsudek druhého senátu ze dne 20. prosince 2017, GA Campos Sánchez-Bordona)

Spor se týkal prodeje mraženého výrobku pod označením „Champagner Sorbet“, jehož 12 % tvoří šampaňské víno. Soudní dvůr rozhodl, že dle nařízení č. 1234/2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty, použití chráněného označení původu jako součásti názvu, pod kterým je prodávána taková potravina, jako je „Champagner Sorbet“, jež nevyhovuje specifikacím výrobku s tímto chráněným označením původu, ale obsahuje složku, která těmto specifikacím výrobku vyhovuje, představuje zneužití pověsti chráněného označení původu, pokud základní charakteristikou této potraviny není chuť vytvářená především přítomností této složky v jejím složení.

C-397/16 a C-435/16 *Acacia* (rozsudek druhého senátu ze dne 20. prosince 2017, GA Saugmandsgaard Øe)

Podstatou položených otázek bylo, zda se společnost Acacia dopouští porušení práv z průmyslových vzorů, když pod vlastní značkou vyrábí ráfky automobilových kol z hliníkové slitiny, které jsou totožné s ráfky společností Audi a Porsche, a lze je tudíž použít jako náhradní díly. Podle nařízení č. 2002/6 o průmyslových vzorech

sice náhradní součástky na opravu složených výrobků nepožívají ochrany průmyslového vzoru, předkládající soud měl však pochybnosti, zda je výjimka z ochrany omezena pouze na případy, kdy je vzhled součástky závislý na složeném výrobku. Podle Soudního dvora se výjimka z ochrany vzorů součástek neomezuje pouze na takové, jejichž vzhled je závislý na složeném výrobku, neboť jak vyplývá z důvodové zprávy k nařízení, byl tento záměr vyloučen již při přijímání předpisu. Opačný výklad by byl navíc v rozporu se záměrem liberalizace trhu s náhradními součástkami.

13. Volný pohyb kapitálu

1 rozsudek (omezení volného pohybu kapitálu);

14. Ochrana spotřebitele

14 rozsudků (spotřebitelský úvěr, nepřiměřené podmínky ve spotřebitelských smlouvách, odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku, nekalé obchodní praktiky, mimosmluvní odpovědnost členského státu za porušení unijního práva, „pyramidové“ programy atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-375/15 BAWAG (rozsudek třetího senátu ze dne 25. ledna 2017, GA Bobek)

Podstatou sporu byla otázka, zda lze změny rámcové smlouvy oznámené prostřednictvím e-mailové schránky v rámci internetového bankovníctví považovat za „sdělené na trvanlivém médiu“ ve smyslu směrnice 2007/64 o platebních službách na vnitřním trhu. Soudní dvůr konstatoval, že aby mohly být internetové stránky považovány za „trvanlivé médium“, musí uživatelům umožňovat ukládat informace způsobem vhodným pro jejich budoucí využití a zároveň musí být vyloučena jakákoliv možnost jednostranné změny jejich obsahu poskytovatelem platebních služeb. Dále Soudní dvůr rozhodl, že aby bylo možné považovat sdělení za „oznámené uživateli“, je potřeba tyto informace uživateli aktivně zaslat, nebo jej alespoň aktivním způsobem upozornit na jejich dostupnost.

C-421/14 Banco Primus (rozsudek prvního senátu ze dne 26. ledna 2017, GA Szpunar)

Spor se týkal ujednání, na jehož základě při nesplacení jediné splátky hypotéky mohl věřitel požadovat zaplacení celé jistiny. Soudní dvůr v rozsudku stanovil některá kritéria, podle nichž mají vnitrostátní soudy posuzovat potenciální zneužívající povahu smluvních ujednání. Soudy mají zejména přihlížet k tomu, jaký standard

zaručuje vnitrostátní právo daného členského státu v případě, kdy si smluvní strany daný aspekt neupravily, zda v porovnání s ním je smluvní postavení spotřebitele horší a zda by „pocitivý“ poskytovatel mohl rozumně očekávat, že by spotřebitel s takovým ujednáním souhlasil. V případě požadavku okamžitého splacení plné výše jistiny pak mají vnitrostátní soudy přezkoumat, zda právo prodávajícího či poskytovatele rozhodnout o splatnosti celého úvěru závisí na tom, že nesplnění závazku spotřebitelem má zásadní význam v rámci úvěrového smluvního vztahu a zda je dostatečně závažné vzhledem k délce trvání a k výši úvěru.

C-562/15 *Carrefour Hypermarchés* (rozsudek druhého senátu ze dne 8. února 2017, GA Saugmandsgaard Øe)

Společnost Carrefour uvedla televizní kampaň, ve které srovnávala ceny nastavené v prodejnách Carrefour a v prodejnách konkurenčních řetězců, přičemž smyslem kampaně bylo vykreslit ceny konkurentů jako systematicky dražší. Carrefour v kampani nicméně srovnávala své hypermarketové ceny s cenami konkurence nastavenými pro supermarkety. Tuto informaci v rámci televizního spotu jen naznačila a na svých webových stránkách uvedla drobným písmem. Podle Soudního dvora taková reklama může být považována za klamavou, pokud o tom, že byly srovnávány ceny v prodejnách větší velikosti nebo druhu s cenami zjištěnými v prodejnách konkurentů menší velikosti nebo druhu, nebyli spotřebitelé vlastním reklamním sdělením jasným způsobem informováni.

C-146/16 *Verband Sozialer Wettbewerb eV* (rozsudek desátého senátu ze dne 30. března 2017, GA Saugmandsgaard Øe)

Spor v původním řízení byl veden proti společnosti DHL Paket, která provozuje internetový portál „MeinPaket.de“, jehož prostřednictvím mohou prodejci nabízet k prodeji své zboží. Proti DHL Paket byla podána žaloba s tím, že v rámci tištěné reklamy, na níž uváděla některé z výrobků nabízených na webu, neuvedla informace o jednotlivých prodejích tohoto zboží a porušila tím čl. 7 směrnice o nekalých obchodních praktikách. Soudní dvůr však rozhodl, že neuvedení informací o dodavateli na tištěné reklamě není *a priori* v rozporu se směrnicí. Informace týkající se dodavatele nemusí být uvedeny v odůvodněných případech, jako například pokud se nevejdou na nosič reklamního sdělení (leták). To však za předpokladu, že spotřebitelé mohou tyto informace snadno získat (v konkrétním případě na internetové stránce).

C-621/15 W. (rozsudek druhého senátu ze dne 21. června 2017, GA Bobek)

Pan W. zemřel na následky roztroušené sklerózy. Pozůstalí se v rámci původního řízení domáhají kompenzace s tím, že příčinou onemocnění bylo vadné očkování proti hepatitidě B. Podstatou položených otázek bylo, zda soudce může rozhodnout o existenci příčinné souvislosti mezi vadou vakcíny a onemocněním na základě nepřímých důkazů, když lékařský výzkum takovou souvislost nepotvrdil ani nevyvrátil. Soudní dvůr rozhodl, že směrnice 85/374 o sblížování právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky nebrání takovému způsobu dokazování, kdy soudce na základě skutečností, které představují závažné, přesné a shodující se nepřímé důkazy, rozhodne o existenci vady vakcíny a příčinné souvislosti s onemocněním. To však za předpokladu, že takový způsob prokazování nevede ve skutečnosti k obrácení důkazního břemene ani k narušení účinnosti režimu odpovědnosti zavedeného touto směrnicí a že příčinná souvislost pak není automaticky předpokládánav obdobných případech.

C-186/16 *Andriciuc a další* (rozsudek druhého senátu ze dne 20. září 2017, GA Wahl)

Rumunští spotřebitelé uzavřeli s rumunskou bankou smlouvu o poskytnutí úvěru ve švýcarských francích. Po několika letech však cena franků ve vztahu k rumunské měně rapidně vzrostla, což vedlo téměř ke zdvojnásobení nákladů na splácení těchto úvěrů. Spotřebitelé se domáhají prohlášení neplatnosti smluvního ustanovení, které jim ukládá splácet dluh ve švýcarských francích. Soudní dvůr byl v souvislosti s tímto řízením dotázán, jak daná ustanovení smlouvy posoudit s ohledem na směrnici 93/13 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách. Podle Soudního dvora je v případě pochybností třeba ověřit, zda bylo dotčené ustanovení sepsáno tak, aby běžně informovaný a přiměřeně pozorný a obezřetný spotřebitel byl schopen zjistit, že může dojít ke zhodnocení nebo znehodnocení cizí měny a posoudit s tím spojené ekonomické důsledky. Toto ověření náleží vnitrostátnímu soudu.

C-598/15 *Banco Santander* (rozsudek pátého senátu ze dne 7. prosince 2017, GA Wahl)

Banco Santander se domáhala, aby bylo její dlužníci nařízeno vyklizení nemovitosti, kterou banka nabyla v dražbě. Dotčená dražba byla provedena na základě rozhodnutí přijatého v mimosoudním řízení o výkonu hypotečního zástavního práva, které podle španělské právní úpravy prováděl notář. Předkládající soud měl však za to, že nemůže vyklizení nemovitosti nařídit, neboť úprava mimosoudního řízení, na jehož základě byla dražba nemovitosti provedena, není v souladu se

směrnici 93/13 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách, neboť ani notář, ani dlužník neměli v jeho rámci možnost namítat existenci nepřiměřených podmínek v původní hypoteční smlouvě. Soudní dvůr nicméně zkonstatoval, že k výkonu exekučního titulu již došlo provedením dražby, přičemž v tomto řízení spotřebitelka možnost obrany proti zneužívajícímu ujednání ve smlouvě o hypotečním úvěru měla. K porušení unijního práva v oblasti ochrany spotřebitele tak v projednávané věci nedošlo.

15. Volný pohyb osob

33 rozsudků (zajištění žadatelů o azyl, navrácení nelegálních migrantů, přemístění žadatele o azyl, zamítnutí žádosti o azyl, kvalifikační směrnice, vyhoštění atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-573/14 *Lounani* (rozsudek velkého senátu ze dne 31. ledna 2017, GA Sharpston)

Předmětem sporu byla otázka, zda odsouzení za trestný čin účasti na činnostech teroristické skupiny je důvodem pro neudělení statusu uprchlíka ve smyslu doložky o vyloučení ve kvalifikační směrnici 2004/83, nebo je k takovému neudělení třeba, aby byl odpůrce uznán vinným za trestný čin teroristického útoku, což se v daném případě nestalo. Soudní dvůr uvedl, že činy spočívající v účasti na činnostech teroristické skupiny mohou být důvodem k vyloučení z postavení uprchlíka, i když není prokázáno, že dotyčná osoba spáchala, pokusila se spáchat nebo hrozila spácháním teroristického činu upřesněného v rezolucích OSN. Kromě toho skutečnost, že dotčená osoba byla odsouzena a toto odsouzení se stalo konečným, je při individuální posuzování, které musí provést příslušný orgán, obzvláště důležitá.

C-560/14 *M* (rozsudek třetího senátu ze dne 9. února 2017, GA Mengozzi)

Předmětem sporu byla otázka, zda právo na vyslechnutí vyžaduje, aby byla žadateli o podpůrnou ochranu dle směrnice 2004/83 přiznána možnost ústního projednání jeho žádosti, včetně práva předvolávat nebo vyslýchat svědky. Soudní dvůr dospěl k závěru, že ústní pohovor musí být zorganizován, pokud příslušný orgán není objektivně s to na základě poznatků, kterými disponuje po písemné části řízení a ústním pohovoru s žadatelem konaném při posuzování jeho žádosti o azyl, s plnou znalostí věci určit, zda jsou dány závažné důvody se domnívat, že by byl v zemi původu vystaven reálné hrozbě nebo by vzhledem k osobní nebo celkové situaci byl vystaven násilí.

C-578/16 C.K. (rozsudek pátého senátu ze dne 16. února 2017, GA Tanchev)

Jednalo se o spor mezi Slovinskem a C.K. (státní příslušnice Sýrie). C.K. získala vízum v Chorvatsku a překročila státní hranice Slovinska, kde požádala o azyl. Slovinské ministerstvo vnitra odmítlo přezkoumat její žádost a rozhodlo o přesunu zpět na území Chorvatska. C.K. namítá, že tento přesun měl negativní dopad na její zdraví. Soudní dvůr uvedl, že podle čl. 4 Listiny přesun žadatele o azyl, který vykazuje vážnou fyzickou nebo psychickou poruchu, by mohl mít za následek trvalé poškození zdravotního stavu tohoto žadatele a měl by být posouzen jako nelidské a ponižující zacházení. Členský stát je povinen, předtím než realizuje přesun žadatele, eliminovat všechny příčiny, za kterých by mohl mít přesun negativní dopad na zdraví žadatele. V případě, že členský stát dojde k závěru, že se zdraví žadatele v dohledné době nezlepší nebo že může dojít ke zhoršení jeho zdravotního stavu, může členský stát sám posoudit žádost o azyl na základě „diskrečního ustanovení“ v čl. 17 odst. 1 nařízení č. 604/2013 (Dublin III).

C-638/16 X a X (rozsudek velkého senátu ze dne 7. března 2017, GA Mengozzi)

Předmětem sporu byla otázka belgického soudu, zda jsou členské státy povinny udělit vízum s omezenou územní platností z humanitárních důvodů osobě, která zamýšlí na území Evropské unie podat žádost o azyl, pokud této osobě v zemi původu hrozí mučení či nelidské a ponižující zacházení. Soudní dvůr konstatoval, že členské státy nejsou povinny udělit krátkodobé vízum podle Vízového kodexu. Dle Soudního dvora upravuje Vízový kodex zamýšlené pobyty v délce nejvýše 90 dnů, zatímco žadatelé v dotčené věci zamýšleli podat v Belgii žádost o azyl, tedy získat pobytové oprávnění na dobu delší než 90 dnů. Žádost o udělení víza tedy sice byla formálně podána dle Vízového kodexu, ale ve skutečnosti nespadá do jeho působnosti ani do působnosti unijního práva.

C-528/15 Al Chodor (rozsudek druhého senátu ze dne 15. března 2017, GA Saugmandsgaard Øe)

Podstatou sporu byla otázka českého Nejvyššího správního soudu, zda lze dle nařízení č. 604/2013 (Dublin III) zajistit žadatele o azyl za účelem jeho přemístění, existuje-li vážné nebezpečí jeho útěku, když vnitrostátní zákon neobsahuje objektivní kritéria pro posuzování takového nebezpečí útěku. Soudní dvůr konstatoval, že objektivní kritéria pro posouzení nebezpečí útěku musí být dle nařízení Dublin III zakotvena ve vnitrostátních právních rádech obecně závazným právním předpisem. I když objektivní kritéria vyplývají z judikatury vnitrostátních soudů nebo ze správní praxe orgánů členského státu, absence takového vnitrostátního právního předpisu

má za následek neaplikovatelnost dotčeného ustanovení nařízení Dublin III a zadržení dotčené osoby je tak považováno za protiprávní.

C-544/15 *Fahimian* (rozsudek velkého senátu ze dne 4. dubna 2017, GA Szpunar)

Soudní dvůr rozhodl, že předloží-li státní příslušník třetí země žádost o udělení víza za účelem studia, mají národní orgány široký prostor pro uvážení, aby ověřily, zda osoba představuje možnou hrozbu pro veřejnou bezpečnost. Ustanovení čl. 6 odst. 1 písm. d) směrnice 2004/114 o podmínkách přijímání státních příslušníků třetích zemí za účelem studia, výměnných pobytů žáků, neplacené odborné přípravy nebo dobrovolné služby tedy nebrání, aby příslušné vnitrostátní orgány odmítly přijmout na své území příslušníka třetí země, jehož studium a výzkum může být v rozporu s veřejnou bezpečností. Vnitrostátnímu soudu, kterému byl předložen opravný prostředek týkající se rozhodnutí vnitrostátních orgánů neudělit požadované vízum, však přísluší ověřit, že je takové rozhodnutí dostatečně odůvodněné a opírá se o dostatečně pevný skutkový základ.

C-133/15 *Chavez-Vilchez a další* (rozsudek velkého senátu ze dne 10. května 2017, GA Szpunar)

Spor v původním řízení se týkal žádostí o sociální pomoc a přídavky na dítě, které u příslušných nizozemských orgánů podaly matky (příslušnice třetích zemí) dětí nizozemské státní příslušnosti, jejichž otcové jsou rovněž unijními občany. Přestože děti žijí s matkami, orgány žádosti odmítly s odůvodněním, že tyto osoby nemají povolení k pobytu, tudíž dle vnitrostátního práva nemají na pobírání dávek nárok. V tomto kontextu Soudní dvůr podobně jako v rozsudku *Ruiz Zambrano* rozhodl, že se státní příslušník třetí země (rodič nezletilého dítěte, které je unijním občanem) může dovolávat odvozeného práva pobytu v EU. Okolnost, že druhý rodič (občan EU) by mohl o dítě sám pečovat, je relevantní, ovšem sama o sobě nepostačuje k odepření povolení k pobytu. Musí být možné konstatovat, že mezi dítětem a rodičem, který je příslušníkem třetí země, neexistuje takový vztah závislosti, že by v důsledku rozhodnutí o odepření práva pobytu tomuto státnímu příslušníkovi bylo dítě nuceno opustit území EU.

C-690/15 *de Lobkowicz* (rozsudek velkého senátu ze dne 10. května 2017, GA Mengozzi)

Spor spočíval v tom, zda lze v případě úředníka Evropské komise uložit povinnost hradit sociální příspěvky (odvody jsou dle vnitrostátního práva považovány za daně, i když slouží k financování dávek sociálního zabezpečení) mimo jiné i z příjmů

z pronájmů nemovitostí. Soudní dvůr došel k závěru, že jedině Unie, a nikoli členské státy, má pravomoc ke stanovení pravidel použitelných na úředníky Unie, pokud jde o jejich povinnosti v oblasti sociálního zabezpečení, tedy včetně odvodů. Na základě protokolu o výsadách a imunitách Evropské unie a služebního řádu platí, že povinnost účasti úředníků Unie na vnitrostátním systému sociálního zabezpečení a povinnost těchto úředníků přispívat na financování tohoto systému jsou vyňaty z pravomoci členských států.

C-420/15 U (rozsudek pátého senátu ze dne 31. května 2017, GA Szpunar)

V původním trestním řízení byla panu U, italskému státnímu příslušníkovi, úředníkovi Evropské komise (držiteli italského a belgického řidičského průkazu), uložena pokuta z důvodu, že na veřejné komunikaci v Belgii řídil motorové vozidlo zaregistrované v Itálii (nikoliv v Belgii), což je dle belgických orgánů v rozporu s vnitrostátním právem. V tomto kontextu Soudní dvůr rozhodl, že belgické právní předpisy představují překážku volného pohybu pracovníků a odporují tak článku 45 SFEU.

C-9/16 A (rozsudek prvního senátu ze dne 21. června 2017, GA Wathelet)

Spor vyvstal v rámci trestního řízení vedeném z důvodu kladení odporu úřední osobě dle německého trestního zákoníku v důsledku zjišťování totožnosti příslušníky spolkové policie v rámci přeshraniční kontroly. V tomto kontextu rozhodl Soudní dvůr, že dotčená německá právní úprava, která svěřuje policejním orgánům pravomoc zjišťovat totožnost každé osoby bez ohledu na její chování a existenci zvláštních okolností, je obecně v rozporu s primárním právem a Schengenským hraničním kodexem. Pokud však vnitrostátní právní úprava stanoví nezbytný rámec této pravomoci zaručující, že její výkon nemůže mít v praxi účinek rovnocenný hraničním kontrolám, což ověří předkládající soud, unijní právo vnitrostátní právní úpravě nebrání.

C-348/16 Sacko (rozsudek druhého senátu ze dne 26. července 2017, GA Campos Sánchez-Bordona)

Předmětem sporu v původním řízení bylo, zda směrnice 2013/32 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany brání tomu, aby vnitrostátní soud řešící žalobu proti zamítnutí žádosti o azyl mohl tuto žalobu odmítnout bez nového vyslechnutí žalobce, pokud má žalobu za zjevně neopodstatněnou. Soudní dvůr dospěl k závěru, že tomuto unijní právo nebrání za předpokladu, že v řízení v prvním stupni byla žadateli poskytnuta příležitost

k osobnímu pohovoru o jeho žádosti o mezinárodní ochranu v souladu s čl. 14 směrnice a zpráva z tohoto pohovoru nebo přepis tohoto pohovoru v případě, že se uskutečnil, byly vloženy do spisu v souladu s čl. 17 odst. 2 směrnice, a dále že soud, k němuž byla podána žaloba, může nařídit takový výslech, pokud to považuje za nezbytné pro účely úplného a *ex nunc* posouzení jak skutkové, tak právní stránky podle čl. 46 odst. 3 směrnice.

C-490/16 A.S. (rozsudek velkého senátu ze dne 26. července 2017, GA Sharpston)

Pro vyřešení sporu v původní řízení bylo nutno vyložit kritérium nedovoleného vstupu a pobytu na území členského státu dle čl. 13 odst. 1 nařízení č. 604/2013 (Dublin III). Soudní dvůr došel mimo jiné k závěru, že státního příslušníka třetí země, jehož vstup strpěly orgány prvního členského státu, které se potýkaly s příchodem mimořádně vysokého počtu státních příslušníků třetích zemí dožadujících se průjezdu přes území tohoto členského státu za účelem podání žádosti o mezinárodní ochranu v jiném členském státě, když tento vstup nesplňoval podmínky pro vstup v zásadě vyžadované v tomto prvním členském státě, je třeba považovat za osobu, která „překročila nedovoleným způsobem“ hranici uvedeného prvního členského státu.

C-646/16 Jafari (rozsudek velkého senátu ze dne 26. července 2017, GA Sharpston)

Případ se týkal nedovoleného vstupu a pobytu na území členského státu dle čl. 13 odst. 1 nařízení č. 604/2013 (Dublin III). Soudní dvůr, kromě závěru, který učinil ve věci C-490/16 A.S., rozhodl, že skutečnost, že orgány prvního členského státu, které se potýkaly s příchodem mimořádně vysokého počtu státních příslušníků třetích zemí dožadujících se průjezdu přes území tohoto členského státu za účelem podání žádosti o mezinárodní ochranu v jiném členském státě, strpěly vstup takových státních příslušníků, kteří nesplňovali podmínky pro vstup v zásadě vyžadované v tomto prvním státě, na své území, nelze kvalifikovat jako „vízum“ ve smyslu čl. 12 nařízení.

C-670/16 Mengesteab (rozsudek velkého senátu ze dne 26. července 2017, GA Sharpston)

Předběžné otázky se týkaly lhůt pro předložení žádosti o převzetí dle nařízení č. 604/2013 (Dublin III). Podle Soudního dvora se žadatel o mezinárodní ochranu může v rámci opravného prostředku proti rozhodnutí o svém přemístění dovolávat uplynutí lhůty stanovené v čl. 21 odst. 1 nařízení, a to i tehdy, pokud je dožádáný členský stát připraven tohoto žadatele převzít, přičemž žádost o převzetí nelze

platně předložit po uplynutí více než tří měsíců od podání žádosti o mezinárodní ochranu, ačkoli byla prvně uvedená žádost předložena ve lhůtě dvou měsíců od nalezení shody v rámci systému Eurodac. Soudní dvůr dále rozhodl, že žádost o mezinárodní ochranu je nutno považovat za podanou v okamžiku, kdy orgán pověřený plněním povinností vyplývajících z nařízení obdrží písemný dokument, který je vyhotoven veřejným orgánem a potvrzuje, že státní příslušník třetí země projevil úmysl ucházet se o mezinárodní ochranu, a případně v okamžiku, kdy tento orgán obdržel pouze nejdůležitější informace, které jsou uvedeny v takovém dokumentu, ale nikoli jeho originál nebo kopii.

C-18/16 K (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 14. září 2017, GA Sharpston)

V původním řízení byl státní příslušník třetí země v návaznosti na podání žádosti o azyl zajištěn, a to na základě ustanovení vnitrostátního práva provádějícího čl. 8 odst. 3 první pododstavec písm. a) a b) směrnice 2013/33, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu. Rozhodnutí bylo odůvodněno tím, že je zajištění dotčené osoby nezbytné pro zjištění totožnosti nebo státní příslušnosti a pro určení skutečností nutných pro posouzení žádosti o azyl. Vystala otázka týkající se platnosti výše uvedeného ustanovení směrnice z hlediska čl. 6 Listiny. Dle Soudního dvora unijní zákonodárce při přijetí dotčeného ustanovení respektoval spravedlivou rovnováhu mezi právem žadatele na svobodu na jedné straně a požadavky souvisejícími s totožností žadatele nebo jeho státní příslušností, nebo určením skutečností, na nichž je žádost založena, na druhé straně, což je nezbytné pro řádné fungování společného evropského azylového systému. V tomto kontextu je dle Soudního dvora ustanovení směrnice platné.

C-409/16 Kalliri (rozsudek prvního senátu ze dne 18. října 2017, GA Mengozzi)

Jádrem sporu byla otázka týkající se rovného zacházení pro muže a ženy, pokud jde o přístup k zaměstnání policisty. Dle řeckých předpisů je nezbytným požadavkem pro uchazeče o přijetí do policejních akademií minimální výška postavy (170 cm), která dle zaměstnavatele odpovídá větší fyzické síle nezbytné pro výkon povolání policisty. Bylo otázkou, zda je takové kritérium objektivně odůvodněno v souladu se směrnicemi 76/207, 2002/73 a 2006/54, které zakazují diskriminaci na základě pohlaví. Soudní dvůr rozhodl, že taková právní úprava znevýhodňuje značně větší počet osob ženského pohlaví v porovnání s osobami mužského pohlaví a není vhodná ani nezbytná k dosažení legitimního cíle.

C-201/16 *Shiri* (rozsudek velkého senátu ze dne 25. října 2017, GA Sharpston)

Případ se týkal žaloby Majida Shiriho proti rozhodnutí rakouského spolkového úřadu, kterým byla jeho žádost o mezinárodní ochranu odmítnuta jako nepřijatelná a bylo rozhodnuto o jeho vyhoštění z Rakouska a navrácení do Bulharska (jakožto státu příslušného k posouzení žádosti o azyl). Soudní dvůr konstatoval, že po uplynutí šestiměsíční lhůty dle čl. 29 nařízení č. 604/2013 (Dublin III) se stává příslušným státem dožadující členský stát (tedy Rakousko), i když příslušný členský stát (Bulharsko) s přijetím žadatele zpět souhlasil. Dále Soudní dvůr rozhodl, že žadatel o azyl musí mít k dispozici opravný prostředek, kterým se může dovolávat uplynutí šestiměsíční lhůty bez ohledu na to, zda tato lhůta uplynula před nebo po jeho přemístění.

C-165/16 *Lounes* (rozsudek velkého senátu ze dne 14. listopadu 2017, GA Bot)

Španělská občanka ve Spojeném království získala britské státní občanství a poté uzavřela sňatek s příslušníkem třetího státu. Soudní dvůr se zabýval otázkou, zda za takových okolností mohou dotčené osoby odvozovat právo pobytu z pobytové směrnice 2004/38. Soudní dvůr rozhodl, že od doby, kdy manželka nabyla britské občanství, pobytová směrnice již neupravuje podmínky jejího pobytu ve Spojeném království. Pobytová směrnice se tudíž na její situaci neuplatní a manželovi nenáleží odvozené právo pobytu ve Spojeném království. Soudní dvůr však dospěl k závěru, že užitečný účinek práv přiznaných občanům EU na základě čl. 21 odst. 1 SFEU, zejména právo na rodinný život v hostitelském členském státě, vyžaduje, aby občan EU, jenž využil svého práva volného pohybu a usadil se v jiném členském státě, mohl nadále mít v hostitelském členském státě toto právo poté, co vedle svého původního občanství nabyl státní občanství hostitelského členského státu. Soudní dvůr tedy konstatoval, že státní příslušník třetího státu, může mít odvozené právo pobytu na základě čl. 21 odst. 1 SFEU, za podmínek, které nesmí být přísnější než podmínky stanovené pobytovou směrnicí.

C-403/16 *El Hassani* (rozsudek prvního senátu ze dne 13. prosince 2017, GA Bobek)

Spor se týkal otázky, zda dle nařízení č. 810/2009 (Vízový kodex) a čl. 47 Listiny musí být v řízení o opravném prostředku proti rozhodnutí o neudělení schengenského víza dána ve vnitrostátním právu možnost soudního přezkumu. Soudní dvůr v souladu se stanoviskem generálního advokáta konstatoval, že členské státy musí v určitém stadiu takového řízení zaručit možnost podání opravného prostředku k soudu.

16. Sociální politika

24 rozsudků (rovné zacházení v zaměstnání a povolání, hromadné propouštění, pracovní poměry na dobu určitou, úprava pracovní doby, převody podniků atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-157/15 *G4S Secure Solutions* (rozsudek velkého senátu ze dne 14. března 2017, GA Kokott)

Případ se týkal vnitropodnikového předpisu, který zakazuje nošení náboženských symbolů, včetně šátků. Konkrétně se jednalo o recepční-muslimku, která se tímto zákazem odmítla řídit, a proto byla propuštěna. Soudní dvůr došel k závěru, že zákaz nosit muslimský šátek, který vyplývá z interního pravidla soukromého podniku, jež zakazuje viditelné nošení všech politických, filozofických nebo náboženských symbolů na pracovišti, nepředstavuje přímou diskriminaci na základě náboženského vyznání nebo víry ve smyslu směrnice 2000/78, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání. Soudní dvůr však dodal, že jestliže se prokáže, že zdánlivě neutrální povinnost, kterou interní pravidlo stanoví, ve skutečnosti vede ke zvláštnímu znevýhodnění příslušníků určitého náboženského vyznání či víry, může představovat nepřímou diskriminaci ve smyslu směrnice, pokud není objektivně odůvodněna legitimním cílem, jako je sledování politické, filozofické a náboženské neutrality zaměstnavatelem v jeho vztazích se zákazníky, a pokud prostředky k dosažení tohoto cíle nejsou přiměřené a nezbytné, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu. Podle Soudního dvora by v této souvislosti měl předkládající soud posoudit, zda podnik interní pravidlo aplikuje pouze na pracovníky, kteří mají kontakt se zákazníky a zda podnik nemohl propuštěné recepční nabídnout jinou pozici, kde k setkávání se zákazníky nedochází.

C-188/15 *Bougnaoui a ADDH* (rozsudek velkého senátu ze dne 14. března 2017, GA Sharpston)

Spor se týkal toho, zda přání zákazníka poradenské společnosti, aby služby této společnosti nebyly napříště zajišťovány její zaměstnankyní nosící muslimský šátek, představuje podstatný a určující profesní požadavek plynoucí z povahy pracovní činnosti nebo podmínek jejího výkonu ve smyslu směrnice 2000/78, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání. Soudní dvůr rozhodl, že tomu tak není. Dle něho podstatný a určující profesní požadavek označuje požadavek objektivně vynucený povahou dotyčné pracovní činnosti nebo podmínkami jejího výkonu, a tudíž nemůže pokrývat takové subjektivní pohnutky, jako je vůle zaměstnavatele zohledňovat zvláštní přání zákazníka.

C-174/16 H. (rozsudek druhého senátu ze dne 7. září 2017, GA Mengozzi)

Žalobkyně, která je úřednicí v trvalém služebním poměru, byla jmenována na vedoucí pozici, u které zákon stanoví povinnou dvouletou zkušební dobu, přičemž pokud se jmenovaný převážnou část této zkušební doby nacházel a nadále nachází na rodičovské dovolené, končí uvedená zkušební doba k okamžiku uplynutí tohoto dvouletého období, aniž je možné ji prodloužit. Záhy však žalobkyně přestala vykonávat své povolání z důvodu čerpání mateřské dovolené. Na její pozici byl v této době přijat jiný úředník. Po návratu do služby bylo žalobkyni sděleno, že její služební poměr na vedoucí pozici skončil uplynutím zkušební doby, načež byla zařazena na místo, které vykonávala před povýšením. Otázkou bylo, zda vnitrostátní úprava představuje nepřímou diskriminaci na základě pohlaví a zda může být toto nerovné zacházení zdůvodněno tím, že osvědčení se ve vedoucí funkci lze ověřit pouze v případě skutečného výkonu práce, což v případě žalobkyně nebylo možné. Soudní dvůr rozhodl, že této vnitrostátní úpravě brání rámcová dohoda o rodičovské dovolené (která je přílohou směrnice 2010/18), podle které se po skončení rodičovské dovolené mohou osoby vrátit na původní místo, nebo není-li to možné, na rovnocenné nebo podobné pracovní místo odpovídající jejich pracovní smlouvě nebo pracovnímu poměru.

C-98/15 *Espadas Recio* (rozsudek pátého senátu ze dne 9. listopadu 2017, GA Sharpston)

Jádrem sporu se stalo stanovení základu pro výpočet doby poskytování dávky v nezaměstnanosti osobě pracující předtím na částečný úvazek, kdy vnitrostátní úprava pro tento účel zohledňovala pouze skutečně odpracované dny a nikoli celou dobu, po kterou bylo odváděno pojistné. Dle předkládajícího soudu to znamenalo znevýhodnění takovýchto zaměstnanců. Soudní dvůr shledal předmětnou národní úpravu slučitelnou s rámcovou dohodou o částečném pracovním úvazku obsaženou v příloze směrnice 97/81, jejímž účelem je mj. zamezení nedůvodné diskriminace pracujících na částečný úvazek z hlediska pracovních podmínek. Připustil však její neslučitelnost se směrnicí 79/7 o postupném zavedení zásady rovného zacházení pro muže a ženy v oblasti sociálního zabezpečení za předpokladu, že je zjištěno, že většinu zaměstnanců na takto rozvržený pracovní úvazek, jichž se tato právní úprava nepříznivě dotýká, tvoří ženy.

17. Sociální zabezpečení migrujících pracovníků

9 rozsudků (určení příslušného členského státu, nárok na dávky sociálního zabezpečení, výpočet dávek, závaznost určení použitelných právních předpisů, atd.);
Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-620/15 *A-Rosa Flussschiff* (rozsudek prvního senátu ze dne 27. dubna 2017, GA Saugmandsgaard Øe)

Ve sporu v původním řízení bylo nutno rozhodnout, zda je osvědčení E 101 o příslušnosti k právním předpisům vydané příslušnou institucí členského státu závazné nejen pro instituce, ale i pro soudy jiného členského státu, a to i za situace, kdy osoby zjevně nesplňují podmínky pro jeho vydání. Soudní dvůr rozhodl, že osvědčení je i za této situace závazné pro instituce, včetně soudů, a to dokud jej instituce, která jej vydala, nezruší či nezmění.

C-258/14 *Florescu a další* (rozsudek velkého senátu ze dne 13. června 2017, GA Bot)

Spor se týkal návrhu na přezkum rozsudku týkajícího se použití právních předpisů, které zakazují souběh důchodu soudců s platem za výkon univerzitní vzdělávací činnosti. Důchody navrhovatelů byly vypláceny do prosince 2009, kdy v důsledku přijetí vnitrostátního zákona požádala univerzita navrhovatele o vystavení prohlášení o vzdání se vyplácení služebního důchodu, přičemž v opačném případě by jim byla ukončena pracovní smlouva univerzitního vyučujícího. Vystala otázka, zda daná vnitrostátní úprava není v rozporu s Memorandem o porozumění mezi Evropským společenstvím a Rumunskem. Soudní dvůr shledal, že Memorandum musí být považováno za akt přijatý orgány EU a neukládá povinnost přijmout takovou vnitrostátní úpravu, která stanoví zákaz souběhu čistého starobního důchodu ve veřejném sektoru s příjmy pocházejícími z činností vykonávaných u veřejných institucí, pokud částka tohoto čistého důchodu převyšuje vnitrostátní průměrnou hrubou mzdu. Dále dle Soudního dvora článek 6 SEU ani článek 17 Listiny nebrání této vnitrostátní úpravě, pokud částka čistého důchodu převyšuje určitou hranici. Nakonec Soudní dvůr shledal, že taková situace nespadá do působnosti obecného rámce stanoveného článkem 2 odst. 2 směrnice 2000/78 o obecném rámci pro rovné zacházení v zaměstnání s cílem bojovat s některými druhy diskriminace.

C-89/16 *Szoja* (rozsudek třetího senátu ze dne 13. července 2017, GA Szpunar)

Případ se týkal určení příslušného členského státu v oblasti sociálního zabezpečení v případě pracovníka, který vykonává souběžně samostatnou výdělečnou činnost na

území jednoho členského státu a zaměstnání okrajového charakteru na území jiného členského státu. Podle Soudního dvora osoba za této situace podléhá právním předpisům členského státu, v němž vykonává samostatnou výdělečnou činnost, jelikož při určování aplikovatelné legislativy se k zaměstnání okrajového charakteru nepřihlíží, jak stanoví čl. 14 odst. 5b nařízení č. 987/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení.

C-569/15 X (rozsudek třetího senátu ze dne 13. září 2017, GA Szpunar)

Soudní dvůr rozhodl, že dle nařízení č. 1408/71 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení je nutno osobu, která má bydliště a je zaměstnána na území jednoho členského státu a která si na období tří měsíců vezme neplacenou dovolenou při zachování pracovního poměru a vykonává závislou činnost na území jiného členského státu, považovat za osobu obvykle zaměstnanou na území dvou členských států. Jestliže si totiž osoba během neplacené dovolené, kterou jí poskytl její zaměstnavatel, zachová postavení zaměstnance, lze ji považovat za osobu vykonávající zaměstnání ve smyslu nařízení, a to navzdory pozastavení výkonu hlavních povinností vyplývajících z tohoto pracovního poměru po toto určité období.

C-570/15 X (rozsudek třetího senátu ze dne 13. září 2017, GA Szpunar)

Podle Soudního dvora se dle nařízení č. 1408/71 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení v případě osoby, která je zaměstnána u zaměstnavatele usazeného na území jednoho členského státu a má bydliště v jiném členském státě, na jehož území vykonávala v uplynulém roce část této závislé činnosti v rozsahu 6,5 % svých pracovních hodin, aniž se na tom se svým zaměstnavatelem předtím dohodla, nejedná o osobou zaměstnanou na území dvou členských států ve smyslu nařízení.

C-189/16 *Zaniewicz-Dybeck* (rozsudek pátého senátu ze dne 7. prosince 2017, GA Wathelet)

Spor se týkal metody výpočtu minimálního důchodu jakožto komponentu dílčí důchodové dávky, kdy pro účely výpočtu tohoto komponentu je potřeba dobám důchodového pojištění získaným v ostatních členských státech přiřadit určitou důchodovou hodnotu. Nebylo jasné, zda by se pro tyto účely mělo vycházet ze skutečné výše důchodů poskytovaných za tyto (cizí) doby pojištění příslušnými členskými státy, nebo zda je namíste použít průměrnou důchodovou hodnotu odpovídající (vlastním) dobám pojištění členského státu provádějícího výpočet dílčí důchodové dávky. Soudní dvůr rozhodl, že při tomto výpočtu minimálního důchodu je nutno vycházet ze skutečné výše.

C-442/16 Gusa (rozsudek pátého senátu ze dne 20. prosince 2017, GA Wathelet)

Jádro věci spočívalo v tom, za jakých okolností má migrující občan EU, který v hostitelském členském státě vykonával výdělečnou činnost jako osoba samostatně výdělečně činná po dobu přibližně čtyř let, nárok na přístup ke zvláštním nepřispěvkovým dávkám ve smyslu nařízení č. 883/2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, které zároveň představují dávky sociální pomoci ve smyslu pobytové směrnice poté, co ukončil svou samostatnou výdělečnou činnost. Podle Soudního dvora si tato osoba ponechá postavení osoby samostatně výdělečně činné pro účely čl. 7 odst. 1 písm. a) pobytové směrnice 2004/38 i v této situaci, pokud ukončila výkon činnosti pro řádně prokázaný nedostatek práce způsobený důvody nezávislými na její vůli a je zaregistrována jako uchazeč o zaměstnání u příslušného úřadu práce hostitelského členského státu, čímž její pobyt splňuje podmínky dané směrnicí 2004/38, a tudíž se na ni vztahuje princip rovného nakládání v souvislosti s přístupem k dotčeným dávkám.

18. Vnější vztahy

Žádný rozsudek;

19. Celní unie

15 rozsudků (antidumpingové clo, celní prohlášení na vývoz zboží, tranzit zboží atd.);

Shrnutí zajímavého rozsudku:

C-661/15 X (rozsudek pátého senátu ze dne 12. října 2017, GA Saugmandsgaard Øe)

Předmětem sporu byla otázka, zda dovážené automobily, u kterých výrobce zjistí, že některé jejich komponenty nemusí fungovat spolehlivě, což by mohlo ovlivnit provozuschopnost těchto vozidel, lze subsumovat pod pojem „vadné zboží“ dle celního kodexu. Soudní dvůr konstatoval, že v případě osobních automobilů hraje požadavek bezpečnosti klíčovou roli, a tudíž je třeba tyto automobily považovat za vadné. Dále Soudní dvůr rozhodl, že čl. 145 odst. 3 prováděcího nařízení k celnímu kodexu je neplatný, jelikož stanoví lhůtu dvanácti měsíců, v níž musí v tomto ohledu dojít k úpravě celního prohlášení, což je v rozporu se lhůtou stanovenou celním kodexem.

20. Společný celní sazebník

7 rozsudků (celní zařazení zboží);

21. Justice a vnitřní věci

45 rozsudků (soudní příslušnost v občanských a obchodních věcech a ve věcech rodičovské zodpovědnosti, rozhodné právo pro smluvní a mimosmluvní závazkové vztahy, doručování soudních a mimosoudních písemností, vydání k trestnímu stíhání či k výkonu trestu odnětí svobody atd.);

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-640/15 *Vilkas* (rozsudek třetího senátu ze dne 25. ledna 2017, GA Bobek)

Bylo sporné, jak naložit se situací, když osoba předávaná z Irska do Litvy při dvou pokusech o předání na základě evropského zatýkacího rozkazu (EZR) kladla takový odpor, že předání nebylo možné uskutečnit. Konkrétně šlo o to, zda za takové situace mohou orgány dotčených členských států dohodnout nové datum předání, nebo zda to již není možné vzhledem k uplynutí maximálních lhůt pro předání podle rámcového rozhodnutí 2002/584 o evropském zatýkacím rozkazu (EZR). Soudní dvůr konstatoval, že výjimku z pravidla předat osobu nejpozději do 10 dnů po přijetí pravomocného rozhodnutí o výkonu EZR je možné uplatnit, jen pokud důsledkům odporu pro předání nemohlo být přes veškerou péči vynaloženou uvedenými orgány zabráněno. I pokud však není možné uvedenou výjimku uplatnit, nadále trvá povinnost členských států předání provést, a za tímto účelem dohodnout nové datum předání. Důsledkem uplynutí lhůty pro předání je nicméně v takovém případě povinnost dotčenou osobu propustit, pokud se stále nachází ve vazbě.

C-283/16 *S.* (rozsudek šestého senátu ze dne 9. února 2017, GA Bot)

Soudní dvůr se zabýval otázkou, zda se lze ve světle nařízení č. 2009/4 o výživném obrátit pro účely výkonu cizího soudního rozhodnutí o výživném přímo na příslušný specializovaný soud a zda musí oprávněná osoba svůj návrh podat prostřednictvím ústředního orgánu členského státu výkonu určeného dle čl. 49 nařízení. Soudní dvůr v tomto ohledu stanovil, že s ohledem na účel nařízení, kterým je co nejvíce usnadnit mezinárodní vymáhání pohledávek výživného, se lze s návrhem na výkon obrátit přímo na specializovaný soud. Dle čl. 41 nařízení má být totiž cizí rozhodnutí vykonáno „za stejných podmínek“ jako vnitrostátní. Pokud by bylo třeba obracet se na ústřední orgán jen v případě cizích rozhodnutí a nikoliv vnitrostátních, jednalo by se o rozpor s čl. 41 nařízení.

C-499/15 *W a V* (rozsudek prvního senátu ze dne 15. února 2017, GA Bot)

Manželství *W a X* bylo rozvedeno v roce 2012 kanadským soudem. *W* má obvyklé bydliště v Litvě a *X* spolu s nezletilým *V* od roku 2011 v Nizozemsku. Poměry

a vyživovací povinnost k dítěti stanovil litevský soud v roce 2013. V srpnu 2014 podal W ke stejnému soudu návrh na změnu úpravy poměrů a vyživovací povinnosti k dítěti. Vystala otázka, zda soudy členského státu, které přijaly rozhodnutí v oblasti rodičovské zodpovědnosti a vyživovacích povinností k nezletilému dítěti, jež nabylo právní moci, jsou příslušné i k rozhodnutí o návrhu na změnu tohoto rozhodnutí. Podle Soudního dvora je návrh W ze srpna 2014 třeba považovat za počátek nového řízení a nikoliv za navazující na řízení o úpravě poměrů z roku 2013. Z toho důvodu musí soud, u něhož byl návrh podán, určit svou příslušnost zejména s ohledem, kde mělo dítě V obvyklé bydliště v době podání nového návrhu.

C-503/15 *Margarit Panicello* (rozsudek pátého senátu ze dne 16. února 2017, GA Kokott)

S předběžnou otázkou se na Soudní dvůr obrátil Secretario Judicial (soudní tajemník), který je podle španělské úpravy zmocněn rozhodovat o žalobách na zaplacení odměny advokátovi. Podle Soudního dvora je nicméně řízení o zaplacení odměny řízením správní povahy, v rámci kterého nelze mít za to, že Secretario Judicial vykonává funkci „soudu“ ve smyslu čl. 267 SFEU. Z toho důvodu Soudní dvůr konstatoval, že nemá pravomoc rozhodnout o žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce. (S takovou žádostí se však může na Soudní dvůr obrátit exekuční soudce příslušný pro nařízení výkonu rozhodnutí ve věci dlužné částky, který musí v případě potřeby z úřední povinnosti zkoumat případnou zneužívající povahu smluvního ujednání.)

C-354/15 *Henderson* (rozsudek desátého senátu ze dne 2. března 2017, GA Bobek)

Soudní dvůr upřesnil několik podstatných pravidel týkajících se platnosti doručování soudních a mimosoudních písemností v rámci EU. Nejprve stanovil, že přijetí písemnosti lze mimo standardizované potvrzení o přijetí prokázat i jiným dokumentem, který poskytuje rovnocenné záruky. Doručovaná písemnost dále může být předána nejen adresátovi osobně, nýbrž v případě jeho nepřítomnosti i třetí osobě. V takových případech je však třeba zajistit, aby byly dodrženy všechny záruky pro ochranu práv adresáta na obhajobu. Možnost třetí osoby přijmout soudní písemnost místo jejího adresáta tak lze použít pouze na dospělé osoby, které se nacházejí v bydlišti adresáta, ať se již jedná o jeho rodinné příslušníky žijící na stejné adrese nebo osoby zaměstnané tímto adresátem na dané adrese; jinými slovy na osoby, u kterých lze mít důvodně za to, že doručenu písemnost adresátovi předají. V neposlední řadě pak Soudní dvůr rozhodl, že se doručení nestává neplatným ani v případě, kdy adresátovi není spolu s písemností doručen povinný standardizovaný

formulář s informací o právu odmítnout její přijetí. Tento nedostatek je nicméně nutno v každém případě zhojit, a to dodatečným zasláním tohoto formuláře.

C-497/16 Sokáč (usnesení osmého senátu ze dne 2. března 2017, GA Szpunar)

V kontextu toho, že byl Juraj Sokáč uznán vinným pro jednání spočívající v držení prekursoru drog, se český Nejvyšší soud zabýval otázkou, zda léčivý přípravek Nurofen Stopgrip obsahující pseudoefedrin je či není prekursorem drog ve smyslu nařízení č. 273/2004 o prekursorech drog, nebo zda je z působnosti tohoto nařízení vyňat. Soudní dvůr dal ve svém usnesení v podstatě za pravdu Juraji Sokáčovi, když konstatoval, že uvedené léčivé přípravky obsahující látky jako jsou efedrin a pseudoefedrin, jsou vyloučeny z nařízení č. 273/2004, a to i po vstupu v platnost nařízení č. 1258/2013 a č. 1259/2013.

C-342/15 Piringer (rozsudek pátého senátu ze dne 9. března 2017, GA Szpunar)

Rakouský soud odmítl provést zápis do katastru nemovitostí, neboť podpis navrhovatelky na původním dokumentu nebyl ověřen soudem či notářem, tak jak to vyžaduje rakouské právo, nýbrž byl ověřen českým advokátem (české právo totiž na rozdíl od rakouské úpravy ověření podpisu advokátem pro tyto účely umožňuje). Vystala otázka, zda takovéto omezení volného pohybu služeb advokátů není v rozporu s unijním právem. Podle Soudního dvora sice dotčená rakouská právní úprava je omezením volného pohybu zaručeného článkem 56 SFEU, avšak jedná se o omezení přiměřené a vhodné k zajištění řádného fungování systému katastru nemovitostí, jakož i legality a právní jistoty úkonů mezi jednotlivci.

C-484/15 Zulfikarpašić (rozsudek druhého senátu ze dne 9. března 2017, GA Bot)

Chorvatský právní řád umožňuje notářům vydávat usnesení o nařízení exekuce. V rámci exekučního řízení vedeného na návrh I. Zulfikarpašiće vystala otázka, zda lze chorvatského notáře, který jedná v exekučním řízení, považovat za soud ve smyslu nařízení o evropském exekučním titulu a zda lze evropský exekuční titul vydat i na základě usnesení o nařízení exekuce, které neobsahuje výslovné uznání nároku dlužníkem (tedy pravděpodobně nesplňuje podmínku ohledně nesporného typu nároku). Podle chorvatské úpravy totiž není dlužníkovi zasílán návrh na nařízení exekuce, nýbrž až usnesení notáře, kterým je exekuce již nařízena. Dlužník pak může proti exekuci podat námitky. Podle Soudního dvora nicméně takovéto řízení nesplňuje dostatečné záruky dodržení práva na obhajobu a nelze jej považovat za kontradiktorní tak, jak to požaduje nařízení o evropském exekučním titulu. Z toho důvodu nelze podle Soudního dvora notáře v rámci dotčeného řízení považovat za

soud ve smyslu nařízení. Dále Soudní dvůr uvedl, že usnesení, které neobsahuje výslovné uznání nároku dlužníkem, nemůže být potvrzeno jako evropský exekuční titul, jelikož nesplňuje kritéria nesporného nároku.

C-551/15 *Pula Parking* (rozsudek druhého senátu ze dne 9. března 2017, GA Bobek)

S. K. Tederahn, německý občan, neuhradil v roce 2010 parkovné na veřejném parkovišti v městě Pula (Chorvatsko). V roce 2015 vydal chorvatský notář na žádost správce parkoviště usnesení o nařízení exekuce. S. K. Tederahn proti tomuto usnesení podal námitku a dovolával se nepřislušnosti chorvatského notáře, a to na základě tvrzení, že ve věci nelze použít nařízení č. 1215/2012 (Brusel I bis), neboť se nejedná o soukromoprávní vztah. Podle Soudního dvora se však nařízení Brusel I bis ve věci použije, neboť nárok společnosti Pula Parking je soukromoprávního charakteru (parkovné nemá charakter pokuty – nemá sankční povahu a Pula Parking jej může vymáhat jen standardním exekučním postupem). Soudní dvůr dále rozhodl, že notáři v Chorvatsku, kteří jednají v exekučním řízení na základě zákonných pravomocí, nespádají pod pojem „soud“ ve smyslu nařízení Brusel I bis.

C-3/16 *Aquino* (rozsudek prvního senátu ze dne 15. března 2017, GA Saugmandsgaard Øe)

Pan Aquino se soudně bránil proti rozhodnutí správního orgánu, kterým mu nebylo uděleno povolení k pobytu nad 30 dní na území Belgie. V rámci soudního řízení vyvstalo několik procesních otázek ohledně předkládání předběžných otázek Soudnímu dvoru. Soudní dvůr nejprve rozhodl, že za soud poslední instance nelze považovat ten, proti jehož rozhodnutí lze podat kasační opravný prostředek, a to bez ohledu na skutečnost, zda ke kasačnímu přezkumu v konkrétním případě skutečně došlo. Soud poslední instance pak podle Soudního dvora, s výhradou dodržení zásad rovnocennosti a efektivity, není povinen předběžnou otázku předkládat v případě, kdy je opravný prostředek třeba odmítnout pro nepřípustnost, neboť by předložení nebylo odůvodněno potřebou skutečného vyřešení sporu.

C-124/16, C-213/16 a C-188/16 *Tranca, Opria, Reiter* (rozsudek pátého senátu ze dne 22. března 2017, GA Bot)

Podstatou předběžné otázky bylo zkoumání souladu německé právní úpravy doručování trestního příkazu s unijním právem. V Německu je totiž obviněnému, který zde nemá trvalý pobyt ani bydliště, stanovena povinnost zvolit si zmocněnce pro doručování trestního příkazu. Trestní příkaz se pak považuje za doručeny v okamžiku jeho doručení zmocněnci a od tohoto okamžiku počíná běžet i lhůta pro

podání odporu. Podle Soudního dvora není tato úprava v rozporu s unijním právem. Obviněnému však musí být zaručeno, aby mohl využít celou lhůtu pro podání odporu v okamžiku, kdy se o vydání trestního příkazu skutečně dozví. To podle Soudního dvora německá úprava dostatečně zajišťuje tím, že obviněný může požádat o navrácení zmeškané lhůty v případě, že prokáže, že se o dotčeném trestním příkazu skutečně nedozvěděl.

C-29/16 *HanseYachts* (rozsudek druhého senátu ze dne 4. května 2017, GA Saugmandsgaard Øe)

Kvůli poškození člunu, který prodala společnost HanseYachts, byl podán návrh na předběžné opatření, které mělo spočívat v provedení důkazu (znaleckého posudku). Následně byla proti HanseYachts podána i žaloba na náhradu škody. V rámci řízení o žalobě na náhradu škody vznikly pochybnosti ohledně existence překážky věci zahájené, a to vzhledem k dříve zahájenému řízení o provedení důkazu. Podle Soudního dvora však nemůže být okamžik, kdy došlo k zahájení řízení o nařízení zajištění důkazu, považován za okamžik, kdy bylo zahájeno řízení ve smyslu čl. 30 bodu 1 nařízení č. 44/2001 (Brusel I), kterým se má rozhodnout o návrhu ve věci samé. Překážka zahájeného řízení tudíž v tomto případě neexistovala.

C-617/15 *Hummel Holding* (rozsudek druhého senátu ze dne 18. května 2017, GA Tančev)

Společnost Hummel Holding podala proti společnosti Nike žalobu, aby tím zabránila distribuci některého zboží značky Nike v členských státech, neboť se domnívá, že toto zboží porušuje práva z ochranné známky, které jí svěřil. Problém nastal z hlediska příslušnosti soudu v Düsseldorfu, neboť v jeho obvodě sídlí pouze vnukovská společnost Nike, která však nedodává zboží koncovým zákazníkům, a podle mateřské společnosti nepředstavuje pobočku ve smyslu nařízení č. 207/2009 o ochranné známce, a z toho důvodu nezakládá příslušnost německého soudu. Soudní dvůr upřesnil, že vnukovskou či dceřinou společnost lze za pobočku ve smyslu nařízení považovat v případě, kdy je tato společnost provozním centrem, jež má v členském státě, v němž se nachází, formu skutečné a stabilní přítomnosti, z níž je provozována obchodní činnost, a dlouhodobě vystupuje navenek jako detašované pracoviště uvedeného mateřského podniku.

C-99/16 *Lahorgue* (rozsudek třetího senátu ze dne 18. května 2017, GA Wathelet)

J.-P. Lahorgue, francouzský státní příslušník, který je advokátem zapsaným u advokátní komory v Lucemburku, požádal advokátní komoru v Lyonu

o poskytnutí routeru RPVA usnadňujícího výkon advokátní činnosti v režimu přeshraničního poskytování služeb. Advokátní komora v Lyonu odmítla žádosti vyhovět, jelikož u této komory nebyl zapsán. Lahorgue se tak poskytnutí routeru domáhá soudně a navrhl, aby byl případně Soudní dvůr požádán o odpověď na otázku, zda takové neposkytnutí routeru RPVA představuje omezení volného pohybu služeb a je tak v rozporu s článkem 4 směrnice 77/249 o usnadnění výkonu volného pohybu služeb advokátů. Soudní dvůr rozhodl, že se jedná o omezení volného pohybu služeb advokátů, nicméně jej lze odůvodnit cílem ochrany spotřebitelů a řádného výkonu spravedlnosti, je-li přiměřené (tento aspekt musí posoudit předkládající soud).

C-111/17 PPU OL (rozsudek pátého senátu ze dne 8. června 2017, GA Wahl)

Spor se týkal „obvyklého bydliště“ ve smyslu nařízení č. 2201/2003 (Brusel II bis) v případě, kdy se dítě narodí v jiném členském státě, než je stát obvyklého bydliště jeho rodičů a jeden z rodičů se s ním odmítá navrátit do tohoto původního místa společného bydliště poté, co v jiném členském státě bydlel společně s dítětem po několik měsíců na základě společné vůle obou rodičů. Soudní dvůr rozhodl, že v takovém případě se obvyklé bydliště dítěte již nenachází v původním členském státě, a tudíž odmítnutí návratu do původního místa společného bydliště nemůže být považováno za neoprávněné odebrání nebo zadržení ve smyslu nařízení.

C-436/16 *Leventis* (rozsudek sedmého senátu ze dne 28. června 2017, GA Wathelet)

Předmětem sporu byla náhrada škody za prodlení s plněním smlouvy o pronájmu lodě. Vznikly pochybnosti o použitelnosti dohody o soudní příslušnosti dle nařízení č. 44/2001 (Brusel I), neboť ta se týkala pouze jedné ze žalovaných. Předkládající soud se tedy tázal, zda lze příslušnost soudu dle dohody vztáhnout i na zbývající žalované. Soudní dvůr v tomto ohledu připomněl, že doložka o soudní příslušnosti může vyvolávat účinky pouze mezi stranami, které souhlasily s jejím uzavřením. Nemohou se jí tudíž dovolávat zbývající žalovaní, kteří tuto dohodu se žalobkyní neuzavřeli, jako tomu bylo ve věci v původním řízení. I pokud by v důsledku došlo k situaci, kdy by ve věci měly ve vztahu k jednotlivým žalovaným rozhodovat různé soudy, připomněl Soudní dvůr, že nařízení Brusel I obsahuje dostatečné mechanismy, aby takové situaci bylo zabráněno.

C-368/16 *Assens Havn* (rozsudek osmého senátu ze dne 13. července 2017, GA Bot)

Švédská společnost Skåne Entreprenad Service si pro přepravu cukrové třtiny ze Švédska do Dánska propůjčila remorkér a uzavřela k němu pojištění odpovědnosti

u pojišťovací společnosti Navigators Management. Při průjezdu remorkéru přístavem v Assens byly na přístavním zařízení způsobeny škody. Přístav v Assens proto podal proti pojistiteli přímou žalobu. V řízení byla zpochybňována příslušnost dánských soudů podle příslušných ustanovení nařízení č. 44/2001 (Brusel I), neboť pojistná smlouva mezi Skåne a Navigators Management obsahovala zvláštní ujednání o příslušnosti. Vzhledem k tomu, že přístav v Assens nebyl stranou pojistné smlouvy, vyvstala otázka, zda je ujednáním o příslušnosti vázán. Podle Soudního dvora přístav v Assens, který je v postavení poškozeného, ujednáním o příslušnosti z pojistné smlouvy vázán není. Rozšíření účinku ujednání o příslušnosti mezi smluvními stranami pojištění i na osobu poškozeného by totiž mohlo ohrozit cíl sledovaný příslušným oddílem nařízením, a sice ochranu slabší strany.

C-670/15 Šalplachta (rozsudek pátého senátu ze dne 26. července 2017, GA Szpunar)

J. Šalplachta, který má bydliště v České republice, žádal o poskytnutí bezplatné právní pomoci pro účely řízení o zaplacení dlužné mzdy vedeného před německým pracovním soudem, přičemž požadoval i náhradu nákladů vynaložených na překlad podkladů týkajících se jeho majetku, které byly přílohou výše uvedené žádosti o právní pomoc. Německý soud odmítl již vynaložené náklady uhradit s tím, že povinnost náhrady se vztahuje jen na případy, podá-li žadatel svou žádost u příslušného orgánu v místě jeho bydliště. Soudní dvůr nicméně rozhodl, že by takový výklad omezoval účinný přístup ke spravedlnosti osob, jež jsou stranami přeshraničních sporů. Z toho důvodu je dle směrnice 2003/8 o zlepšení přístupu ke spravedlnosti v přeshraničních sporech třeba, aby bezplatná právní pomoc poskytnutá ve členském státě, v němž se koná řízení, zahrnovala i náklady zaplacené za překlad podkladů potřebných k rozhodnutí o této žádosti osobou s bydlištěm v jiném členském státě.

C-270/17 PPU Tupikas (rozsudek pátého senátu ze dne 10. srpna 2017, GA Bobek)

Nizozemské orgány byly prostřednictvím evropského zatýkacího rozkazu vyzvány k zatčení a předání litevského občana pana Tupikase do Litvy k výkonu trestu. Pan Tupikas se přitom osobně zúčastnil jednání u litevského soudu pouze v prvním stupni řízení, v odvolacím pak nikoliv. Nizozemské orgány měly pochybnosti o existenci důvodu pro odmítnutí předání právě z důvodu neúčasti obžalovaného na jednání v odvolacím řízení, který je upraven v čl. 4a rámcového rozhodnutí 2002/584 o evropském zatýkacím rozkazu. Podstatou položené otázky tedy bylo, zda je třeba jednání odvolacího soudu považovat za takové řízení, ve kterém je vyžadována účast obžalovaného. Podle Soudního dvora je třeba zkoumat v každém jednotlivém

případě naplnění podmínky, zda v dotčeném řízení bylo vydáno rozhodnutí, kterým bylo pravomocně rozhodnuto o vině dotyčné osoby a kterým jí byl uložen trest. Toto posouzení náleží k provedení vnitrostátním soudům.

C-271/17 PPU *Zdziaszek* (rozsudek pátého senátu ze dne 10. srpna 2017, GA Bobek)

Evropským zatýkacím rozkazem bylo požadováno zatčení a předání polského státního příslušníka pana Zdziaszka, který pobývá v Nizozemsku, za účelem výkonu trestů odnětí svobody v Polsku. Polský soud přitom v rozhodnutí, které je podkladem pro evropský zatýkací rozkaz, sloučil tresty odnětí svobody uložené panu Zdziaszkovi v samostatných řízeních a změnil délku souhrnného trestu odnětí svobody uloženému za další skutky. Pan Zdziaszek se tohoto jednání polského soudu osobně neúčastnil. Podle Soudního dvora je třeba neúčast obžalovaného i na takovém řízení, ve kterém došlo ke změně délky uloženého trestu na základě posuzovací pravomoci soudu, považovat za důvod k odmítnutí předání ve smyslu čl. 4a rámcového rozhodnutí 2002/584 o evropském zatýkacím rozkazu.

C-171/16 *Beškov* (rozsudek pátého senátu ze dne 21. září 2017, GA Bot)

Navrhovatel podal v Bulharsku návrh na zahájení řízení o stanovení souhrnného trestu za trestné činy, za které byl pravomocně odsouzen jedním rozsudkem rakouského a jedním rozsudkem bulharského soudu. Bulharská právní úprava sice příkazuje v každém trestním řízení zohlednit pravomocný rozsudek vynesený v jiném členském státě proti stejné osobě, zároveň však stanoví, že cizí rozsudek, který nebyl uznán podle bulharského práva, není v Bulharsku vykonatelný. Podle Soudního dvora taková úprava není v souladu s rámcovým rozhodnutím 2008/675 o zohledňování odsouzení, neboť je v rozporu se zásadou vzájemného uznávání. Zohlednění odsuzujícího rozsudku vydaného v jiném členském státě nesmí být podmíněno konáním uznávacího řízení, na jehož základě by byl tento rozsudek přezkoumán anebo by došlo ke změně způsobu jeho výkonu.

C-341/16 *Hanssen Beleggingen* (rozsudek druhého senátu ze dne 5. října 2017, GA Saugmandsgaard Øe)

T. Prast-Knippling požádala příslušný úřad, aby jakožto jediná dědička majitele ochranné známky „Knipping“ byla nově zapsána jako její majitelka. Proti tomuto zápisu se ohradila nizozemská společnost Hanssen a v řízení vyvstaly pochybnosti o určení soudní příslušnosti s ohledem na to, že předmětem řízení bylo bezdůvodné obohacení. Podle Soudního dvora se zvláštní ustanovení čl. 22 bodu 4 nařízení č. 44/2001 (Brusel I), týkající se příslušnosti dle místa zápisu ochranné známky,

nevztahuje na spory, v nichž jde o určení, zda byla určitá osoba právem zapsána jako majitelka ochranné známky. Otázka, k jakému osobnímu majetku patří právo duševního vlastnictví, nemá podle Soudního dvora zpravidla blízkou věcnou nebo právní souvislost s místem zápisu tohoto práva, v konkrétním případě se proto příslušnost měla řídit obecným pravidlem bydliště žalované.

C-218/16 *Kubicka* (rozsudek druhého senátu ze dne 12. října 2017, GA Bot)

A. *Kubicka* je polskou státní příslušnicí a je provdána za německého státního příslušníka. Manželé jsou spoluvlastníky (každý z nich vlastní polovinu) pozemku ve Frankfurtu nad Odrou, na němž je postaven obytný dům. A. *Kubicka* chtěla dle nařízení č. 650/2012 o dědictví v závěti určit jako rozhodné dědické právo polské právo, aby následně – s použitím vindikačního legátu ve smyslu polského občanského zákoníku – zajistila získání svého celého spoluvlastnického podílu na domě výlučně manželem. Notář však s ohledem na skutečnost, že vindikační legát týkající se spoluvlastnického podílu na nemovitosti, přípustný podle polského práva, není slučitelný s německým vlastnickým právem, odmítl závěť sepsat. Soudní dvůr v tomto ohledu upřesnil, že nařízení sepsání závěti s požadovaným odkazem umožňuje, neboť z jeho působnosti je dle jeho čl. 1 odst. 2 písm. k) vyloučena pouze „povaha věcných práv“ a nikoliv způsob převodu věcného práva, kterým je právě vindikační legát.

C-278/16 *Sleutjes* (rozsudek pátého senátu ze dne 12. října 2017, GA Wahl)

F. *Sleutjes* je nizozemský státní příslušník, vůči kterému byl v Německu vydán trestní příkaz. Tento příkaz byl vyhotoven v německém jazyce a přiložený překlad do nizozemského jazyka zahrnoval pouze poučení o opravném prostředku, tedy nikoliv samotné rozhodnutí o vině a uloženém trestu. F. *Sleutjes* odeslal ve stanovené lhůtě soudu email, ve kterém se vyjádřil výlučně v nizozemském jazyce. Soud nicméně písemnost odmítl uznat jako opravný prostředek, neboť nebyla sepsána v německém jazyce. Podstatou položených otázek bylo, zda se právo na překlad zaručené ve směrnici 2010/64 o právu na překlad v trestním řízení vztahuje i na institut trestního příkazu. Soudní dvůr v rozsudku rozhodl, že se toto právo na trestní příkaz vztahuje, neboť představuje „podstatný dokument“ ve smyslu směrnice, jehož písemný překlad musí být stíhaným osobám, které nerozumí jazyku dotčeného řízení, zajištěn.

C-194/16 *Bolagsupplysningen a Ilsjan* (rozsudek velkého senátu ze dne 17. října 2017, GA Bobek)

Švédská společnost Svensk Handel provozuje internetové stránky, na nichž vede tzv. černou listinu, na kterou zařadila estonskou společnost Bolagsupplysningen působící rovněž ve skandinávských zemích, s tím, že provádí podvody a nekalé praktiky. Společnost Bolagsupplysningen se u estonských soudů domáhala zastavení tohoto jednání a přiznání náhrady škody. Spornou otázkou bylo, zda s ohledem na nařízení č. 2015/2012 (Brusel I bis) lze vést soudní řízení v Estonsku, kde se nachází centrum zájmů poškozené společnosti, když škoda byla způsobena také ve Švédsku. Podle Soudního dvora lze žalobu podat u soudu toho státu, v němž má společnost centrum zájmů. Pokud taková společnost vykonává hlavní činnost v jiném členském státě, lze podat žalobu v tomto jiném státě. Fyzická osoba, která tvrdí, že byla porušena její osobnostní práva zveřejněním nesprávných údajů na internetu, naproti tomu nemůže podat žalobu u soudu každého členského státu, na jehož území byly tyto škodné informace přístupné.

C-195/16 I (rozsudek druhého senátu ze dne 26. října 2017, GA Bobek)

Spor se týkal toho, že ačkoliv obžalovaný s bydlištěm ve Francii úspěšně složil tamní zkoušky pro získání řidičského oprávnění skupiny B, řídil v Německu pouze s potvrzením o složení uvedené zkoušky, neboť dané oprávnění je vydáváno až po nějaké době. Vystala otázka, zda se obžalovaný dopustil v Německu řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění, resp. zda jsou německé orgány povinny potvrzení o složení uvedené zkoušky uznat jako řidičské oprávnění. Dle Soudního dvora jsou německé orgány pouze povinny uznat řidičské oprávnění, které splňuje požadavky na vzor řidičského průkazu uvedený ve směrnici 2006/126 o řidičských průkazech. Dotčené osobě lze uložit sankce, ale pouze takové, které jsou přiměřené, tj. které zohlední polehčující okolnost, že dotyčná osoba získala v jiném členském státě řidičské oprávnění doložené osvědčením, které bude vyměněno za řidičský průkaz, který bude splňovat požadavky na vzor řidičského průkazu stanovený směrnicí. Zároveň je třeba zohlednit, jaké reálné riziko pro bezpečnost silničního provozu představovala dotyčná osoba na území Německa.

C-66/17 *Chudaś* (rozsudek sedmého senátu ze dne 14. prosince 2017, GA Bot)

Podstatou položené otázky bylo, zda lze jako exekuční titul dle nařízení č. 805/2004 o evropském exekučním titulu potvrdit rozhodnutí o náhradě nákladů řízení, které je však součástí rozsudku, který se týká sporného nároku. Podle Soudního dvora v tomto případě rozhodnutí potvrdit jako exekuční titul nelze, neboť působnost nařízení se vztahuje výlučně na rozhodnutí vydaná o nesporných nárocích.

C-372/16 *Sahyouni* (rozsudek prvního senátu ze dne 20. prosince 2017, GA Saugmandsgaard Øe)

Předmětem položených otázek byla použitelnost nařízení č. 1259/2010 o posílení spolupráci v oblasti rozhodného práva ve věcech rozvodu a rozluky v případě rozvodu, který byl prohlášen a potvrzen v Sýrii náboženským soudem. Účastníci řízení uzavřeli sňatek podle islámského práva v Sýrii, oba mají syrskou i německou státní příslušnost a v současnosti žijí na různých místech v Německu. K rozvodu došlo na základě jednostranného prohlášení zmocněnce manžela před duchovním soudem šaría v Sýrii. Manželka později před soudy v Německu napadla rozhodnutí o uznání rozvodu. Německý soud měl pochybnosti stran použitelnosti nařízení na uvedený typ rozvodu. Podle Soudního dvora se nařízení vztahuje pouze na rozvody prohlášené státním soudem či veřejným orgánem nebo pod jeho dohledem, a proto jeho působnost nelze vztáhnout na typ *de facto* soukromého rozvodu, jaký byl podkladem pro řízení v původní věci.

C-649/16 *Valach a další* (rozsudek prvního senátu ze dne 20. prosince 2017, GA Szpunar)

Petr Valach spolu s dalšími žalobci požadovali, aby bylo určeno, že žalované společnosti Waldviertler Sparkasse Bank, Československá obchodní banka a Město Banská Bystrica jakožto členové výboru věřitelů v restrukturalizačním řízení společnosti VAV invest s.r.o odpovídají za škody plynoucí z jejich protiprávního zamítnutí restrukturalizačního plánu uvedené společnosti. Podstatou položené otázky bylo, zda předmět sporu představuje insolvenční věc ve smyslu nařízení č. 1215/2012 Brusel I bis, a je tak z jeho působnosti vyloučen. Soudní dvůr rozhodl, že otázka odpovědnosti za porušení povinnosti věřitelského výboru jednat ve společném zájmu všech věřitelů je přímo a úzce spjata s insolvenčním řízením, a žaloba na náhradu škody v takové věci je proto z věcné působnosti nařízení Brusel I bis vyloučena.

22. Právo institucí a jejich zaměstnanců

Žádný rozsudek;

23. Společná zahraniční a bezpečnostní politika

2 rozsudky (terorismus, pravomoci Soudního dvora)

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-158/14 A a další (rozsudek velkého senátu ze dne 14. března 2017, GA Sharpston)

Předběžná otázka byla vznesena v souvislosti s nizozemským řízením týkajícím se stoupenců organizace Tygři osvobození tamilského Ílamu (LTTE), kteří se v Nizozemsku podíleli na získávání finančních prostředků na podporu jejího fungování. Sporná byla zejména otázka, zda činnosti ozbrojených sil při ozbrojených konfliktech ve smyslu mezinárodního humanitárního práva vůbec mohou představovat „teroristické činy“ ve smyslu unijního práva, a zda tedy EU oprávněně uplatňuje omezující opatření vůči LTTE. Soudní dvůr uvedl, že ačkoliv některé mezinárodní úmluvy vylučují ze své působnosti činnosti ozbrojených sil při ozbrojených konfliktech ve smyslu mezinárodního humanitárního práva, nezakazují státům, které jsou jejich smluvní stranou, kvalifikovat některé tyto činnosti jako „teroristické činy“ nebo předcházet páchání takových činů. Pouhou skutečností, že činy LTTE mohou představovat činnosti ozbrojených sil, tedy není dotčena platnost unijních aktů stanovících omezující opatření vůči LTTE.

C-72/15 Rosneft (rozsudek velkého senátu ze dne 28. března 2017, GA Wathelet)

Předběžná otázka byla podána v souvislosti s omezujícími opatřeními EU vůči ruské společnosti Rosneft působící v ropném průmyslu. Klíčová část rozsudku upřesňuje rozsah pravomoci Soudního dvora v oblasti SZBP. Soudní dvůr dospěl k závěru, že má pravomoc rozhodovat o platnosti rozhodnutí Rady (SZBP) o omezujících opatřeních vůči fyzickým či právnickým osobám rovněž v rámci řízení o předběžné otázce (tedy nejen v řízeních podle čl. 263 SFEU). Odkaz na druhý pododst. čl. 275 SFEU v čl. 24 SEU nemá za cíl vymezit typ řízení, ve kterém je přezkum Soudním dvorem přípustný; podstatný je typ přezkoumávaného rozhodnutí. Svůj závěr Soudní dvůr odůvodňuje 1) zásadou účinné soudní ochrany, která vyžaduje, aby vyloučení soudní pravomoci v oblasti SZBP bylo interpretováno restriktivně, a 2) potřebou jednotné aplikace unijního práva (rozdílné názory soudů členských států ohledně platnosti unijního aktu by mohly ohrozit jednotu unijního práva a princip právní jistoty). Soudní dvůr dále potvrdil, že ani Dohoda o partnerství a spolupráci s Ruskem nebrání přijetí omezujících opatření a také to, že předmětné rozhodnutí Rady nenarušuje (ve smyslu čl. 40 SEU) výkon pravomocí přiznaných Evropské komisi a Vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku tím, že velmi detailně vymezuje předmět omezujících opatření. Taková

detailní úprava je totiž žádoucí v případě, že se omezující opatření týkají záležitostí značně technické povahy.

24. Principiální a průřezové otázky

4 rozsudky (notifikace technických předpisů, odpovědnost členského státu za porušení unijního práva, zásada *ne bis in idem*, zásada zákonnosti trestných činů)

Shrnutí zajímavých rozsudků:

C-144/16 *Município de Palmela* (rozsudek šestého senátu ze dne 1. února 2017, GA Szpunar)

Původní řízení před portugalským soudem se týkalo pokuty uložené městu Palmela z důvodu porušení předpisů týkajících se bezpečnostních požadavků na hřiště a volnočasové prostory. Portugalský soud položil v dané souvislosti Soudnímu dvoru otázku, zda v případě, kdy v rozporu s ustanovením směrnice 98/34 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů nebyl Komisi notifikován zákon, který zavádí technické normy, je nutné za nepoužitelný prohlásit celý tento zákon, nebo jen nové technické předpisy, které zavádí. Dle Soudního dvora v daném případě postihuje sankce za nenotifikaci spočívající v nemožnosti dovolávat se takového nesděleného technického předpisu jen uvedený technický předpis, a nikoli celý právní předpis, v němž je obsažen.

C-217/15 a C-350/15 *Orsi a Baldetti* (rozsudek čtvrtého senátu ze dne 5. dubna 2017, GA Campos Sánchez-Bordona)

Spor se týkal otázky, zda je v souladu se zásadou *ne bis in idem* italská právní úprava, která umožňuje na základě totožného skutku zahájit trestní stíhání vůči osobě, které byla v minulosti uložena správní sankce ve výši 30 % splatné daně, od níž však bylo nakonec upuštěno na základě dohody daňového subjektu a správce daně. Aniž by se Soudní dvůr blíže zabýval povahou uložených sankcí, konstatoval, že v daném případě nebyl splněn jeden z předpokladů pro aplikování zásady *ne bis in idem*, konkrétně totožnost trestané osoby. Soudní dvůr tedy dospěl k závěru, že v takové situaci nemohlo dojít k porušení čl. 50 Listiny.

C-217/16 *Dimos Zagoriou* (rozsudek třetího senátu ze dne 9. listopadu 2017, GA Bobek)

Řeckému obecnímu podniku pro rozvoj cestovního ruchu byla Evropským zemědělským orientačním a záručním fondem poskytnuta podpora. Komise na základě svého rozhodnutí o navrácení této podpory vymáhala vyplacené dlužné

částky návrhem na vydání platebního rozkazu po obci, do níž byla původně dlužná obec začleněna, čímž na ni přešla práva a povinnosti této obce. Soudní dvůr vyzdvihnul zásadu plynoucí z čl. 299 SFEU, že se žalobami založenými na unijním právu musí být zacházeno stejně jako s obdobnými žalobami vnitrostátní povahy, přičemž tuto rovnocennost vnitrostátních procesních pravidel musí posoudit vnitrostátní soud. Skutečnost, že o sporu založeném na unijním právu rozhodují odlišné soudní soustavy než o obdobném sporu založeném na vnitrostátním právu, však nutně nemusí znamenat méně příznivé zacházení. Co se týká namítaného nedostatku pasivní legitimace řecké obce, Soudní dvůr podotknul, že akty Komise ukládající peněžité závazky jiným osobám než státům mohou být předmětem výkonu rozhodnutí a je na vnitrostátním právu, aby při dodržení rovnocennosti určilo osoby, vůči nimž může být výkon rozhodnutí veden.

C-42/17 M.A.S. a M.B. (rozsudek velkého senátu ze dne 5. prosince 2017, GA Bot)

Z rozsudku ve věci C-105/14 *Taricco* vyplývá, že dle čl. 325 SFEU jsou členské státy povinny upustit od použití takových vnitrostátních ustanovení, která by v rámci řízení týkajícího se závažných trestných činů v oblasti DPH bránila v uložení účinných sankcí za účelem boje proti podvodům ohrožujícím finanční zájmy Unie. Podstatou položených otázek v aktuálním řízení bylo, zda má vnitrostátní soud povinnost neaplikovat příslušné vnitrostátní předpisy i v situaci, kdy by v důsledku neuplatnění těchto předpisů došlo k porušení základních zásad italského ústavního pořádku, jako je zásada zákonnosti trestných činů a trestů. Soudní dvůr připomněl, že zásada zákonnosti trestných činů je mimo italského ústavního pořádku rovněž zakotvena v čl. 49 Listiny a členské státy jsou jí vázány při uplatňování unijního práva. O tento případ se jedná tehdy, upravují-li v rámci povinností vyplývajících z čl. 325 SFEU ukládání trestních sankcí za trestné činy v oblasti DPH. Povinnost zajistit účinné vybírání zdrojů Unie pak podle Soudního dvora nemůže bránit dodržování této zásady. Pokud by vnitrostátní soud byl veden k závěru, že povinnost upustit od použití dotčených ustanovení vnitrostátního práva je v rozporu se zásadou zákonnosti trestných činů a trestů, nemusí se povinností vyplývajících z rozsudku *Taricco* řídit.

ŘÍZENÍ O PORUŠENÍ UNIJNÍHO PRÁVA

Řízení o porušení unijního práva (infringement procedure) představuje zvláštní mechanismus, jehož cílem je „určit, že jednání členského státu je v rozporu s právem Unie, a přimět tento členský stát, aby v tomto jednání ustal“.⁶ Toto řízení může vést proti členskému státu Evropská komise (čl. 258 SFEU), popřípadě jiný členský stát (čl. 259 SFEU). Řízení vedená členským státem proti jinému členskému státu jsou nicméně z přirozených důvodů velmi vzácná.⁷ V naprosté většině případů vede řízení pro porušení unijního práva Evropská komise, která tím plní svoji úlohu strážkyně Smluv (guardian of the Treaties).⁸

Před zahájením řízení o porušení unijního práva

Do konce roku 2016 bylo ustálenou praxí, že v případě podezření na porušování práva Unie některým z členských států nezahajovala Komise okamžitě řízení o porušení povinnosti. Než se tak stalo, byla věc zásadně předmětem řízení EU Pilot. Teprve nebyla-li věc napravena či vysvětlena v rámci tohoto řízení, přistoupila Komise k zahájení řízení podle čl. 258 SFEU. Na konci roku 2016 nicméně Komise připravila a v lednu 2017 vydala sdělení „Právo EU: lepší výsledky díky lepšímu uplatňování“ (dále jen „sdělení Komise o uplatňování práva EU“).⁹ V souladu s ním Komise nyní standardně zahajuje řízení o porušení unijního práva bez využití řízení EU Pilot, pokud v daném případě není uplatnění tohoto mechanismu výslovně považováno za užitečné.

Komise se k tomuto kroku rozhodla, přestože stávající praxe vedla k poklesu zahajovaných řízení pro porušení povinnosti. Tento pokles byl zčásti trvalý (řada kauz byla uspokojivě vyřešena v rámci řízení EU Pilot, řízení pro porušení povinnosti nebylo vůbec zahájeno), zčásti pouze dočasný (případy byly nejprve předmětem řízení EU Pilot, případná řízení o porušení unijního práva byla proto zahajována s určitým zpožděním).

Nutno dodat, že řízení ve věci opožděné transpozice či notifikace směrnic jsou vždy zahajována automaticky po marném uplynutí lhůty pro transpozici (tyto případy nejsou předmětem řízení EU Pilot, neboť o obsahu povinnosti členského státu v zásadě není sporu).

⁶ Rozsudek *Švédsko a další v. API a Komise*, C-514/07 P, C-528/07 P a C-532/07 P, EU:C:2010:541, bod 119.

⁷ Příkladem z nedávné doby je věc *Maďarsko v. Slovensko*, C-364/10, EU:C:2012:630. Maďarská vláda iniciovala řízení podle čl. 259 SFEU poté, co slovenské úřady zabránily prezidentu Maďarska, aby dne 21. srpna 2009 navštívil slovenské město Komárno a zúčastnil se tam slavnostního odhalení sochy svatého Štěpána. Rozsudkem ze dne 16. října 2012 Soudní dvůr žalobu maďarské vlády zamítl.

⁸ Srov. čl. 17 odst. 1 SEU, podle něhož Evropská komise „dohlíží na uplatňování práva Unie“.

⁹ Viz [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52017XC0119\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:52017XC0119(01)).

Co je EU Pilot

Jedná se o flexibilní a relativně neformální řízení, resp. mechanismus spolupráce, sloužící k objasnění, popř. řešení situací, u nichž Komise shledává možné porušení unijního práva ze strany členského státu. Jeho předmětem může být velmi široké spektrum problémů (výtka ohledně chybné aplikace unijního práva ze strany členského státu, včasné nedodání konkrétní zprávy, nesprávně provedená transpozice apod.). Mechanismus EU Pilot funguje od dubna 2008.

Postup řízení

Řízení zahajuje Komise buď z vlastní iniciativy, nebo na základě obdržené stížnosti.

Komunikuje s kontaktními místy jednotlivých členských států prostřednictvím speciální internetové databáze. Řízení je zahájeno tím, že Komise prostřednictvím této databáze zašle členskému státu (jeho kontaktnímu místu) žádost o vyjádření k určitému problému, v němž spatřuje možné porušení unijního práva.

Po obdržení žádosti kontaktní místo, v případě České republiky konkrétně VLZ, obratem osloví resort, do jehož gesce dotčená problematika spadá. V úzké spolupráci s tímto resortem je pak vypracováno vyjádření. Standardní lhůta pro vyjádření členského státu je 10 týdnů. Ve vyjádření VLZ sdělí Komisi v závislosti na povaze případu navrhovaný způsob řešení. Například oznámí přijetí nápravných kroků nebo předloží Komisi argumenty podložené stanovisko, proč k porušení práva EU nedošlo, případně poskytne další relevantní informace.

Komise následně vyjádření vyhodnotí a odpověď buď akceptuje, čímž řízení v zásadě končí, nebo ji odmítne a v takovém případě obvykle následují další kroky (což zpravidla znamená zahájení řízení pro porušení unijního práva).

Pokud Komise v odpovědi nenalezne dostatek informací potřebných k rozhodnutí, požádá o jejich doplnění (případně i opakovaně).

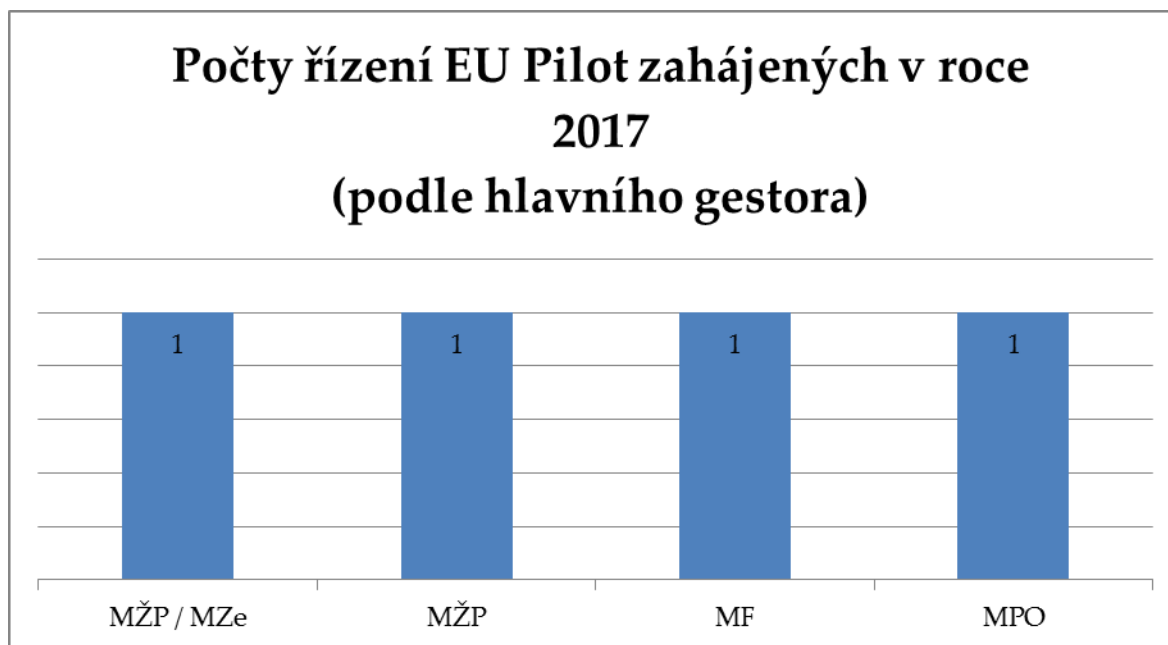
Vývoj v roce 2017

V průběhu roku 2017 byly proti České republice zahájeny celkem 4 nové případy EU Pilot. Došlo tedy ke zcela zásadnímu poklesu zahájených řízení oproti roku 2016, kdy bylo zahájeno 20 řízení. Uvedený vývoj zcela odpovídá novému přístupu Komise v oblasti uplatňování a vymáhání unijního práva.

Z nově zahájených řízení bylo 1 zahájeno na základě stížnosti a 3 z vlastní iniciativy Komise (zdá se však, že Komise tyto kategorie v praxi ne vždy striktně rozlišuje).

Oproti tomu ovšem stoupl počet „neformálních dotazů“, kdy se Komise telefonicky nebo emailem dotazuje na konkrétní otázky v rámci otevřených případů, aniž by

došlo k formálnímu posunu v řízení, či dokonce zcela mimo rámec jakéhokoliv běžícího řízení.



Průběh řízení o porušení unijního práva

Řízení podle čl. 258 SFEU

Komise zahajuje řízení z vlastní iniciativy nebo na základě stížnosti.¹⁰

Řízení je zahajováno buď na základě zjištění, že členský stát ke dni uplynutí lhůty pro transpozici neoznámil Komisi vnitrostátní předpisy představující úplnou transpozici dotčené směrnice (non-communication infringements; v češtině se používá pracovní označení nenotifikační řízení), nebo na základě názoru Komise, že vnitrostátní předpisy nejsou v souladu s předpisy EU (non-conformity infringements), nebo jsou aplikovány v rozporu s předpisy EU (bad application infringements; pro poslední dva druhy řízení se používá pracovní název věcná řízení).

¹⁰ Stížnost může podat každý. Dle ustálené judikatury Soudního dvora přitom ovšem platí, že „Komise není povinná zahájit řízení o nesplnění povinnosti, má v tomto ohledu diskreční pravomoc, která vylučuje právo jednotlivců vyžadovat od orgánu, aby zaujal stanovisko v určitém smyslu stejně jako právo podat žalobu na neplatnost proti jeho odmítnutí konat“ (rozsudek *Bavarian Lager v. Komise*, T-194/04, EU:T:2007:334, body 54 a 55 a citovaná judikatura; rozsudek *Komninou a další v. Komise*, C-167/06 P, EU:C:2007:633, bod 64).

Řízení je zahajováno zasláním tzv. formálního upozornění, resp. výzvy (*letter of formal notice*). Členskému státu je dána příležitost vyjádřit se k výtkám uvedeným ve formálním upozornění, a to zpravidla ve lhůtě 2 měsíců. Nepovažuje-li Komise odpověď členského státu za uspokojivou, následuje druhá fáze: Komise vydá odůvodněné stanovisko (*reasoned opinion*), které obsahuje podrobnou právní argumentaci vůči dosud přetrvávajícím výtkám a je podkladem pro případnou žalobu. Členský stát má zpravidla opět lhůtu 2 měsíců na odpověď.¹¹

Po marném uplynutí posledně uvedené lhůty může Komise podat žalobu k Soudnímu dvoru. Následuje standardní řízení před Soudním dvorem (žaloba, žalobní odpověď, replika, duplika, případně vyjádření vedlejších účastníků a vyjádření hlavních účastníků řízení k vyjádřením vedlejších účastníků, ústní jednání, stanovisko generálního advokáta a rozsudek). Pokud se Soudní dvůr se žalobou Komise (alespoň zčásti) ztotožní, vydá rozsudek, kterým konstatuje porušení povinnosti ze strany členského státu (např. „Česká republika tím, že ve stanovené lhůtě nepřijala právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu se směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/7/ES ze dne 15. února 2006 o řízení jakosti vod ke koupání a o zrušení směrnice 76/160/EHS, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z této směrnice.“¹²).

Rozsudkem Soudního dvora nemůže být v této fázi uložena dotčenému členskému státu finanční sankce, s jedinou výjimkou zavedenou Lisabonskou smlouvou: podle čl. 260 odst. 3 SFEU může Komise navrhnout uložení paušální částky nebo penále (tedy dvou složek možné finanční sankce) již prvním rozsudkem v řízení vedeném z důvodu, že dotyčný stát *nesplnil povinnost sdělit opatření provádějící směrnici přijatou legislativním postupem* (týká se tedy jen nenotifikačních řízení, a to výhradně těch, jejichž předmětem je opožděná transpozice směrnic přijatých Evropským parlamentem a Radou, popř. jen Radou přímo na základě Smluv, tj. netýká se směrnic v přenesené pravomoci a prováděcích směrnic¹³). Z hlediska sankcí však Komise do konce roku 2016 navrhovala v těchto řízeních dle čl. 260 odst. 3 SFEU Soudnímu dvoru pouze penále (tj. opakující se peněžní pokutu od vydání odsuzujícího rozsudku až do ukončení porušování unijního práva), navíc standardně Komise brala žalobu zpět, pokud k dokončení transpozice došlo v průběhu soudního řízení.

¹¹ Okamžik uplynutí této lhůty je rozhodující pro případné řízení před Soudním dvorem. Dle ustálené judikatury „se existence nesplnění povinnosti musí posuzovat vzhledem ke stavu, v němž se členský stát nacházel v době, kdy uplynula lhůta stanovená v odůvodněném stanovisku, a (...) změny, ke kterým došlo následně, nemohou být Soudním dvorem brány v úvahu“ (rozsudek *Komise v. Česká republika*, C-481/09, EU:C:2010:572, bod 9).

¹² Rozsudek *Komise v. Česká republika*, C-481/09, cit. výše.

¹³ Srov. čl. 290 a 291 SFEU.

Ve svém posledním sdělení o uplatňování práva EU nicméně Komise oznámila, že bude přísnější při volbě sankcí v rámci možností, které jí poskytuje čl. 260 odst. 3 SFEU. Komise tak nově navrhuje i paušální částku (tj. jednorázovou sumu, v jejímž výpočtu lze zohlednit i zpětně dobu porušování unijního práva před vynesemím rozsudku). Rozhodným okamžikem z hlediska řízení je přitom den, kdy uplyne lhůta pro odpověď členského státu na odůvodněné stanovisko. Komise tedy navrhne v rámci žaloby kromě penále též paušální částku, přičemž žalobu nevezme zpět, ani pokud členský stát transpozici dokončí před vynesemím rozsudku. Popsaný přístup je uplatňován na řízení o nesplnění povinnosti, o jejichž zahájení bylo rozhodnuto po zveřejnění uvedeného sdělení, tedy po 19. lednu 2017.

Důvodem nového postupu je dle vyjádření Komise údajně skutečnost, že členské státy nedodrží transpoziční lhůty. Komise se domnívá, že tímto přísnějším uplatňováním sankcí by měla ustát stávající praxe, kdy členské státy mohly z řízení dle čl. 260 odst. 3 SFEU zpravidla vyváznout bez finančního postihu, pokud oznámily transpoziční opatření do vynesení rozsudku Soudního dvora.

S tím souvisí, že v případech porušení povinnosti oznámit ve stanovené lhůtě transpoziční opatření směrnic přijatých řádným legislativním postupem hodlá Komise podat žalobu k Soudnímu dvoru do 12 měsíců od zahájení řízení, pokud transpoziční předpisy nebudou do té doby přijaty.

V souladu s postojem avizovaným ve svém sdělení o uplatňování práva EU Komise zintenzivnila svou činnost a oproti roku 2016, v němž byly podány pouze 3 žaloby na základě čl. 260 odst. 3 SFEU¹⁴, podala v roce 2017 celkem 7 žalob na základě uvedeného ustanovení.¹⁵ Případný rozsudek Soudního dvora v dané věci je s napětím vyhlížen, neboť by mohl vyjasnit otázku pravomoci Komise podat žalobu v režimu čl. 260 odst. 3 SFEU i tam, kde členský stát sice notifikoval plnou transpozici, avšak Komise je přesvědčena, že transpozice dotčené směrnice je ve skutečnosti neúplná; taková situace je totiž na pomezí sporu o úplnost a správnost transpozice.¹⁶

¹⁴ *Komise v. Lucembursko*, C-684/15; EU:C:2016:318; *Komise v. Rumunsko*, C-62/16; EU:C:2016/600; *Komise v. Lucembursko*, C-511/16, EU:C:2017:185.

¹⁵ *Komise v. Chorvatsko*, C-381/17; *Komise v. Chorvatsko*, C-415/17; *Komise v. Belgie*, C-543/17; *Komise v. Belgie*, C-564/17; *Komise v. Španělsko*, C-569/17; *Komise v. Slovinsko*, C-594/17; *Komise v. Slovensko*, C-605/17.

¹⁶ Sama Komise v minulosti připustila, že „spor o tom, zda jsou oznámená prováděcí opatření nebo právní předpisy existující ve vnitrostátním právním řádu dostatečné, povede k zahájení běžného řízení o správném provedení směrnice podle článku 258 SFEU“ (Sdělení Komise – Provádění čl. 260 odst. 3 Smlouvy o fungování EU, Úř. věst. C 12, 15.1.2011, s. 1-5, bod 19), tj. nikoli řízení v režimu čl. 260 odst. 3 SFEU. I v praxi České republiky se však vyskytly případy, kdy byla sice oznámena plná

Řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU

Je-li v řízení podle čl. 258 SFEU vydán odsuzující rozsudek, dotčený členský stát je v souladu s čl. 260 odst. 1 SFEU „povinen přijmout opatření, která vyplývají z rozsudku Soudního dvora“. Na splnění této povinnosti se Komise ptá zpravidla ve velmi krátké době od vydání rozsudku Soudního dvora (např. ve věci *Komise v. Česká republika*, C-343/08, EU:C:2010:14 [zaměstnanecké penzijní fondy] si Komise vyžádala tyto informace již po šesti týdnech od vydání rozsudku).

Není-li odpověď členského státu uspokojivá, může Komise zahájit řízení dle čl. 260 odst. 2 SFEU, jehož účelem je „přimět členský stát, který je v prodlení, aby vyhověl rozsudku, kterým bylo rozhodnuto o nesplnění povinnosti“¹⁷. Řízení je zahajováno zasláním formálního upozornění (výzvy). Dotčenému členskému státu je dána příležitost vyjádřit se k formálnímu upozornění, a to zpravidla ve lhůtě 2 měsíců. Není-li odpověď uspokojivá, může Komise podat žalobu k Soudnímu dvoru (od vstupu Lisabonské smlouvy v platnost se již odůvodněné stanovisko nevydává a řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU je tedy, oproti řízení podle čl. 258 SFEU, o tento krok kratší).

V žalobě k Soudnímu dvoru navrhne Komise paušální částku (jednorázová sankce za nesplnění povinnosti od vydání prvního rozsudku do okamžiku zajištění nápravy či vydání rozsudku v režimu čl. 260 odst. 2 SFEU) a/nebo penále (opakující se sankce za nesplnění povinnosti od vydání rozsudku v režimu čl. 260 odst. 2 SFEU do okamžiku zajištění nápravy).

Stejně jako v případech výše uvedených nenotifikačních řízení dle čl. 260 odst. 3 SFEU navrhovala Komise původně pouze penále. Po prvním rozsudku Soudního dvora, kterým došlo k uložení obou sankcí (penále a paušální částky) současně¹⁸, však Komise tuto praxi změnila a přijala sdělení „Použití článku 228 Smlouvy o ES“¹⁹. Od té doby Komise systematicky navrhuje uložení penále i paušální částky. V roce 2017 byl vydán pouze jeden rozsudek v řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU, a to vůči Španělsku za omezování svobody usazování podniků v oblasti přepravy nákladu v rámci letišť, přičemž z důvodu nápravy vytýkaného porušení unijního práva Španělskem v průběhu daného řízení byla uložena pouze paušální částka ve výši 3

transpozice, Komise však trvala na použitelnosti čl. 260 odst. 3 SFEU s poukazem např. na (údajnou) absenci transpozice toho či onoho ustanovení směrnice.

¹⁷ Rozsudek *Švédsko a další v. API a Komise*, C-514/07 P, C-528/07 P a C-532/07 P, EU:C:2010:541, bod 119.

¹⁸ Rozsudek *Komise v. Francie*, C-304/02, EU:C:2005:444. Francii bylo uloženo zaplatit penále ve výši 57 761 250,- EUR za každé šestiměsíční období dalšího neplnění prvního rozsudku a paušální částku ve výši 20 000 000,- EUR.

¹⁹ SEK(2005) 1658.

000 000,- EUR. V porovnání s tím byly v roce 2016 vydány 2 rozsudky v rámci řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU ukládající členskému státu povinnost uhradit jak paušální částku, tak penále.²⁰ Nejcitelnější sankci uložil Soudní dvůr Řecku za nevypracování plánu a nevybudování sítě zařízení na odstraňování odpadu²¹ (denní penále ve výši 30 000,- EUR s tím, že částka je rozdělena na tři části odpovídající třem žalobním důvodům Komise, a dále paušální částku 10 000 000,- EUR). Další sankce byla uložena Portugalsku za nevybavení aglomerací stokovými soustavami městských odpadních vod²² (denní penále ve výši 8 000,- EUR a paušální částku ve výši 3 000 000,- EUR).

Budoucí výhled

Dle výše uvedeného sdělení Komise o uplatňování práva EU jsou přednostně prošetřovány případy, kdy členské státy neoznámily prováděcí opatření (*non-communication infringements*), nebo kdy těmito opatřeními dle názoru Komise provedly směrnice ve vnitrostátním právu nesprávně (*non-conformity infringements*). Dále by se Komise měla zaměřovat na případy podle čl. 260 odst. 2 SFEU, kdy členské státy nerespektují rozsudek Soudního dvora, nebo kdy vážně poškodily finanční zájmy EU nebo narušily výlučné pravomoci EU podle čl. 2 odst. 1 SFEU ve spojení s článkem 3 SFEU. Velkou důležitost hodlá Komise přikládat případům nesplnění povinnosti, které odhalují systémové nedostatky narušující fungování institucionálního rámce EU.²³

Úloha vládního zmocněnce v řízení o porušení unijního práva

VLZ „zastupuje a hájí zájmy České republiky v řízeních před Soudním dvorem EU a v řízeních o porušení unijního práva ve fázi řízení s Evropskou komisí, včetně kroků jim předcházejících“. Je tedy nejen zástupcem České republiky před samotným Soudním dvorem EU, ale je i „prostředníkem mezi Evropskou komisí a orgány České republiky a (...) zástupcem České republiky v řízeních o porušení [unijního práva]“ a je rovněž kontaktním místem pro EU Pilot.²⁴

V řízení o porušení unijního práva tak VLZ přijímá formální upozornění (výzvy) a odůvodněná stanoviska Komise a spolupracuje s jednotlivými rezorty, do jejichž gesce spadá předmět řízení (zejména dotčené právní předpisy), za účelem určení

²⁰ *Komise v. Portugalsko*, C-557/14, EU:C:2016:471; *Komise v. Řecko*, C-584/14, EU:C:2016:636.

²¹ *Komise v. Řecko*, C-584/14, EU:C:2016:636.

²² *Komise v. Portugalsko*, C-557/14, EU:C:2016:471.

²³ Sdělení Komise, str. 8.

²⁴ Viz čl. 3 Statutu VLZ.

přístupu k řízení (odmítnutí tvrzení Komise, nebo naopak informování Komise o opatřeních k nápravě) a za účelem přípravy odpovědi.

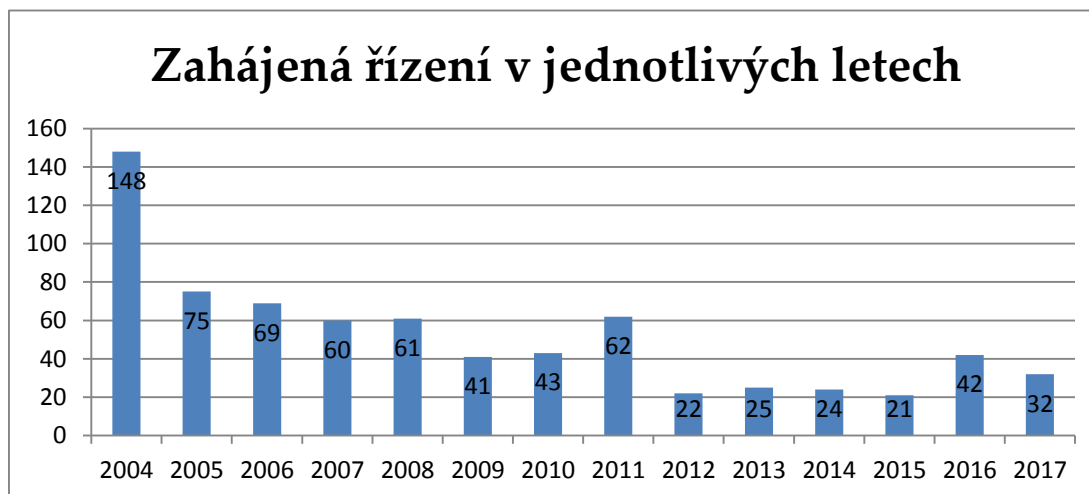
Následně, v případě, že je v řízení o porušení unijního práva podána žaloba k Soudnímu dvoru, činí VLZ, opět ve spolupráci s příslušnými rezorty, i všechny úkony v řízení před Soudním dvorem (v reakci na žalobu vypracovává žalobní odpověď, v reakci na repliku vypracovává dupliku, zastupuje vládu ČR na případném ústním jednání).

V případě potřeby je VLZ oprávněn vyžadovat potřebnou součinnost i dalších dotčených subjektů (zákon č. 186/2011 Sb., o poskytování součinnosti pro účely řízení před některými mezinárodními soudy a jinými mezinárodními kontrolními orgány a o změně zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů).

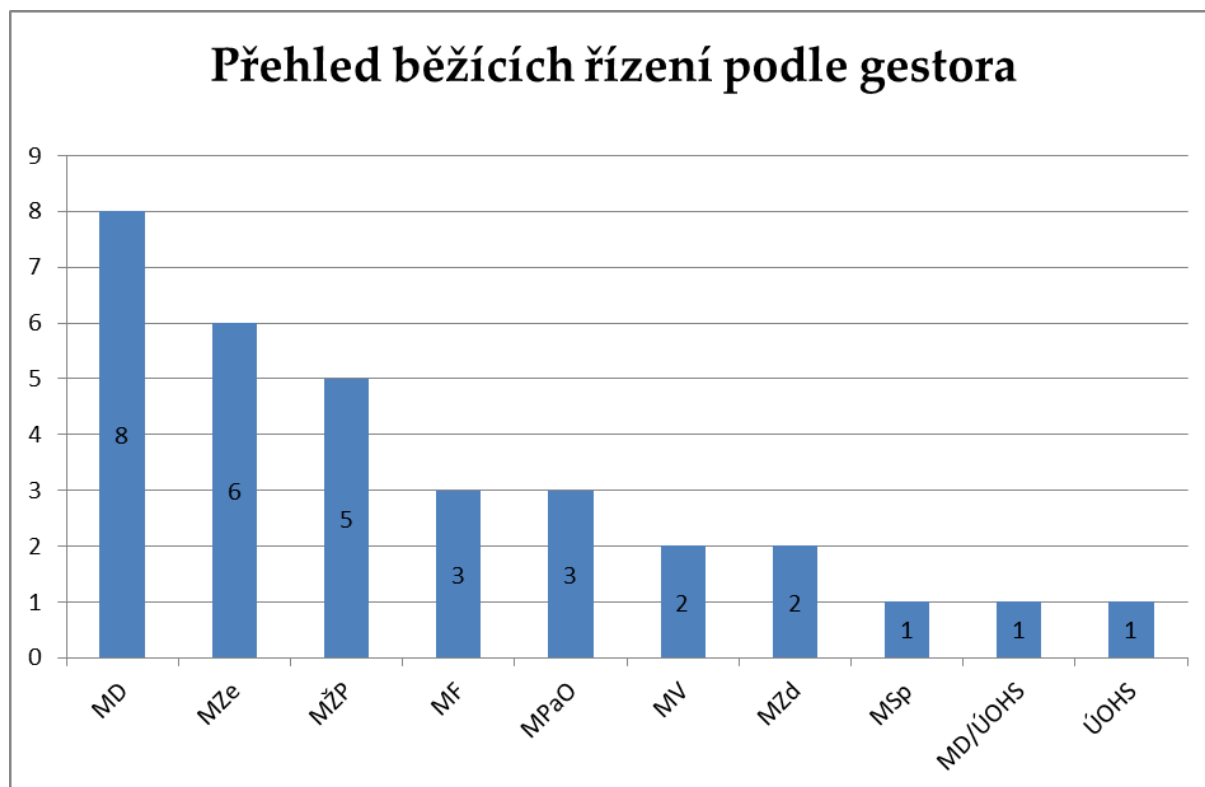
Řízení o porušení unijního práva vedená proti ČR

Celkový přehled

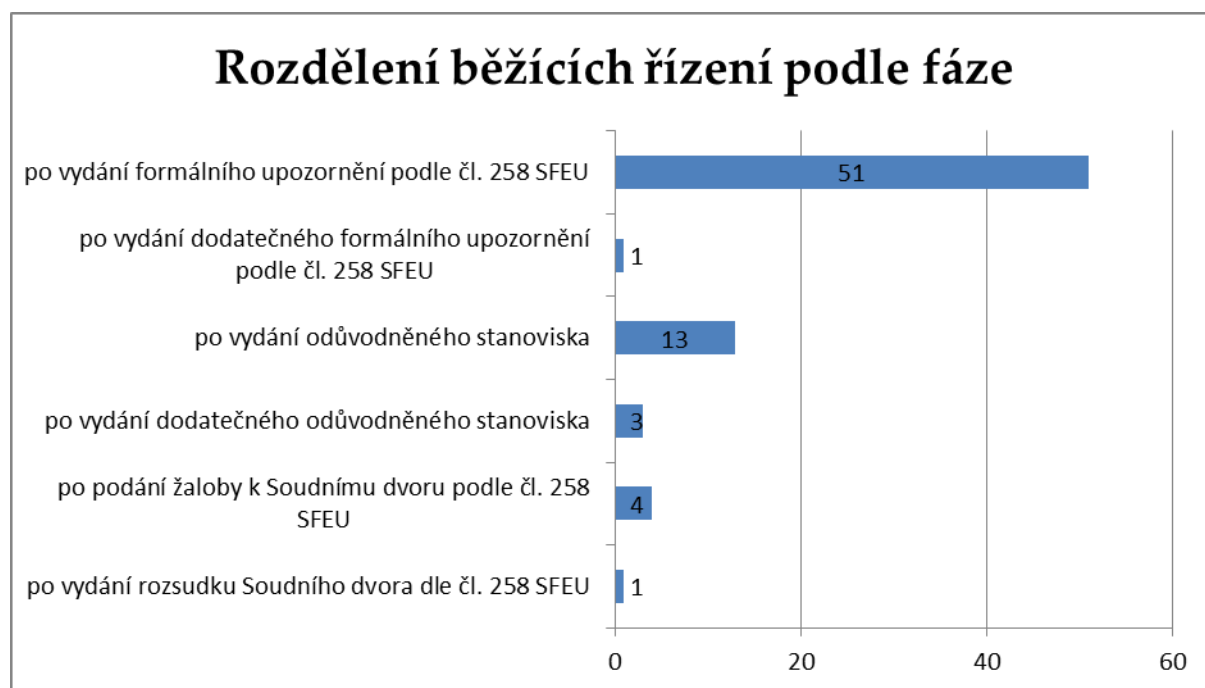
Do 31. prosince 2017 bylo proti ČR zahájeno (od přistoupení k Evropské unii dne 1. května 2004) celkem 725 řízení o porušení unijního práva.



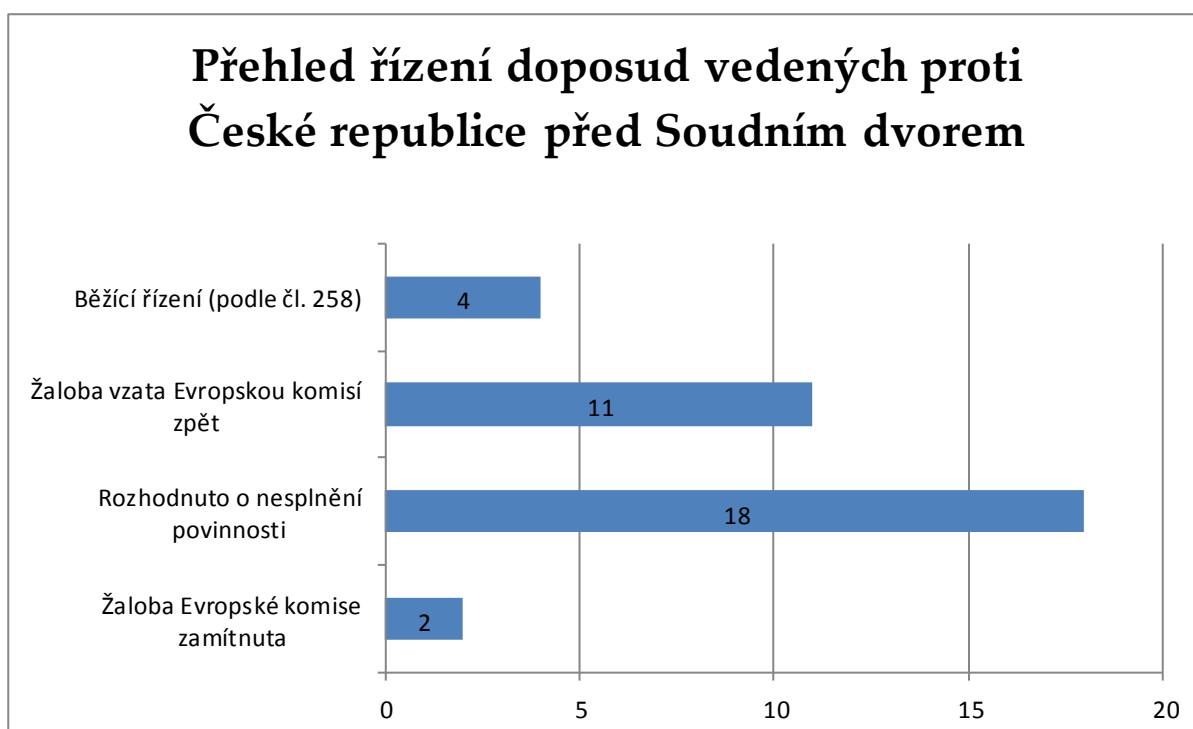
Rozdělení řízení zahájených v roce 2017 podle gestora je přitom následující:



Ze všech dosud zahájených řízení probíhá k 31. prosinci 2017 celkem 73 řízení o porušení unijního práva, která se k tomuto dni nacházela v následujících fázích:



Jen 34 z celkového počtu řízení o porušení unijního práva zahájených ode dne přistoupení České republiky k EU vyústilo do 31. prosince 2017 v podání žaloby k Soudnímu dvoru podle čl. 258 SFEU,²⁵ resp. v jednom případě následně v podání žaloby dle čl. 260 odst. 2 SFEU (tudíž celkový počet řízení zahájených proti České republice před Soudním dvorem činí 35).²⁶ Předmětem většiny těchto soudních žalob (18) byla absence transpozice směrnice. Ve zbývajících případech bylo ČR vytýkáno porušení unijního práva spočívající v nesprávné (či neúplné) transpozici směrnice či v nesprávné aplikaci unijního práva.



Tabulka pro přehlednost uvádí i řízení, kde Komise vzala žalobu zpět. Jde o situace, kdy dotčený členský stát v průběhu řízení před Soudním dvorem napraví vytýkané porušení práva EU. Řízení je na základě toho ukončeno bez vydání rozsudku ve věci. S ohledem na novou praxi Komise při uplatňování čl. 260 odst. 3 SFEU, v jejímž rámci Komise už nebude brát zpět žaloby v rámci nenotifikačních řízení, bude v budoucnu docházet ke zpětvzetí žalob pouze po nápravě vytýkaného porušení práva EU u věcných řízení.

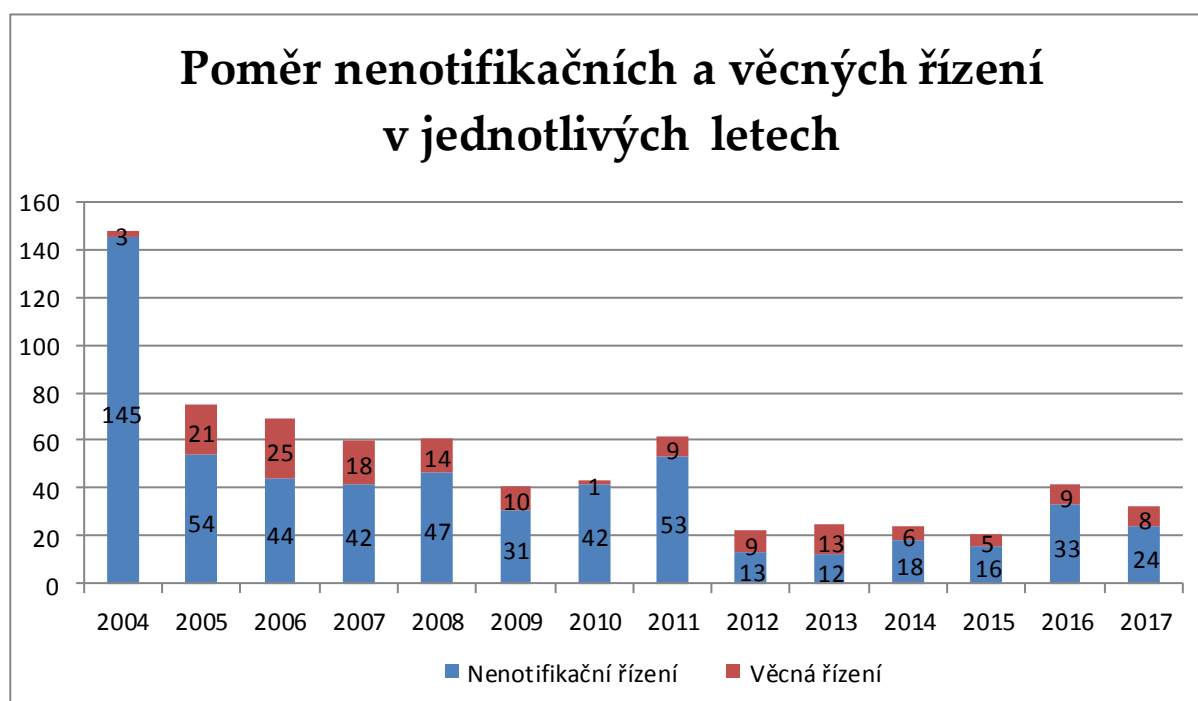
²⁵ V roce 2017 byla vůči České republice zahájena dvě řízení, a to *Komise v. Česká republika, C-399/17* [vývoz paliva Geobal do Polska], a *Komise v. Česká republika, C-719/17* [relokace uprchlíků].

²⁶ Do této „druhé“ fáze řízení podle čl. 260 odst. 2 SFEU se dostalo řízení *Komise v. Česká republika, C-241/11, EU:C:2013:423* [instituce zaměstnaneckého penzijního pojištění].

Nutno dodat, že Soudní dvůr rozhodne o nesplnění povinnosti členským státem i v případě, že žalobě Komise vyhoví jen z části, resp. shledá za odůvodněné jen některé žalobní důvody uplatněné Komisí.²⁷

Notifikační v. věcná řízení

Pokud jde o celkový poměr typů řízení – notifikačních vůči věcným – lze konstatovat, že do 31. prosince 2017 bylo vůči České republice zahájeno 574 notifikačních řízení a 151 věcných řízení. Jak vyplývá z přiloženého grafu, novou praxí Komise při uplatňování čl. 260 odst. 3 SFEU nedošlo k výraznějšímu navýšení počtu notifikačních řízení v porovnání s předchozími lety.



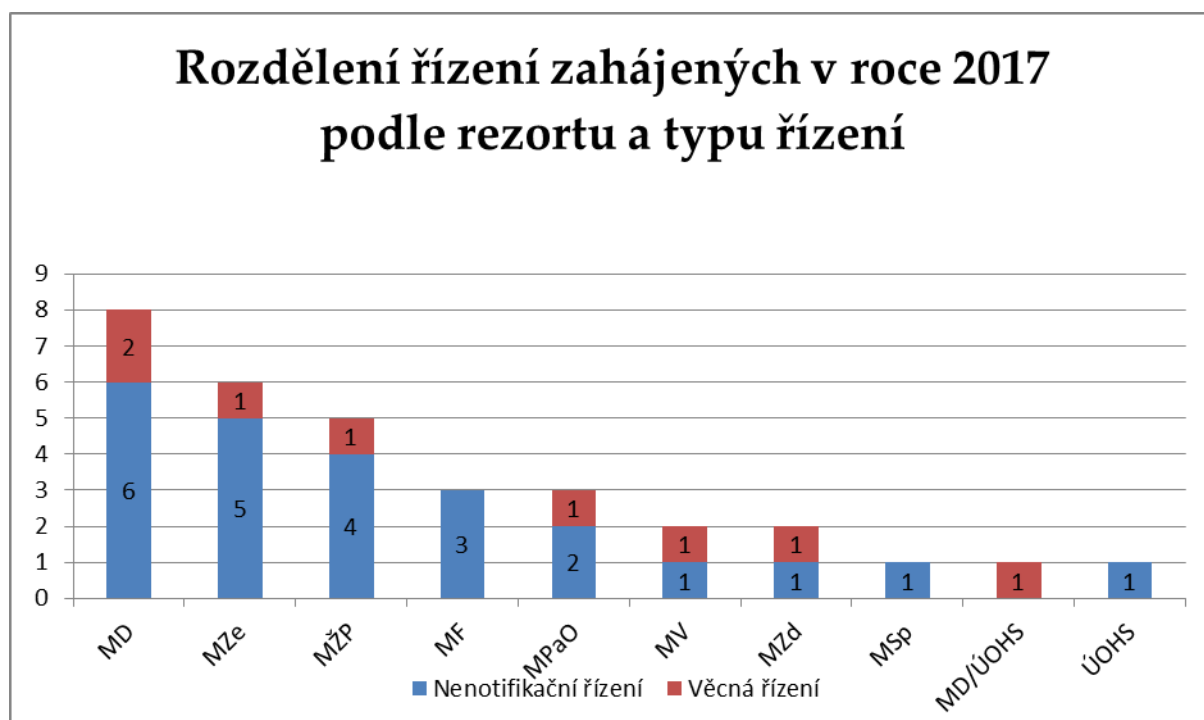
Vývoj v roce 2017 – nově zahájená řízení

V průběhu roku 2017 zahájila Komise proti České republice 32 nových řízení o porušení unijního práva, z toho 24 notifikačních a 8 věcných. Současně vydala jedno tzv. doplňující odůvodněné stanovisko. Tato dodatečná či opakovaná rozhodnutí vydává Komise zpravidla tehdy, pokud chce rozšířit rozsah řízení o nové prvky, např. pokud v mezidobí došlo ke změně skutkových okolností nebo k vývoji

²⁷ Viz rozsudek *Komise v. Česká republika*, C-545/10, EU:C:2013:509, v němž Soudní dvůr vyhověl čtyřem ze šesti žalobních důvodů.

v judikatuře Soudního dvora. V takovém případě je zapotřebí zpřesnit rozsah výtek vůči členskému státu, aby mu byla dána možnost se hájit.

Z 24 zahájených nenotifikačních řízení se jich 10 týkalo směrnic přijatých řádným legislativním postupem, tedy směrnic, které spadají do působnosti čl. 260 odst. 3 SFEU. Z těchto 10 řízení bylo v průběhu roku 2017 zastaveno 1 řízení.



Přehled nenotifikačních řízení zahájených v roce 2017

<i>Číslo</i>	<i>Předmět řízení</i>	<i>Zahájeno</i>
2017/0039	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/66/EU o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí na základě převedení v rámci společnosti	24.1.2017
2017/0040	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/94/EU o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva	24.1.2017
2017/0041	Směrnice Rady (EU) 2015/2376, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní	24.1.2017
2017/0042	Prováděcí směrnice Komise (EU) 2016/11, kterou se mění příloha II směrnice Rady 2002/57/ES o uvádění osiva olejnin a přadných rostlin na trh	24.1.2017
2017/0043	Prováděcí směrnice Komise 2014/98/EU, kterou se provádí směrnice Rady 2008/90/ES, pokud jde o zvláštní požadavky na rody a druhy ovocných rostlin uvedených v příloze I uvedené směrnice, zvláštní požadavky na dodavatele a podrobná pravidla pro úřední inspekce	24.1.2017
2017/0044	Směrnice Komise (EU) 2015/1480, kterou se mění několik příloh směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/107/ES a 2008/50/ES, kterými se stanoví pravidla pro referenční metody, ověřování údajů a umístění míst odběru vzorků při posuzování kvality vnějšího ovzduší	24.1.2017
2017/0045	Směrnice Komise (EU) 2016/774, kterou se mění příloha II směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/53/ES o vozidlech s ukončenou životností	24.1.2017
2017/0046	Prováděcí směrnice Komise 2014/96/EU o požadavcích na označování, uzavírání a balení rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin a ovocných rostlin určených k produkci ovoce, spadajících do oblasti působnosti směrnice Rady 2008/90/ES	24.1.2017

2017/0047	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/720, kterou se mění směrnice 94/62/ES, pokud jde o omezení spotřeby lehkých plastových nákupních tašek	24.1.2017
2017/0048	Prováděcí směrnice Komise 2014/97/EU, kterou se provádí směrnice Rady 2008/90/ES, pokud jde o registraci dodavatelů a odrůd a společný seznam odrůd	24.1.2017
2017/0049	Směrnice Rady 2014/112/EU, kterou se provádí Evropská dohoda o úpravě některých aspektů úpravy pracovní doby v odvětví vnitrozemské vodní dopravy uzavřená Evropským svazem vnitrozemské plavby (EBU), Evropskou organizací lodních kapitánů (ESO) a Evropskou federací pracovníků v dopravě (ETF)	24.1.2017
2017/0050	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/104/EU o určitých pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody podle vnitrostátního práva v případě porušení právních předpisů členských států a Evropské unie o hospodářské soutěži	24.1.2017
2017/0252	Prováděcí směrnice Komise (EU) 2016/317, kterou se mění směrnice Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 2002/54/ES, 2002/55/ES, 2002/56/ES a 2002/57/ES, pokud jde o úřední návštěvu balení osiva	31.5.2017
2017/0253	Směrnice Rady (EU) 2015/652, kterou se stanoví metody výpočtu a požadavky na podávání zpráv podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/70/ES o jakosti benzínu a motorové nafty	31.5.2017
2017/0313	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/52/EU, kterou se mění směrnice Rady 2011/92/EU o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí	19.7.2017
2017/0314	Směrnice Komise (EU) 2017/433, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/43/ES, pokud jde o seznam produktů pro obranné účely	19.7.2017

2017/0315	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/41/EU o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech	19.7.2017
2017/0316	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/45/EU o pravidelných technických prohlídkách motorových vozidel a jejich přípojných vozidel a o zrušení směrnice 2009/40/ES	19.7.2017
2017/0317	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/47/EU o silničních technických kontrolách užitkových vozidel provozovaných v Unii a o zrušení směrnice 2000/30/ES	19.7.2017
2017/0318	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/719, kterou se mění směrnice Rady 96/53/ES, kterou se pro určitá silniční vozidla provozovaná v rámci Společenství stanoví maximální přípustné rozměry pro vnitrostátní a mezinárodní provoz a maximální přípustné hmotnosti pro mezinárodní provoz	19.7.2017
2017/0319	Směrnice Komise (EU) 2016/2309, kterou se přílohy směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/68/ES o pozemní přepravě nebezpečných věcí počtvrté přizpůsobují vědeckému a technickému pokroku	19.7.2017
2017/0320	Směrnice Rady (EU) 2016/881, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní	19.7.2017
2017/0452	Směrnice Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/593 kterou se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU, pokud jde o ochranu finančních nástrojů a peněžních prostředků patřících zákazníkům, povinnosti při řízení produktů a pravidla vztahující se na poskytování nebo přijímání poplatků, provizí nebo jiných peněžních či nepeněžních výhod	26.9.2017
2017/0523	Směrnice Komise (EU) 2015/1787, kterou se mění přílohy II a III směrnice Rady 98/83/ES o jakosti vody určené k lidské spotřebě	23.11.2017

2017/0039	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/66/EU o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí na základě převedení v rámci společnosti	24.1.2017
2017/0040	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/94/EU o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva	24.1.2017
2017/0041	Směrnice Rady (EU) 2015/2376, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní	24.1.2017
2017/0042	Prováděcí směrnice Komise (EU) 2016/11, kterou se mění příloha II směrnice Rady 2002/57/ES o uvádění osiva olejnin a přadných rostlin na trh	24.1.2017
2017/0043	Prováděcí směrnice Komise 2014/98/EU, kterou se provádí směrnice Rady 2008/90/ES, pokud jde o zvláštní požadavky na rody a druhy ovocných rostlin uvedených v příloze I uvedené směrnice, zvláštní požadavky na dodavatele a podrobná pravidla pro úřední inspekce	24.1.2017
2017/0044	Směrnice Komise (EU) 2015/1480, kterou se mění několik příloh směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/107/ES a 2008/50/ES, kterými se stanoví pravidla pro referenční metody, ověřování údajů a umístění míst odběru vzorků při posuzování kvality vnějšího ovzduší	24.1.2017
2017/0045	Směrnice Komise (EU) 2016/774, kterou se mění příloha II směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/53/ES o vozidlech s ukončenou životností	24.1.2017
2017/0046	Prováděcí směrnice Komise 2014/96/EU o požadavcích na označování, uzavírání a balení rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin a ovocných rostlin určených k produkci ovoce, spadajících do oblasti působnosti směrnice Rady 2008/90/ES	24.1.2017

Přehled věcných řízení zahájených v roce 2017

<i>Číslo</i>	<i>Předmět řízení</i>	<i>Zahájeno</i>
2017/4003	Namítané protiprávní prodloužení smlouvy na elektronické mýtné	16.2.2017
2016/2126	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/59/ES o vydávání osvědčení strojvedoucím obsluhujícím hnací vozidla a vlaky v železničním systému Společenství	28.4.2017
2017/2042	Nesprávné provedení prováděcí směrnice Komise 2014/111/EU, kterou se mění směrnice 2009/15/ES s ohledem na přijetí určitých předpisů a souvisejících změn některých úmluv a protokolů Mezinárodní námořní organizace (IMO)	28.4.2017
2017/4036	Nesprávná aplikace nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 305/2011, jímž se stanoví harmonizované podmínky pro uvádění stavebních výrobků na trh a kterým se zrušuje směrnice Rady 89/106/EHS, a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti v případě uvádění na trh svodidel	18.5.2017
2017/2075	Nesprávná aplikace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES o hodnocení a řízení hluku ve venkovním prostředí pokud se týká hlukových map a akčních plánů v ČR	15.6.2017
2017/2092	Nedostatečná implementace rozhodnutí Rady 2015/1523 a 2015/1601 o relokacích	15.6.2017
2017/2084	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/63/EU o ochraně zvířat používaných pro vědecké účely	14.7.2017
2017/2152	Nesprávné provedení směrnice 2009/72/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a směrnice 2009/73/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem	8.12.2017

Rozhodnutí Komise o postupu v běžících řízeních učiněná v průběhu roku 2017

Ve 12 řízeních vydala Komise v průběhu roku 2017 odůvodněné stanovisko a v 1 řízení dodatečné odůvodněné stanovisko. Ve 2 řízeních Komise rozhodla o podání žaloby a v 1 řízení byla žaloba Komisí stažena.

<i>Číslo</i>	<i>Předmět řízení</i>	<i>Rozhodnutí</i>	<i>Datum</i>
2016/0606	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/54/EU o opatřeních usnadňujících výkon práv udělených pracovníkům v souvislosti s jejich volným pohybem	rozhodnuto o podání žaloby	4.10.2017
2017/2092	Nedostatečná implementace rozhodnutí Rady 2015/1523 a 2015/1601 o relokacích	rozhodnuto o podání žaloby	7.12.2017
2013/2266	Nesoulad vnitrostátní úpravy se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2004/49/ES o bezpečnosti železnic společenství	rozhodnutí o stažení žaloby	17.5.2017
2015/0261	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru	dodatečné odůvodněné stanovisko	14.7.2017
2016/0279	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/26/EU o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu	odůvodněné stanovisko	16.2.2017
2016/0605	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/67/EU o prosazování směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu	odůvodněné stanovisko	16.2.2017

2016/0606	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/54/EU o opatřeních usnadňujících výkon práv udělených pracovníkům v souvislosti s jejich volným pohybem	odůvodněné stanovisko	16.2.2017
2015/0263	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/27/EU, kterou se mění směrnice Rady 92/58/EHS, 92/85/EHS, 94/33/ES, 98/24/ES a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/37/ES s cílem uvést je do souladu s nařízením (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí	odůvodněné stanovisko	28.4.2017
2016/2016	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí	odůvodněné stanovisko	28.4.2017
2016/2131	Nesprávná transpozice a aplikace některých ustanovení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU o energetické náročnosti budov	odůvodněné stanovisko	15.6.2017
2017/0050	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/104/EU o určitých pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody podle vnitrostátního práva v případě porušení právních předpisů členských států a Evropské unie o hospodářské soutěži	odůvodněné stanovisko	14.7.2017
2015/2025	Nesprávné provedení směrnice Rady 2011/70/Euratom, kterou se stanoví rámec Společenství pro odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem	odůvodněné stanovisko	14.7.2017

2015/0176	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II)	odůvodněné stanovisko	14.7.2017
2015/0177	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/51/EU, kterou se mění směrnice 2003/71/ES a 2009/138/ES a nařízení 1060/2009, 1094/2010 a 1095/2010 s ohledem na pravomoci Evropského orgánu dohledu	odůvodněné stanovisko	14.7.2017
2017/2092	Nedostatečná implementace rozhodnutí Rady 2015/1523 a 2015/1601 o relokacích	odůvodněné stanovisko	26.7.2017
2013/2048	Nesprávná transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (EIA)	odůvodněné stanovisko	8.12.2017

Řízení ukončená v roce 2017

Celkem bylo v roce 2017 ukončeno 19 řízení (z toho 14 nenotifikačních a 5 věcných).

<i>Číslo</i>	<i>Předmět řízení</i>	<i>Ukončeno</i>
2016/0607	Směrnice Komise 2014/80/EU, kterou se mění příloha II směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/118/ES o ochraně podzemních vod před znečištěním a zhoršováním stavu	15.2.2017
2016/0039	Směrnice Rady 2014/86/EU, kterou se mění směrnice 2011/96/EU o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností z různých členských států	15.2.2017
2015/2185	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/122 o ochraně spotřebitele ve vztahu k některým aspektům smluv o dočasném užívání ubytovacího zařízení (timeshare), o dlouhodobých rekreačních produktech, o dalším prodeji a o výměně	27.4.2017
2011/2219	Jazykové požadavky na označování vín	27.4.2017
2016/0605	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/67/EU o prosazování směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012 o správní spolupráci prostřednictvím systému pro výměnu informací o vnitřním trhu („nařízení o systému IMI“)	14.6.2017
2015/2191	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/126/ES o řidičských průkazech	14.6.2017
2015/0381	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/34/EU o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků, o změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/43/ES a o zrušení směrnic Rady 78/660/EHS a 83/349/EHS	13.7.2017
2016/0280	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/28/EU o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se dodávání výbušnin pro civilní použití na trh a dozoru nad nimi	13.7.2017

2016/0507	Směrnice Komise v přenesené pravomoci 2014/109/EU, kterou se mění příloha II směrnice EP a Rady 2014/40/EU vytvořením knihovny obrazových varování pro použití na tabákových výrobcích	13.7.2017
2017/0041	Směrnice Rady (EU) 2015/2376, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní	13.7.2017
2016/0033	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/50/EU, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/109/ES o harmonizaci požadavků na průhlednost týkajících se informací o emitentech, jejichž cenné papíry jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/71/ES o prospektu, který má být zveřejněn při veřejné nabídce nebo přijetí cenných papírů k obchodování a směrnice Komise 2007/14/ES, kterou se stanoví prováděcí pravidla k některým ustanovením směrnice 2004/109/ES	4.10.2017
2013/4332	Registrace nitrofenolátů jako pomocných rostlinných přípravků podle zákona o hnojivech	4.10.2017
2015/0263	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/27/EU, kterou se mění směrnice Rady 92/58/EHS, 92/85/EHS, 94/33/ES, 98/24/ES a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/37/ES s cílem uvést je do souladu s nařízením (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí	7.12.2017
2017/0044	směrnice Komise (EU) 2015/1480, kterou se mění několik příloh směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/107/ES a 2008/50/ES, kterými se stanoví pravidla pro referenční metody, ověřování údajů a umístění míst odběru vzorků při posuzování kvality vnějšího ovzduší	7.12.2017
2017/0047	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/720, kterou se mění směrnice 94/62/ES, pokud jde o omezení spotřeby lehkých plastových nákupních tašek	7.12.2017

2009/4482	Požadavky na výkon podnikatelské činnosti v oblasti hazardních her	7.12.2017
2016/0720	Směrnice Komise (EU) 2015/565, kterou se mění směrnice 2006/86/ES, pokud jde o některé technické požadavky na kódování lidských tkání a buněk	7.12.2017
2016/0721	Směrnice Komise (EU) 2015/566, kterou se provádí směrnice 2004/23/ES, pokud jde o postupy pro ověřování rovnocenných jakostních a bezpečnostních norem pro dovážené tkáně a buňky	7.12.2017
2017/0320	Směrnice Rady (EU) 2016/881, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní	7.12.2017

Řízení projednávaná v roce 2017 před Soudním dvorem

Během roku 2017 probíhala písemná fáze řízení ve věci C-575/16 *Komise v. Česká republika*, v níž bylo České republice vytýkáno, že podmiňuje výkon činnosti notáře českým státním občanstvím, a dále ústní fáze řízení ve věci C-314/16 *Komise v. Česká republika*, v níž bylo České republice vytýkáno, že nesprávně provedla vymezení dvou kategorií vozidel stanovených směrnicí o řidičských průkazech. V uvedených věcech vynesl Soudní dvůr během prvního čtvrtletí roku 2018 rozsudky konstatující nesplnění povinností Českou republikou ve vytýkaných ohledech.

Během roku 2017 probíhala rovněž písemná fáze řízení ve věci C-399/17 *Komise v. Česká republika*, v níž je České republice vytýkáno, že odmítá údajně v rozporu s nařízením o přepravě odpadů zajistit, aby byla látka Geobal, která byla vyvezena do Polska, převzata zpět do České republiky.

Dále podala Komise dne 22. prosince 2017 žalobu ve věci C-719/17, v níž České republice vytýká nedostatečnou implementaci rozhodnutí Rady o relokacích uprchlíků. Žaloba ve věci neprovedení směrnice o opatřeních usnadňujících výkon práv udělených pracovníkům v souvislosti s jejich volným pohybem nebyla dosud podána.

Dne 19. června 2017 byla z rejstříku Soudního dvora vyškrtuta věc C-606/15 *Komise v. Česká republika*, v níž Komise vytýkala, že Česká republika nesprávně provedla některá ustanovení směrnice o bezpečnosti železnic.

Žaloba v režimu čl. 260 odst. 3 SFEU nebyla proti České republice doposud podána.

Přehled řízení o porušení unijního práva běžících ke dni 31. prosince 2017

Ke dni 31. prosince 2017 bylo proti České republice vedeno celkem 73 řízení pro porušení povinnosti, z toho 34 věcných a 39 nenotifikačních.

<i>Číslo</i>	<i>Předmět řízení</i>	<i>Fáze</i>
2011/4089	Neuznání některých nizozemských puncovních značek	po vydání rozsudku dle čl. 258 SFEU
2014/2065	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/126 o řidičských průkazech	po podání žaloby
2006/2230	Podmínka českého občanství u notářů	po podání žaloby
2014/4234	Vývoz paliva Geobal z České republiky do Polska	po podání žaloby
2017/2092	Nedostatečná implementace rozhodnutí Rady o relokacích uprchlíků	po podání žaloby
2016/0606	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/54/EU o opatřeních usnadňujících výkon práv udělených pracovníkům v souvislosti s jejich volným pohybem	rozhodnuto o podání žaloby
2008/2186	Překračování mezních limitů PM10 v ovzduší stanovených směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu	dodatečné odůvodněné stanovisko
2012/2239	Soudní přezkum neudělení víza	dodatečné odůvodněné stanovisko
2015/0261	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru	dodatečné odůvodněné stanovisko
2011/2077	Nesprávná transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států	odůvodněné stanovisko

2012/2115	Právo občanů EU stát se členy politické strany nebo ji založit	odůvodněné stanovisko
2012/4152	Požadavky na poskytování služeb elektronických komunikací v České republice	odůvodněné stanovisko
2016/0174	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/61/EU o opatřeních ke snížení nákladů na budování vysokorychlostních sítí elektronických komunikací	odůvodněné stanovisko
2016/0279	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/26/EU o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu	odůvodněné stanovisko
2016/2016	Nesprávného provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí	odůvodněné stanovisko
2016/2131	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU o energetické náročnosti budov	odůvodněné stanovisko
2015/0176	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II)	odůvodněné stanovisko
2015/0177	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/51/EU, kterou se mění směrnice 2003/71/ES a 2009/138/ES a nařízení 1060/2009, 1094/2010 a 1095/2010 s ohledem na pravomoci Evropského orgánu dohledu	odůvodněné stanovisko
2015/2025	Nesprávné provedení směrnice Rady 2011/70/Euratom, kterou se stanoví rámec Společenství pro odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem	odůvodněné stanovisko

2017/0050	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/104/EU o určitých pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody podle vnitrostátního práva v případě porušení právních předpisů členských států a Evropské unie o hospodářské soutěži	odůvodněné stanovisko
2013/2048	Nesprávná transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/92/EU o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (EIA)	odůvodněné stanovisko
2013/4079	Nesprávné uplatnění směrnice EIA na projekt skládkování nebezpečného odpadu z lagun Ostramo	dodatečné formální upozornění
2005/2039	Neslučitelnost dohody mezi vládou České republiky a vládou Spojených států amerických o letecké dopravě s právem Společenství	formální upozornění
2011/2015	Neslučitelnost dohody mezi vládou České republiky a Ruskou federací o letecké dopravě s právem Společenství	formální upozornění
2011/4154	Stížnost na neprovedení plné EIA ve vztahu k projektu Závod na energetické využití komunálního odpadu Chotíkov - ZEVO Chotíkov	formální upozornění
2013/2204	Nesprávná transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu	formální upozornění
2014/0047	Směrnice Rady 2011/85/EU o požadavcích na rozpočtové rámce členských států	formální upozornění
2014/2104	Nesplnění požadavků nařízení 550/2004 a 549/2004 o poskytování letových navigačních služeb na jednotném evropském nebi	formální upozornění
2014/2174	Nesprávné uplatňování směrnice Rady 2000/43/ES, kterou se provádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ, v oblasti vzdělávání	formální upozornění

2015/0379	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany	formální upozornění
2015/0380	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu	formální upozornění
2016/0038	Směrnice Rady 2014/107/EU, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní	formální upozornění
2016/4003	Nevyhlášení všech evropských významných lokalit v ČR dle směrnice Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin	formální upozornění
2016/2050	Neprovedení notifikací opatření dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 994/2010 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu	formální upozornění
2016/0275	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/17/EU o smlouvách o spotřebitelském úvěru na nemovitosti určené k bydlení	formální upozornění
2016/2062	Překračování mezních limitů NO ₂ stanovených směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu	formální upozornění
2016/0505	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/56/EU, kterou se mění směrnice 2006/43/ES o povinném auditu ročních a konsolidovaných účetních závěrek	formální upozornění
2016/0506	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/53/EU o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se dodávání rádiových zařízení na trh a zrušení směrnice 1999/5/ES	formální upozornění

2016/0508	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/40/EU o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se výroby, obchodní úpravy a prodeje tabákových a souvisejících výrobků a o zrušení směrnice 2001/37/ES	formální upozornění
2016/0608	Prováděcí směrnice Komise (EU) 2015/2392 k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 596/2014, pokud jde o oznamování skutečných nebo možných porušení tohoto nařízení příslušným orgánům	formální upozornění
2016/0609	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/57/EU o trestních sankcích za zneužívání trhu	formální upozornění
2016/2117	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/57/ES o interoperabilitě železničního systému ve Společenství	formální upozornění
2016/2141	Nesprávná aplikace směrnice Rady 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod	formální upozornění
2016/2175	Nesprávné provedení čl. 13 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 715/2007 o schvalování typu motorových vozidel z hlediska emisí z lehkých osobních vozidel a z užitkových vozidel (Euro 5 a Euro 6) a z hlediska přístupu k informacím o opravách a údržbě a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/46/ES, kterou se stanoví rámec pro schvalování motorových vozidel a jejich přípojných vozidel, jakož i systémů, konstrukčních částí a samostatných technických celků určených pro tato vozidla	formální upozornění
2016/0717	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/36/EU o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem zaměstnání jako sezónní pracovníci	formální upozornění
2016/0718	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/42/EU o zajišťování a konfiskaci nástrojů a výnosů z trestné činnosti v Evropské unii	formální upozornění

2016/0719	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/92/EU o porovnatelnosti poplatků souvisejících s platebními účty, změně platebního účtu a přístupu k platebním účtům se základními prvky	formální upozornění
2017/0039	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/66/EU o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí na základě převedení v rámci společnosti	formální upozornění
2017/0040	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/94/EU o zavádění infrastruktury pro alternativní paliva	formální upozornění
2017/0042	Prováděcí směrnice Komise (EU) 2016/11, kterou se mění příloha II směrnice Rady 2002/57/ES o uvádění osiva olejnin a přadných rostlin na trh	formální upozornění
2017/0043	Prováděcí směrnice Komise 2014/98/EU, kterou se provádí směrnice Rady 2008/90/ES, pokud jde o zvláštní požadavky na rody a druhy ovocných rostlin uvedených v příloze I uvedené směrnice, zvláštní požadavky na dodavatele a podrobná pravidla pro úřední inspekce	formální upozornění
2017/0045	Směrnice Komise (EU) 2016/774, kterou se mění příloha II směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/53/ES o vozidlech s ukončenou životností	formální upozornění
2017/0046	Prováděcí směrnice Komise 2014/96/EU o požadavcích na označování, uzavírání a balení rozmnožovacího materiálu ovocných rostlin a ovocných rostlin určených k produkci ovoce, spadajících do oblasti působnosti směrnice Rady 2008/90/ES	formální upozornění
2017/0048	Prováděcí směrnice Komise 2014/97/EU, kterou se provádí směrnice Rady 2008/90/ES, pokud jde o registraci dodavatelů a odrůd a společný seznam odrůd	formální upozornění

2017/0049	Směrnice Rady 2014/112/EU, kterou se provádí Evropská dohoda o úpravě některých aspektů úpravy pracovní doby v odvětví vnitrozemské vodní dopravy uzavřená Evropským svazem vnitrozemské plavby (EBU), Evropskou organizací lodních kapitánů (ESO) a Evropskou federací pracovníků v dopravě (ETF)	formální upozornění
2017/4003	Namítané protiprávní prodloužení smlouvy na elektronické mýtné	formální upozornění
2016/2126	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/59/ES o vydávání osvědčení strojvedoucím obsluhujícím hnací vozidla a vlaky v železničním systému Společenství	formální upozornění
2017/2042	Nesprávné provedení prováděcí směrnice Komise 2014/111/EU, kterou se mění směrnice 2009/15/ES s ohledem na přijetí určitých předpisů a souvisejících změn některých úmluv a protokolů Mezinárodní námořní organizace (IMO)	formální upozornění
2017/4036	Nesprávná aplikace nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 305/2011, kterým se stanoví harmonizované podmínky pro uvádění stavebních výrobků na trh a kterým se zrušuje směrnice Rady 89/106/EHS, a směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 o postupu při poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti v případě uvádění na trh svodidel	formální upozornění
2017/0252	Prováděcí směrnice Komise (EU) 2016/317, kterou se mění směrnice Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 2002/54/ES, 2002/55/ES, 2002/56/ES a 2002/57/ES, pokud jde o úřední návěsku balení osiva	formální upozornění
2017/0253	Směrnice Rady (EU) 2015/652, kterou se stanoví metody výpočtu a požadavky na podávání zpráv podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/70/ES o jakosti benzínu a motorové nafty	formální upozornění

2017/2075	Nesprávná aplikace směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/49/ES o hodnocení a řízení hluku ve venkovním prostředí pokud se týká hlukových map a akčních plánů v ČR	formální upozornění
2017/2084	Nesprávné provedení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/63/EU o ochraně zvířat používaných pro vědecké účely	formální upozornění
2017/0313	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/52/EU, kterou se mění směrnice Rady 2011/92/EU o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí	formální upozornění
2017/0314	Směrnice Komise (EU) 2017/433, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/43/ES, pokud jde o seznam produktů pro obranné účely	formální upozornění
2017/0315	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/41/EU o evropském vyšetřovacím příkazu v trestních věcech	formální upozornění
2017/0316	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/45/EU o pravidelných technických prohlídkách motorových vozidel a jejich přípojných vozidel a o zrušení směrnice 2009/40/ES	formální upozornění
2017/0317	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/47/EU o silničních technických kontrolách užitkových vozidel provozovaných v Unii a o zrušení směrnice 2000/30/ES	formální upozornění
2017/0318	Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/719, kterou se mění směrnice Rady 96/53/ES, kterou se pro určitá silniční vozidla provozovaná v rámci Společenství stanoví maximální přípustné rozměry pro vnitrostátní a mezinárodní provoz a maximální přípustné hmotnosti pro mezinárodní provoz	formální upozornění

2017/0319	Směrnice Komise (EU) 2016/2309, kterou se přílohy směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/68/ES o pozemní přepravě nebezpečných věcí počtvrté přizpůsobují vědeckému a technickému pokroku	formální upozornění
2017/0452	Směrnice Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/593 kterou se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/65/EU, pokud jde o ochranu finančních nástrojů a peněžních prostředků patřících zákazníkům, povinnosti při řízení produktů a pravidla vztahující se na poskytování nebo přijímání poplatků, provizí nebo jiných peněžních či nepeněžních výhod	formální upozornění
2017/0523	Směrnice Komise (EU) 2015/1787, kterou se mění přílohy II a III směrnice Rady 98/83/ES o jakosti vody určené k lidské spotřebě	formální upozornění
2017/2152	Nesprávné provedení směrnice 2009/72/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a směrnice 2009/73/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem	formální upozornění

ŘÍZENÍ O ŽALOBĚ NA NEPLATNOST AKTU EU

Do působnosti VLZ patří také žaloby ČR na neplatnost aktů EU, kterými se lze domáhat zrušení právního aktu EU, a žaloby na nečinnost, kterými se lze domáhat určení, že orgán EU porušil unijní právo tím, že právní akt EU naopak nepřijal, ač ho přijmout měl.

Žalobu na neplatnost nebo na nečinnost je oprávněn podat VLZ ve spolupráci s dotčenými resorty a po předchozím souhlasu vlády. Prostřednictvím VLZ následně probíhá veškerá komunikace s Tribunálem, popř. Soudním dvorem (zasílání podání, vystupování na ústním jednání apod.).

Obecně k řízení o žalobách na neplatnost a na nečinnost

Řízení o žalobě na neplatnost aktu EU (čl. 263 SFEU)

Příslušným k projednávání těchto žalob je ve většině případů Tribunál.²⁸

Lhůta pro podání žaloby činí dva měsíce ode dne vyhlášení dotčeného aktu v Úředním věstníku EU, resp. od jeho oznámení členskému státu (čl. 263 SFEU).²⁹ Svojí povahou je řízení před Tribunálem, popř. Soudním dvorem, v případě žalob na neplatnost aktu EU sporným řízením, tj. ČR jakožto žalobce musí svá tvrzení dokazovat, zatímco snahou žalovaného orgánu EU je tato tvrzení vyvrátit. Řízení je založeno často jak na právní argumentaci, tak na skutkových okolnostech, které je nutno doložit důkazy, resp. příslušnými dokumenty.

Procesní pravidla řízení před Tribunálem, popř. Soudním dvorem, jsou upravena ve Statutu Soudního dvora Evropské unie, resp. JŘ Tribunálu, popř. JŘ Soudního dvora. Řízení je členěno na písemnou a ústní část. Písemné procesní kroky zpravidla zahrnují: 1) podání žaloby, 2) žalobní odpověď žalované strany, 3) repliku žalující strany a 4) dupliku žalované strany. Ústní část jednání se zpravidla koná pouze na výslovnou žádost některého z účastníků řízení (konání ústního jednání je nicméně v praxi *de facto* pravidlem). ČR může požádat další zainteresované členské státy o intervenci v její prospěch, přičemž sama ve prospěch jiných členských států v některých případech intervenuje.

²⁸ Srov. čl. 263 SFEU ve spojení s čl. 256 SFEU a čl. 51 Statutu Soudního dvora Evropské unie.

²⁹ Srov. dále čl. 50 a 51 Jednacího řádu Soudního dvora EU a čl. 102 Jednacího řádu Tribunálu (dostupné na www.curia.eu – sekce *Texty upravující řízení*).

Řízení o žalobě na nečinnost (čl. 265 SFEU)

Pro řízení o žalobě na nečinnost platí *mutatis mutandis* to, co je výše uvedeno k řízení o žalobě na neplatnost. Odlišný je postup pro podání žaloby: příslušný orgán, instituce nebo jiný unijní subjekt musí být nejprve vyzván, aby jednal, a teprve pak, nevyjádří-li se daný orgán, instituce nebo jiný subjekt ve lhůtě dvou měsíců od této výzvy, může být podána žaloba na nečinnost, a to ve lhůtě dalších dvou měsíců. Pokud daný orgán v dané lhůtě stanovisko zaujme, tvrzená nečinnost je tím ukončena a je případně nutno podat žalobu na neplatnost.³⁰

V této souvislosti je třeba zdůraznit, že není nečinností přijetí rozhodnutí odlišného od rozhodnutí, o které usiluje dotčená osoba.³¹ Kromě toho je ustálenou judikaturou Soudního dvora, že žalobu na neplatnost je možné podat „proti veškerým aktům přijatým orgány bez ohledu na jejich povahu či formu, jejichž účelem je vyvolat závazné právní účinky, jimiž mohou být dotčeny zájmy žalobce tím, že podstatným způsobem změni jeho právní postavení“.³² Jinými slovy i pouhý dopis může být aktem ve smyslu čl. 263 SFEU.³³

Žaloby ČR

Od přistoupení k EU do 31. prosince 2017 podala ČR 14 žalob na neplatnost aktu EU. O šesti z nich již bylo rozhodnuto, ve třech věcech byla žaloba stažena (ve dvou případech z toho důvodu, že Komise uznala své pochybení a napadený akt sama zrušila) a v pěti věcech řízení k 31. prosinci 2017 stále probíhá. Níže uvádíme stručný popis probíhajících případů i věcí, které byly v roce 2017 ukončeny.

ČR doposud nepodala žádnou žalobu na nečinnost.

T-147/15 Česká republika v. Komise (antidumpingové clo)

V roce 2015 byla podána žaloba na neplatnost rozhodnutí Komise, jímž České republice ukládá uhradit do vlastních zdrojů Unie částku 53 mil. Kč z titulu údajného nesplnění povinností při doměření a výběru antidumpingového cla. Řízení bylo přerušeno do rozhodnutí Soudního dvora o případech C-593/15 P a C-594/15 P

³⁰ Srov. rozsudek *CTRS Laboratoires v. Komise*, T-12/12, EU:T:2012:343, bod 43.

³¹ Rozsudek *Deutscher Komponistenverband*, 8/71, EU:C:1971:82.

³² Rozsudek *Komise v. Planet*, C-314/11 P, EU:C:2012:823, bod 94.

³³ Z toho důvodu jsou žaloby někdy formulovány alternativně (viz např. *CTRS Laboratoires v. Komise*, T-12/12, cit. výše, kde žalobkyně požadovala konstatovat nečinnost Komise a podpůrně navrhovala zrušení jejího dopisu), nebo je ve stejné věci podána žaloba na neplatnost i žaloba na nečinnost (ilustrací tohoto postupu jsou případy C-63/12 *Komise v. Rada* a C-196/12 *Komise v. Rada*).

Slovensko v. Komise a *C-599/15 P Rumunsko v. Komise*, v nichž Slovensko a Rumunsko podaly kasační opravný prostředek proti rozhodnutí Tribunálu o nepřípustnosti jejich žalob z obdobných právních důvodů, na jejichž základě se Komise domáhá nepřípustnosti žaloby i v tomto řízení. Soudní dvůr o uvedených případech rozhodl dne 25. října 2017 s tím, že kasační opravné prostředky v plném rozsahu zamítnul. Tribunál v této věci dosud nerozhodl.

C-696/15 P Česká republika v. Komise (dopravní systémy)

V roce 2015 Tribunál zamítl žaloby České republiky ve věcech T-659/13 a T-660/13 na neplatnost nařízení Komise v přenesené pravomoci č. 885/2013 a nařízení Komise v přenesené pravomoci č. 886/2013. Důvodem žaloby bylo, že obě nařízení v rozporu se základním aktem (směrnicí 2010/40) stanovila pro ČR závazné povinnosti v oblasti zavádění inteligentních dopravních systémů (ITS). Proti tomuto rozsudku podala ČR v roce 2015 kasační opravný prostředek. Soudní dvůr dne 26. července 2017 kasační opravný prostředek zamítnul, avšak uznal část námitek České republiky proti odůvodnění rozsudku Tribunálu, které se týkaly šíře diskrece Komise při přijímání aktů v přenesené pravomoci.

T-627/16 Česká republika v. Komise (korekce ze tří auditů v zemědělství)

ČR v roce 2016 podala žalobu proti rozhodnutí Komise, kterým byla ČR uložena finanční korekce ze tří různých auditů (SAPS, investice ve vinařství a požadavky podmíněnosti) v celkové výši 30,5 mil. Euro.

C-4/17 P Česká republika v. Komise (restrukturalizace vinic)

ČR nesouhlasí s postupem Komise, která označila vyplácení podpor na daná opatření jako nezpůsobilá, i když tato opatření nebyla ze strany Komise při schválení programu podpor pro restrukturalizaci vinic namítána. Tribunál dne 20. října 2016 žalobu ve věci T-141/15 zamítl, když dospěl k závěru, že nevznesení připomínek ze strany Komise k návrhu programu podpory nemá pro Komisi žádnou závaznost, tj. členský stát se nemůže dovolávat toho, že Komise s obsahem programu podpory souhlasila. Proti tomuto rozsudku byl dne 4. ledna 2017 podán kasační opravný prostředek k Soudnímu dvoru.

T-18/17 Česká republika v. Komise (eurodenaturant)

Dne 13. ledna 2017 byla podána žaloba na neplatnost prováděcího nařízení Komise 2016/1867, kterým se mění příloha nařízení (ES) č. 3199/93 o vzájemném uznávání úplné denaturace lihu pro účely osvobození od spotřební daně. Se žalobou byl spojen

i návrh na odklad provádění napadeného aktu. Dotčeným nařízením byla zrušena možnost používat pro tzv. úplnou denaturaci lihu (proces, kdy je líh smísen s látkou vylučující jeho použití k výrobě alkoholických nápojů) národní denaturační směsi a bylo povoleno používat pouze jednotnou denaturační směs. V návaznosti na žalobu Komise uznala své pochybení při přijímání napadeného nařízení a sama jej zrušila. Žaloba byla proto stažena.

C-482/17 Česká republika v. Parlament a Rada (směrnice o zbraních)

Dne 9. srpna 2017 byla podána žaloba na neplatnost směrnice Evropského parlamentu a Rady 2017/853, kterou se mění směrnice Rady 91/477/EHS o kontrole nabývání a držení zbraní. Se žalobou byl spojen také návrh na odklad provádění napadené směrnice. Tato směrnice zpřísňuje regulaci týkající se nabývání a držení zbraní, zejména tím, že některé zbraně přesouvá do kategorií s přísnější regulací.

T-629/17 Česká republika v. Komise (broadcasting)

Dne 18. září 2017 byla podána žaloba na neplatnost prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se ruší část pomoci Evropského sociálního fondu a Evropského fondu pro regionální rozvoj. Sporným je, zda může být z unijních operačních programů financováno přímé zadání veřejných zakázek na výrobu programového obsahu určeného k vysílání vysílacími společnostmi.

INTERVENTENCE

ČR má na základě čl. 40 Statutu Soudního dvora ve spojení s čl. 129 až 132 JŘ Soudního dvora, resp. s čl. 142 až 145 JŘ Tribunálu, možnost vstupovat jako vedlejší účastník do řízení vedených mezi jinými subjekty na podporu jedné ze stran sporu. Žádost o vstup do řízení se podává ve lhůtě šesti týdnů ode dne zveřejnění oznámení o zahájení tohoto řízení v Úředním věstníku EU.³⁴ Po vstupu do řízení a obdržení procesních písemností je vedlejšímu účastníkovi umožněno předložit k věci své písemné vyjádření, případně se účastnit ústního jednání.

Této možnosti bylo od přistoupení ČR k EU do 31. 12. 2017 využito celkem ve 105 případech, z toho v roce 2017 v 6 případech.

Nejčastějším důvodem pro intervenci ČR je podpora členských států žalovaných Evropskou komisí z obdobných důvodů, pro které podala Evropská komise žalobu proti České republice.

ČR rovněž často intervenuje v řízeních týkajících se vnějších vztahů EU či pravomocí jednotlivých orgánů Unie. Všechna tato řízení jsou charakterizována snahou těchto orgánů (zejména Evropské komise a Evropského parlamentu) o širší vymezení kompetencí po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost.

V ostatních případech je intervence ČR založena na důvodech rozličného charakteru (podpora Rady, popř. Komise v otázkách přístupu veřejnosti k dokumentům institucí či v otázkách boje proti terorismu, řízení týkající se rozlišování mezi čl. 290 a 291 SFEU, podpora Rady ve věci pravidelné úpravy platů úředníků EU, výklad čl. 260 odst. 3 SFEU atd.).

Věci, v nichž ČR v roce 2017 požádala o vstup do řízení

T-738/16 La Quadrature du Net a další v. Komise

Nezisková organizace se přímou žalobou domáhá zrušení prováděcího rozhodnutí Komise 2016/1250 (tzv. „Ochranný štít EU-USA“) z důvodu jeho údajného rozporu s Listinou. ČR vstoupila do řízení na straně Komise.

T-53/17 Austrian Power Grid v. ACER

Žalobou podanou u Tribunálu se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí Agentury pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER), kterým došlo ke změně návrhu přenosové soustavy. Žalobkyně jako důvod pro zrušení rozhodnutí uváděla

³⁴ Čl. 130 JŘ Soudního dvora a čl. 143 JŘ Tribunálu. Pro řízení o kasačním opravném prostředku činí uvedená lhůta jeden měsíc (čl. 190 odst. 2 JŘ Soudního dvora a čl. 213 odst. 2 JŘ Tribunálu).

mj. nedostatek pravomoci agentury přijmout toto rozhodnutí, resp. nesprávné právní posouzení klíčových právních otázek a nedostatek odůvodnění napadeného rozhodnutí. ČR do řízení vstoupila na straně ACER. Žalobkyně nicméně svou žalobu následně vzala zpět a věc byla dne 30. června 2017 vyškrtána z rejstříku Tribunálu.

T-217/17 FVE Holýšov a další v. Komise

Žalobou podanou u Tribunálu se někteří výrobci elektřiny a příjemci podpory na výrobu elektřiny z obnovitelných zdrojů energie v České republice domáhají zrušení rozhodnutí Komise, kterým byl český systém podpor označen za státní podporu slučitelnou s vnitřním trhem. Neplatnost rozhodnutí Komise žalobci spatřují především v tom, že český systém podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů dle jejich názoru není státní podporou, a dále v tom, že vydáním rozhodnutí o existenci podpory až v roce 2016 došlo k porušení jejich legitimních očekávání. ČR v řízení intervenuje na straně Komise.

T-332/17 E-Control v. ACER

Obdobně jako ve věci T-53/17 *Austrian Power Grid v. ACER*, se žalobkyně žalobou podanou u Tribunálu domáhá zrušení rozhodnutí Agentury pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER), kterým došlo ke změně návrhu přenosové soustavy. Žalobkyně jako důvod pro zrušení rozhodnutí uvádí mj. nedostatek pravomoci agentury přijmout toto rozhodnutí, resp. nesprávné právní posouzení klíčových právních otázek a nedostatek odůvodnění napadeného rozhodnutí. ČR do řízení vstoupila na straně ACER.

T-332/17 Austrian Power Grid a Voralberger Übertragungsnetz v. ACER

Návrhová žádání i odůvodnění žaloby jsou v daném případě téměř totožná s těmi v řízení T-332/17 *E-Control v. ACER*. I v tomto řízení ČR intervenuje na straně ACER.

T-603/17 Litva v. Komise

Jádrem sporu je otázka, zda postup členského státu, kdy v rámci kontrol na místě dle nařízení č. 65/2011 o provádění kontrolních postupů a podmíněnosti s ohledem na opatření na podporu rozvoje venkova nedochází k opětovné kontrole plnění požadavků, které již byly zkontrolovány ve fázi administrativní kontroly, je v souladu s unijním právem. ČR do řízení vstoupila na straně Litvy.

ŘÍZENÍ O POSUDKU

ČR má na základě čl. 196 JŘ Soudního dvora rovněž možnost se vyjádřit k žádosti o posudek podle čl. 218 odst. 11 SFEU, kdy je posuzována slučitelnost zamýšlené dohody mezi EU a jedním nebo více třetími státy nebo mezinárodními organizacemi se Smlouvami.

V roce 2017 byla podána jedna žádost o posudek (slučitelnost mechanismu řešení investičních sporů zakotveného v dohodě CETA – Komplexní hospodářská a obchodní dohoda mezi Kanadou na jedné straně a EU a jejími členskými státy na straně druhé), k níž se ČR nevyjádřila. Zároveň byly vyneseny tři posudky.

Posudek 3/15 (posudek velkého senátu ze dne 14. února 2017, GA Wahl)

Soudní dvůr nejprve rozhodl, že Marrákešská smlouva o usnadnění přístupu k publikovaným dílům nevidomým a zrakově postiženým osobám nespadá pod společnou obchodní politiku, neboť jejím hlavním cílem není podpora obchodu, ale zlepšení postavení zrakově postižených osob. Výslovně odmítl názor Komise, podle které jsou z pojmu „obchodní aspekty duševního vlastnictví“ v čl. 207 SFEU vyloučena pouze pravidla týkající se nemajetkových práv, neboť v takovém případě by pod společnou obchodní politiku byla řazena i pravidla, která by neměla zvláštní spojitost s mezinárodním obchodem ve smyslu judikatury. Dále však Soudní dvůr určil, že uzavření Marrákešské smlouvy je přesto ve výlučné pravomoci Unie, a to na základě čl. 3 odst. 2 SFEU, neboť smlouva upravuje oblast již z velké míry pokrytou unijními pravidly. Byť je autorské právo harmonizováno jen částečně a členské státy smí stanovit výjimky ve prospěch osob zdravotně postižených, tato možnost je výrazně ohraničena podmínkami směrnice 2001/29. Nejedná se o minimální pravidla, kdy platí, že členské státy mohou stanovit vyšší ochranu předmětných práv; naopak členské státy by při využití výjimky zaručovaly nižší ochranu těchto práv. Dále je třeba zohlednit, že zatímco směrnice 2001/29 obsahuje jen fakultativní možnost výjimky, Marrákešská smlouva stanoví povinnost výjimku zavést. Uzavření smlouvy by vedlo k tomu, že všechny členské státy by byly napříště povinny výjimku stanovit.

Posudek 2/15 (posudek pléna ze dne 16. května 2017, GA Sharpston)

Soudní dvůr určil, že Dohoda o volném obchodu se Singapurem nespadá do výlučné pravomoci EU, která ji tudíž nemůže uzavřít sama bez účasti členských států. Soudní dvůr dospěl k závěru, že do výlučné pravomoci EU nespádají ustanovení dohody týkající se jiných než přímých zahraničních investic, ustanovení týkající se řešení sporů mezi investory a státy, jakož i další ustanovení dohody s nimi související.

V rozporu s názorem generální advokátky Sharpston Soudní dvůr rozhodl, že EU disponuje výlučnou vnější pravomocí ve vztahu k ustanovením dohody z oblasti práv duševního vlastnictví (na základě čl. 3 odst. 1 písm. e) SFEU), udržitelného rozvoje (na základě čl. 3 odst. 1 písm. e) SFEU) či dopravních služeb (na základě čl. 3 odst. 2 SFEU). Posudek bezesporu ovlivní způsob uzavírání dalších dohod sjednávaných na unijní úrovni se třetími státy vč. např. dohody CETA s Kanadou nebo TTIP se Spojenými státy americkými.

Posudek 1/15 (posudek velkého senátu ze dne 26. července 2017, GA Mengozzi)

Soudní dvůr určil, že Dohoda mezi EU a Kanadou o předávání a zpracovávání údajů jmenné evidence cestujících (dohoda PNR) nemůže být ve své současné podobě uzavřena z důvodu neslučitelnosti některých jejích ustanovení se základními právy, jež přiznává Unie. Předávání údajů PNR z EU do Kanady a pravidla zamýšlené dohody s sebou přinášejí zásah do základního práva na respektování soukromého života a na ochranu osobních údajů. Tyto zásahy jsou podle Soudního dvora odůvodněny sledováním cíle obecného zájmu, jímž je zajištění veřejné bezpečnosti v rámci boje proti terorismu a závažné nadnárodní trestné činnosti. Některá ustanovení dohody PNR se nicméně neomezují na to, co je nezbytně nutné, a nestanoví jasná a přesná pravidla. Konkrétně se jedná o ustanovení o předávání citlivých údajů, která Soudní dvůr označil za neslučitelná se základními právy. Soudní dvůr dále dospěl k závěru, že dohoda PNR nepřekračuje meze toho, co je nezbytně nutné, když umožňuje předávat údaje PNR o všech cestujících v letecké dopravě. Avšak jakmile cestující byli po ověření údajů připuštěni ke vstupu na kanadské území, musí se využívání těchto údajů během jejich pobytu na území zakládat na nových okolnostech odůvodňujících takové využití, k čemuž je zapotřebí pravidel vymezujících okolnosti a podmínky, za kterých jsou kanadské orgány oprávněny údaje PNR využívat. Po odletu cestujících z Kanady se pokračující uchovávání údajů PNR o všech cestujících rovněž neomezuje na to, co je nezbytně nutné. Uchovávání údajů je v tomto případě přípustné pouze u cestujících, v jejichž případě jsou identifikovány objektivní skutečnosti umožňující se domnívat, že by mohli i po skončení svého pobytu představovat riziko z hlediska boje proti terorismu a závažné nadnárodní trestné činnosti. Ohledně právního základu dohody Soudní dvůr konstatoval, že dohoda PNR musí být uzavřena současně na základě čl. 16 a čl. 82 SFEU, neboť sleduje dva navzájem neoddělitelné a stejně významné cíle, tj. boj proti terorismu a závažné nadnárodní trestné činnosti a ochranu osobních údajů.

DALŠÍ AKTIVITY VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE

Vedle zastupování ČR před Soudním dvorem EU vykonává VLZ celou řadu dalších úkolů, které s jeho hlavní činností přímo či nepřímo souvisí. Jedná se zejména o organizaci činnosti výboru VLZ, o zastupování ČR v rámci jednání pracovní skupiny Rady „Soudní dvůr“ a zastupování ČR v rámci každoročního setkání zmocněnců pro Soudní dvůr z celé EU.

Výbor vládního zmocněnce v roce 2017

Jak bylo uvedeno výše, Výbor vládního zmocněnce, zřízený Statutem VLZ, je mezirezortním poradním a konzultačním orgánem, jehož úkolem je napomáhat VLZ při plnění jeho úkolů, složený ze zástupců jednotlivých resortů.

Výbor slouží nejen jako platforma k výměně názorů a informací o důležitých řízeních před Soudním dvorem, resp. Komisí, ale také k zajištění efektivní komunikace mezi VLZ a odpovědným resortem při vypracovávání vyjádření ČR k jednotlivým soudním řízením, resp. řízením před Komisí.

V roce 2017 se Výbor pravidelně setkával, celkem se uskutečnilo 8 setkání.

Pracovní skupina Rady „Soudní dvůr“

Ze své pozice je VLZ také členem pracovní skupiny Rady „Soudní dvůr“. Zasedání této pracovní skupiny se konají v pravidelných intervalech v Bruselu. Tato pracovní skupina je z části též konzultačním místem vládních zmocněnců většiny členských států a zástupců Soudního dvora EU, v jehož rámci jsou diskutovány praktické otázky dalšího směřování rozhodovací činnosti Soudního dvora EU.

PRACOVNÍCI KANCELÁŘE VLÁDNÍHO ZMOCNĚNCE A SVĚŘENÉ AGENDY

Oddělení pro Soudní dvůr

Jiří Vláčil

Vedoucí oddělení pro Soudní dvůr, zástupce ředitelky OKP

V Kanceláři působí od června 2008

Tel.: 224 18 2827, jiri_vlacil@mzv.cz

Anna Brabcová

V Kanceláři působí od září 2016

Specializace dle gestora: MV, ČTÚ

Tel. 224 18 2480, anna_brabcova@mzv.cz

Lucie Dvořáková

V Kanceláři působí od prosince 2015

Specializace dle gestora: MŽP, MD

Tel. 224 18 2821, lucie_dvorakova@mzv.cz

Veronika Frouzová

V Kanceláři působí od srpna 2009

Sekretariát, správa databází v ISAPu

Tel. 224 18 2761, veronika_frouzova@mzv.cz

Iva Gavrilová

V Kanceláři působí od října 2017

Specializace dle gestora: MMR, ÚOHS

Tel. 224 18 2878, iva_gavrilova@mzv.cz

Aneta Kasalická

V Kanceláři působí od září 2016

Specializace dle gestora: MSp, MPO, MK, ÚPV

Tel. 224 18 2309, aneta_kasalicka@mzv.cz

Oddělení pro infringementy

Thomas Müller

Vedoucí oddělení pro infringementy

V Kanceláři působí od února 2008

Specializace dle gestora: MPO, MO

Tel.: 224 18 2421, thomas_muller@mzv.cz

Jiří Pavliš

V Kanceláři působí od listopadu 2013

Specializace dle gestora: MPSV, MZe

Tel. 224 18 2804, jiri_pavlis@mzv.cz

Ondřej Serdula

V Kanceláři působí od srpna 2016

Specializace dle gestora: MF, GŘC, ÚOOÚ, MV

Tel. 224 18 2808, ondrej_serdula@mzv.cz

Soňa Šindelková

V Kanceláři působí od ledna 2011

Specializace dle gestora: MZd

Tel. 224 18 2584, sona_sindelkova@mzv.cz

V roce 2017 se do realizace agendy VLZ zapojili také další pracovníci OKP.

Kristýna Najmanová

Ředitelka OKP

Tel.: 224 18 2528, kristyna_najmanova@mzv.cz

Hana Pešková

Vedoucí oddělení pro obecné otázky a vnější vztahy

V OKP působí od července 2008

Tel. 224 18 2596, hana_peskova@mzv.cz

Dominika Czechová

Oddělení pro obecné otázky a vnější vztahy

V OKP působí od ledna 2017

Tel. 224 18 2501, dominika_czechova@mzv.cz

Markéta Hedvábná

Oddělení pro obecné otázky a vnější vztahy

V OKP působí od listopadu 2013

Tel. 224 18 3365, marketa_hedvabna@mzv.cz

Michael Švarc

Oddělení pro obecné otázky a vnější vztahy

V OKP působí od prosince 2017

Tel. 224 18 2106, michael_svarc2@mzv.cz